BUGÜN 16 SAYFA

HABER

4 KURUŞ

Telefon: 23872 — 17 İkincikânun 1935 — PERŞEMBE — Sene: 4 . Sayı: 1087

ÖZ TÜRKÇE

Yeryüzünün işleri düzelecek mi?

Son yıllar içinde bunalıyor gibiydik. Heryerden boğucu, bunaltıcı haberler geliyordu. (*) Şurada işsizlik artmış; burada yiyecek, giyecek yığınları çoğalmış; alıcı çıkmıyormuş...

İşittiklerimiz bu çeşit sözlerdi.

Bu yılın başlangıcında 1934 de olup biten işlerin sayısı, yazısı yoklandı. Görülen şudur: Bir yükseliş var.

Her yurtta bir düzelme göze çarpıyor: İşsizler iş buluyorlar. Ya da, oralarda işi eline alanlar, eskilerininkilere benzemez çalışmalarla yeni yollar, izler arıyor... İçlerinde bulanlar da oluyor. Örnek olarak, Mak Donaldın on binlerle işçiyi çiftliklere göndermesini gösterebiliriz.

Bunlar bile olmasa, işler kendiliğinden düzeliyor: Her ulusun sınırlarından girenle çıkanın arasında —geçen yıllarla ölçülünce— dağlar var... Yüzde on, yüzde yirmi artışlar, her yerde mi her yerde!... Böyle istatistikler gördükçe yazıyoruz.

Kara bulutlar sıyrılıyor gibidir. Ancak yürekleri oynatan: ulusların savaştan el çekmemiş olmalarıdır! Bu uğurda yarışa girişmiş olmaları, gönül açıcı değildir!

Ancak, büyük savaştan sonra yaratılan Uluslar Birliği ilkönce yalnız karikatürcülerin işine yaramışken, şimdi artık, bu işten bir son çıkabileceğine inanan adamlar türemiştir. Hele bu kimse, uluslar arası andlaşmalara bel bağlamışlardır. Bunlar arasında biz ve büyük komşularımız vardır. Her yandan savaş kışkırtıcılarına karşı bir çarpışma isteği uyanmıştır.

Son yılın ekonomi yükselişi ile uluslar arası andlaşmaları, uzlaşmaları elele verebilirse, hepimiz şu sıkıntıdan kurtulacağız; iki yakamız bir araya gelecektir.

Türkiyenin önderleri, bu çalışmanın da önderleridir!.

HÜSEYİN Faruk

(*) Haber sözünün "duyum„ gibi başkaca Öz Türkçe karşılıkları varsa da, "saat, vakit, kelime, harf„ sözlerinin nasıl Öz Türkçe oldukları ispat edildi ise, bunun da edileceğini bir dilbilikçi bize bildirdi.

Yeni Romanımız

Pek yakında

Borjiya

▦ Bütün dünyada en çok okunan kitap.

▦ Şimdiye kadar yazılan romanların en meraklısı.

▦ Roma entrikaları, tarihin en esrarengiz, en kanlı ve en meraklı sayfaları.

▦ Son zamanlarda bizde başlıyan tarihî roman yazmayı ilk defa çıkaran büyük Fransız romancısı: MİŞEL ZEVAKO nun en büyük eseri:

Terceme eden: AYTUĞ

Çete Reisinin Intikamı

Nakleden: (Vâ—Nû)

Bugün başlıyan bu güzel hikâyemizi 6 ncı sayfamızda okuyun. Haber, bugünden sonra, çok güzel küçük hikâyeler neşrine başlıyacaktır. Hiçbirini kaçırmayın.

SAYLAV SEÇİMİ

Yazısı 12 inci sayıfada

10 000 000 ecnebî Amerikadan çıkartılmak isteniyor

Habeş Kralı köpeğine susta durdururken.

Işsizliğe en iyi yol olarak bu gösteriliyor

Vaşington, — Son günlerde Amerika Demokrat Fırkasının tanınmış meb'uslarından Dies başta olmak üzere bir çok meb'uslar hükûmete müşterek bir takrir vererek 3,000,000 ecnebinin derhal Amerikadan çıkarılmasını istemişlerdir.

Takrire göre bu 3,000,000 ecnebi memleketten çıkarılması lâzım gelenlerin ilk kısmıdır. Bunlar Amerikaya müsaadesiz olarak girmişlerdir.

Bundan sonra senelerden beri Amerikada bulunan ve hâlâ Amerika tebaasına geçmiyen 7000000 ecnebiye sıra gelmetkedir. İkinci olarak bunların da memleketten çıkarılması lâzım gelmektedir. Bu şekilde 10,000,000 ecnebi Amerikayı terkettikten sonra işsizlere iş bulunabilecek ve Amerikada iktisadî buhran bitecektir.

Bir çok Amerika gazeteleri bu teklifin çok yerinde ve makul olduğunu söylüyorlar.

Ertuğrul Muhsinden Yunus Nadiye

Ertuğrul Muhsin

Cümhuriyet Başmuharriri Bay Yunus Nadi evvelki gün "Türkiyede niçin iyi film yapılamıyor?„ başlığiyle yazdığı makalesinde memleketimizde filmcilikten bahsederken son yapılan "Aysel„ filmini de tenkid etmişti. Bu filmin rejisörü Bay Ertuğrul Muhsin dün bu makaleye cevap olarak bir mektub yazmış ve bize göndermiştir. Tamamiyle bitaraflığımızı muhafaza etmek istediğimiz bu bahiste hiç bir fikir ileri sürmeden mektubu neşretmekle iktifa ediyoruz. Bay Ertuğrul Muhsinin yazısı 12 inci sayfadadır.

Ingiliz heyetinin raporu

Habeş - İtalyan anlaşması mümkün olacağa benziyor

İtalya ile Habeşistan arasındaki gerginliğin ortadan kalkabileceğini gösterir haberler geliyor.

İtalya Kralının, Habeşistan elçisini kabul etmesinden sonra Habeşistan elçisinin İtalya Başvekili ile de görüşmesi ve konuşulan şeyler, bu sahada hayli umut uyandıracak mahiyettedir.

İtalya Başvekili, son Habeş — İtalyan hâdisesinden beri, Habeşistan elçisile görüşmediği gibi, hâdise dolayısile Habeşlerden bir takım tamirat istiyordu.

Habeş elçisinin temas arzusu akîm kalmış ve gene Habeşlerin arzusu olan hakeme müracaat işine de kulak verilmemişti.

(Devamı 14 üncü de)

Akbaytuğan

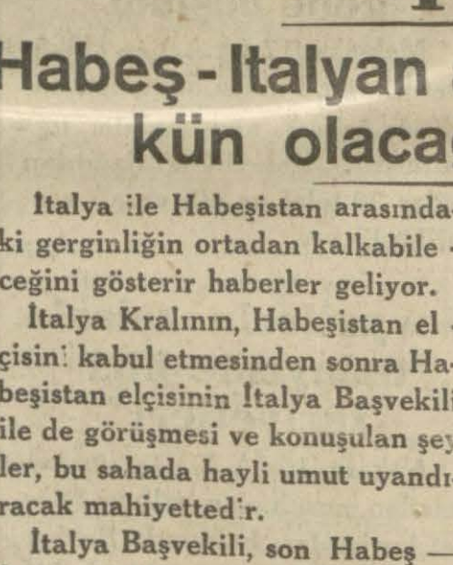

General Ali Sait Akbaytuğan

Ordu müfettişlerinden General Ali Saide Büyük Atatürk Akbaytuğan soy adını vermekle iltifatta bulunmuşlardır.

"Akbaytuğan "temiz ve asil doğmuş insan„ mânasına gelmektedir. Değerli Generalımıza Büyük Atatürkün verdiği bu soy adı mutlu olsun.

Bay Yusuf Ziya *Bay Muammer*

Değişiklik mi?

Bay Yusuf Ziya doğru olamıyacağını söylüyor

Yakında memleketimizin en büyük malî müesseseleri erkânı arasında mühim değişiklikler olacağı söylenmektedir. Bu arada Ziraat Bankası umum müdürü Bay Kemal Zaimin bir saylavlığa namzet gösterilerek eskisi gibi Kurultaya iltihak edeceği, Ziraat Bankası müdürlüğüne İş Bankası umumî müdür vekili Bay Muammer getirileceği, Bay Muammerin yerine de İş Bankasının İstanbul Şubesi müdürü Bay Yusuf Ziyanın geleceği varittir.

(Devamı 14 üncü de)

Bu sabahki muhakemeler

Haraç istemekten suçlu Mustafa beraat etti

Bu sabah ağır ceza mahkemesinde şu davalara bakılmıştır:

1 — Bir erkekle konuşan ve evden kaçan karısını tabanca ile öldüren gardiyan Hasibin muhakemesine bakılmış, Tekirdağındaki

(Devamı 14 üncü de)

HABER

İstanbulda en çok satılan gazetedir. İlânlarını "HABER„ e verenler kâr ederler.

London kruvazörü

Bu sabah şehrimize geldi, Vis Amiral ziyaretlerde bulundu

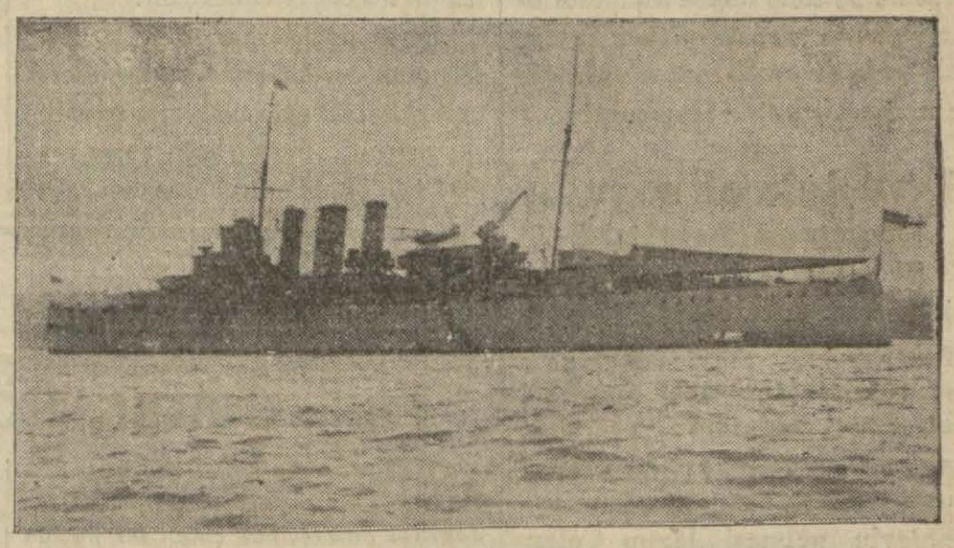

Bu sabah şehrimize gelen İngiliz London Kruvazörü

Geçenlerde Boğazdan geçerek Karadenize çıkan İngilterenin London ve Devansheir kruvazörlerinden London kruvazörü bu sabah saat sekizde limanımıza gelmiştir. Diğer kruvazör Varnada kalmıştır.

London kruvazörü limana girerken şehri top atmak suretile selâmlamış ve bu selâma Selimiyeden mukabele edilmiştir. London kruvazörünü bugün saat 13,30 dan 16,30 a kadar halktan arzu edenler kendi vasıtalarile ziyaret edebileceklerdir.

London kruvazöründe bulunan Vis Amiral Turn ile yaveri mülâzım Daney bugün saat 10,5 ta vilâyete gelerek Vali Muhittin Beyi ve biraz sonra da İstanbul kumandanı General Halisi ziyaret etmiştir. Vali ve General kumandan da gemiye giderek iadei ziyarette bulunmuşlardır.

Son Haberler

Fransa, Sarın askerlikten tecridini istiyor

Zinoviefin muhakemesi

18 arkadaşile birlikte Moskovada başladı

Moskova, 16 (A.A.) — Tas Ajansının bildirdiğine göre, âlî mahkeme bugün Zinovief ve Kamenefin idare ettikleri Moskova mukabil ihtilâl merkezi azasının muhakemesine başlamıştır. Bu merkezin faaliyeti Kirofun katli davası görülürken meydana çıkmıştı. Başlıca maznunlar 19 kişidir. Ve bunların arasında Zinovief, Kamenef, Fedorof, Evdokinof, Bakaef de vardır.

İttihamnamede tasrih edildiğine göre, bu mukabil ihtilâl teşekkülü, Zinovief - Troçki prensiplerini gerçekleştirme için son günlere kadar faaliyette bulunmuş ve Kirofun katli dolayısile mahkûm edilen Leningrad teşekkülü ile de - bu teşekkülün tethişçi temayülleri ni bildiği halde - devamlı temasta bulunmuştur.

Moskova mukabil ihtilâl merkezi bizzat maznunların ifadelerine istinat edilerek Kirofun katlinde manevî ve sıyasal cürüm ortaklığıyla ittiham olunmaktadır.

—o—

Ankara ziraat bankası şubesinde tahkikat

Ankara, 16 (Haber) — Ziraat bankasının Ankara buğday satışlarında yapıldığı söylenen yolsuzlukların tahkikatı devam ediyor. Bankanın Ankara müdürlüğü şimdiye kadar yapılan satışlar hakkında raporunu hazırlamaktadır. Yolsuzlukların buradaki un fabrikasına yapılan satışlarda olduğu söyleniyor. Bu işlerle meşgul salâhiyetli bir zat dedi ki:

— Biz elimizdeki malları İstanbula gönderirken, silolara teslim ederken fazlasile yaptık. İstoklarımızda noksan çıkmadı.

—o—

Adliye yangını davası bitti

İzmid, 16 — İstanbul adliye yangını suçluları hakkında burada ağır ceza mahkemesi tarafından verilen karar temyiz mahkemesi tarafından da tasdik edilmiş ve evrak geri gönderilmiştir. Bu suretle bu muhakeme de bitmiştir. Neticede Etem, hademe Ahmed üç sene ağır hapse mahkûm edilmiş odacı Mehmed beraet etmiştir.

Gene üç sene hapse mahkûm olan levazım mümeyyizi Tevfik hakkında da evelâ mensub olduğu daireden bir karar alınacaktır.

—o—

Hava tekrar soğudu Ekspres gecikti

Bu sabah hava tekrar birden bire soğumuş ve sulu kar yağmağa başlamıştır. Diğer taraftan gelen telgraflara nazaran Anadolunun ekseri yerlerinde ve Balkanlarda şiddetli kar fırtınaları vardır. Hattâ bu sebepten sabahleyin gelmesi lâzım olan Semplon ekspresi de vaktinde gelememiştir.

Yaptığımız soruşturmada trenin hududumuza altı saat teehhürle ancak bu sabah girdiğini öğrendik. Bundan dolayı ancak öğleden sonra saat 16 ile 17 arasında gelebilecektir.

—o—

Babalık gazetesi

Konyada çıkan Babalık refikimiz yirmi beşinci yılına girmiştir. Arkadaşımızı kutlular, uzun ömürler dileriz.

"Sar,,daki yahudiler hicrete başladılar

Cenevre, 17 (A.A.) — Bay Aloisinin riyaseti altında toplanan Fransız — Alman mütehassısları komitesi Uluslar kurumu konseyinden Sarrein 15 şubat ile 1 mart arasında Almanyaya terk ve tevdi edilmesini tavsiye etmesini talep etmeğe esas itibariyle karar vermiştir.

Cenevre, 16 (A.A.) — Royter ajansının salâhiyettar mahafilden istihbarına göre, uluslar kurumu konseyinin içtimaı tehir edilmiştir. Çünkü Fransa hükûmeti Sarre erazisinin askerlikten tecridi meselesini ileri sürmüştür.

Versay muahedenamesinin 42, 44 üncü maddelerine nazaran Rhin nehrinin sol sahilinde bulunan bütün Alman arazisi askerlikten tecrid edilme ve orada asker ikame edilmemek icab etmektedir. Bundan başka Fransızlar, askerlikten tecrid işine sevkulceyş demir yollarının ve demiryolları istasyonlarında mevcud olup asker trenlerin tahmil ve tahliyesine yarıyacak bütün tesisatın tahrib edilmesi hususunun da dahil olduğunu iddia etmektedirler. Yollar, köprüler ve kanllar da bazı ahval ve şerait dahilinde sevkulceyşî bir ehemmiyeti haiz telâkki olunabilir.

Cenevre, 16 (A.A.) — Uluslar kurumu konseyi Sarre meselesini tetkik etmek üzere öğleden sonraya bırakığı toplantısını tehir etmiştir.

Cenevre, 16 (A.A.) — İki alâkadar tarafı memnun ve tatmin edecek şekilde Sar meselesini halletmek maksadile uluslar kurumu konseyiharicinde görüşmelere devam edilmektedir.

Fransa ile Almanya arasındaki başlıca noktainazar ihtilâfı Sarın askerlikten tecrid edilmesi meselesi üzerinde temerküz etmektedir.

Sarre arazisinin akibeti taayyün etmeden evvel mevzuubahs edilmesi mümkün olmıyan silâhların tecridine müteallik maddelerin Sarre arazisi için tatbikini Fransanın talep etmesini Fransa mantıkî gördüğü halde Berlin mahafili Versay muahedenamesinin askerî maddelerinin evvelki günkü plebisitteki zaferden sonra yaşıyabileceğini kabul etmemektedir.

Sardan yahudi akını başladı

Varşova, 17 (A.A.) — Gazetelere nazaran dün akşam, senelerden beri Sarrede yerlşmiş olan 40 Yahudi Varşovaya gelmiştir. Bunlar, Sarrei Nazilerin tenkil hareketlerinden korktuklarından dolayı terketmişlerdir. Daha bir çok Yahudilerin muhaceret edecekleri söylenmektedir.

Fransaya hicret edenler

Forbah — Fransa, 17 (A.A.)— Sardan buraya 100 kadar göçmen gelmiştir. Gene 100 kadar göçmenin Sargemin'e geldikleri, bugün de 200 kadarının daha gelmeği bildiriliyor.

Forbah hudut muhafızlarının Röyter muhabirine söylediklerine göre, dün akşam, Fransa topraklarına, saatte vasatî 35 otomobil geçmiştir. Bunların içinde Sardan kaçmakta olan aileler le, kendilerinin yükte hafif, pahada ağır malları bulunmaktaydı.

Gümrük ittihadı bozuldu

Forbah, 17 (A.A.) — Fransız — Sar gümrük ittihadı filen bozulmuş, Fransız gümrüğü Lorren hududuna çekilmiştir. İki taraf daha şimdiden bazı ithalâtı reddetmiştir.

Almanların yeni bir gemisi

Hamburg, 17 (A.A.) — Dün Hamburg — Amerika kumpanyasının uzak şarka işliyen Potsdam gemisi denize indirilmiştir.

Potsdam, tecrübelerini Haziran sonunda yapacaktır. Cenovadan Şangay yolu 23 gün sürecektir.

Ankara telefonu

Maliye müsteşarı Faik

ANKARA, 17 (Telefonla) — Maliye müsteşarı Bay Faik'in Cumartesi günü Ankaraya dönmesi bekleniyor.

Metr Salem davası

ANKARA, 17 (Telefonla) — Metr Salem ve Leon Faracinin muhakemelerine bugün öğleden sonra devam edilecek ve Zonguldak kömür havzası müdürü Kemal Galibin istinabesi okunacaktır. Muhakeme bir kaç celse daha sürecektir.

Baş konsolosluğa terfi

ANKARA, 17 (Telefonla) — Memuriyetinin lâğvı üzerine açık ta kalan Kazan Baş şehbenderi Bay Fuadın başkonsolosluğa terfiine karar verilmiştir.

Adliye nakilleri

ANKARA, 17 (Telefonla) — İzmir sulh hâkimliğine İzmir âza mülâzımı Fehamet ve yerine Niğde âza mülâzımı Fatma Feriha, Ankara sulh hâkimliğine Uşak müddei umumî muavini Celâl tayin edildiler.

Nurullah Esad Ankarada

ANKARA, 17 (Telefonla) — Sumer Bank umum müdürü Nurullah Esat bu sabah Ankaraya geldi.

Meksikada isyan gene başladı

Meksika, 17 (A.A.) — Hükûmet kıtaatı, Puebla hükûmeti dahilinde âsileri ağır zayiata uğratmıştır. Kolaylıkla dağıtılan âsîler 26 telef ve elli yaralı vermişlerdir.

—o—

Sovyetlerin zelzele dolayısile bizi taziyetleri

Ankara, 16 (A.A.) — Son zelzeleden musab olan halk ve felâket kurbanları hakkında Sovyet hükûmeti Moskova büyük elçiliğimiz vasıtasiyle ve Ankaradaki Sovyet maslahatgüzarı da hariciye vekâleti vasıtasile hükûmetimize samimî teessür ve taziyetlerini bildirmişlerdir.

Maarif dairesinde bir hâdise

Bir lise muallimi zabıtaya teslim edildi

Dün İstanbul Maarif Dairesinde bir hâdise olmuştur.

Vefa Lisesi Türkçe Muallimi Bay Cevdet bazı söyliyecekleri olduğunu ileri sürerek Maarif Bakanı Bay Abidin Özmeni görmek istediğini söylemiş ve Maarif Bakanı tarafından kabul edilmiştir. Fakat Bay Cevdet içeride birdenbire sesini yükselterek maarif erkânı aleyhinde atup tutmağa, bağırıp çağırmağa başlamış, bunun üzerine zabıtaya teslim edilmek mecburiyeti hasıl olmuştur.

Bu mesele etrafında Kültür Bakanı şu sözleri söylemiştir:

"— Bugün beni müteessir eden bir vak'a karşısında kaldım.. Vefa Lisesi muallimlerinden Cevdet isminde bir zat son tayinlerde Yozgad lisesine nakledilmiştir. Bu zat tayinde bazı garezlere maruz kaldığını iddia ederek arkadaşlarım hakkında hakaretamiz sözler sarfedip bağırıp çağırmağa başlamıştır. Kendisi zabıtaya teslim edilmiş ve hakkında lâzım gelen takibata başlanmıştır. „

—o—

Halıcılığımızın korunması

Ankara 15 — Türk halıcılığını korumak için Ankarada bir komisyon toplanması muhtemeldir. Komisyonda muhtelif vekâletlerden birer aza bulunacaktır.

Bilhassa halıların memleketin muhtelif köşelerine ve memleket dışarısına ucuz sevki düşünülmektedir. Halılardan alınan vergiler de indirilecektri.

—o—

—o—

Sigortacı Piyos'un muhakemesi

Türklüğü tahkir ettiği iddiasiyle üçüncü cezada muhakeme edilmekte olan Ünyon sigorta kumpanyası müdürü Piyos'un muhakemesine dün de devam edilmiştir. Dinlenen bir çok şahitlerden sonra Piyos'un avukatı bir istida vererek tahkikatın derinleştirilmesini istemiştir.

Bu istidada bir çok tanınmış adamların ismi zikredilerek tahkirin vaki olduğu iddia edilen saatte Piyos'un bunlarla birlikte olduğu, ve tahkirin yapıldığı idda olunan odanın gayet küçük olduğundan bu kadar şahidi istiab edemiyeceği ve bunun para koparmak için yapılan bir tuzak olduğu iddia ediliyordu. Muhakeme, mahallinde keşif yapılmak üzere,başka güne bırakılmıştır.

—o—

Balıkesir'le telefon konuşmaları başladı

İzmir - İstanbul telefon yolunun İstanbul - Balıkesir kısmının uzatılması bitirilmiş ve Balıkesir merkezî şehirler arası konuşmasına başlanmıştır. Eskişehir — Kütahya — Afyon arasında bulunan iki bakır tel de ıslah edilmiş ve Kütahya, Afyan merkezleri de şehirler arası komuşmalarına başlanmıştır.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

"Taş, demir, kömür, ve nihayet petrol devri.,,

KURUN — Bugünkü başyazıyı Celâl Nuri Gün yazmıştır. Fransızca Le Journal gazetesinde çıkan bir yazıda Türklere ait bir parçayı şiddetle tenkit etmektedir. Bu yazıya göre Türkler eski ve yüksek tarihi bir kymeti olan Atinanın Panteon kilisesini cahillikle yakmışlardır. Celâl Nuri tarihî misaller göstererek bunu şiddetle reddediyor. Ve dost bir millet muharririnin böyle cahilâne yazılar yazmasına teessüf ediyor.

CUMHURİYET — Yunus Nadi bugünkü başyazısına "Versay andı askerî kayıtlarının kaldırılması,, serlâvhasını koymuştur. Yazının ilk kısmında Almanların gösterdikleri büyük muvaffakıyeti zikrettikten sonra şimdi İngilterenin mütekabil olarak Versay askerî kayıtlarının kaldırılmasını istediğini söylüyor. Ve yazıyı şöyle bitiriyor:

"Eğer Versay andının askeri bağları kaldırılırsa Almanyanın Uluslar derneğine dönmesine engel kalmamış olur. Böylelikle belki silâhları azaltma işini düzeltmeğe bir imkân bulunur. Önümüzdeki günlerde bu büyük atılışın nasıl açıldığını göreceğiz.

MİLLİYET — "Irak petrolleri,, serlâvhalı yazıda Ahmet Şükü Esmer geçen gün Irak petrollerinin açılma merasimi münasebetile yapılan büyük şenliklerden bahsederek asrımızın petrol asrı olduğunu söylüyor. Ve petrolün bütün dünyada haiz olduğu büyük ehemmiyeti tekrarladıktan sonra bu petrolleri asırlarca Osmanlı İmparatorluğunun elinde bulunduğu halde istifade edilmediğini teessüfle kaydeiyor. Bunun bir entrika neticesinde böyle olduğunu söylüyor. Ve şimdi şarkta yapılan petrol araştırmalarında çok dikkatli davranacağımızı ilâve ediyor.

ZAMAN — Zaman imzalı yazı geçen sene Yunanistanda olan zelzeleye bütün Avrupanın yardım ettiğini buna mukabil bizdeki zelzeleye kimsenin kulak asmadığını teessüfle yazıyor.

AKŞAM — Akşamdan akşama sütununda Akşamcı, tramvaylarda kapıların kapanmadığından şikâyet etmektedir. Yazı şöyle bitiyor:

"Bari sıcaklar gelse de şu dertten kurtulsak. Çünkü saygısızların yola geldiklerini ümit etmek beyhude olduğuna kaniim.,,

SON POSTA — Öz Türkçe yazıda "Sar yarası kapandı,, başlığı ile Sarda yapılan reyiâmda Almanyanın büyük bir ekseriyetle kazanması mevzuu bahsedilerek "Sar Avrupanın göbeğinde açılmış bir yara idi. Bu yaranın kangren olmadan kapanması, bugün barışıklığı sevenlerin yüzlerini güldürse yeridir,, denilmektedir.

Benim görüşüm:

Beş kıymetli eser

— 1 —

Mülga Evkaf nezareti müsteşarlığından mütekaid Bay Şevki, merhum babamın mekteb arkadaşıdır ve en iyi dostudur. Bu muhterem zattaki müstesna dostluk hissi ve iyi kalp, sadece, babamızın manevî mirasına nail olan bizlerce değil, Bay Şevkiyi bütün tanıyanlarca da tanılır.

Bu amcamız, son günler yüz küsür sayıfalık bir eser neşretti. İsmi: "Hüseyin Kâzım Bey,, dir. Ebüzziya zade matbaasında basılmıştır.

İsminden de anlaşılacağı gibi, Bay Şevki, matbuatımıza Şeyh Muhsini Fani müstaariyle yazdığı yazılariyle tanınan muharrirden bahsediyor.

Bu âlim ve idareci zatin tecrümei halini Bay Şevkinin kaleminden okurken, ayni zamanda bizden evvelki neslin tarihini yaşamış gibi olacaksınız.

— 2 —

Şükûfe Nihal, en güzel şiir kitabını yazmıştır. Anadoluda uzun bir seyyahat yapan edibimiz, gördüğü manzaraları, pek kudretli kalemiyle anlatıyor.

Hece vezni nümunelerinin en kuvvetlilerinden olan "Şile yolları", Resimli Ay Basım Evi tarafından neşredilmiştir. 30 kuruşa satılıyor.

— 3 —

Üinvertitat füsioloji Ordinar Profesörü Doktor Kemal Cenap Berksoy, FÜSİOLOGI ismile bir eser neşretmiştir.

150 sayıfalk olan bu kitab, yalnız kendi mevzuunun sahasında-ki münevverleri değil, bütün Türk okurlarını alâkadar etmek gerektir. Çünkü Kemal Cenap Berksoy bu eserinde yeni yeni Türkçe tabirler bulmuştur.

— 4 —

Edebiyat tarihi dersleri, tanzimat kısmı isimli ve dört yüze yakın sayıfalık büyük eser, İstanbul Erkek ve İstiklâl liseleri edebiyat muallimi ve İstiklâl lisesi müdürü Bay Agâh Sırrı Levent tarafından yazılıb çıkarılmıştır.

Kitabı, İstiklâl lisesi talebe kooperatifi basmıştır.

Bu kitab, şimdiye kadar bilinen edebiyat kitaplarının muayyen kalıbından kurtulduğu için, onu da bütün edebiyatçılara tavsiye ederim.

— 5 —

H. Nazım müstaariyle edebiyatımızda tanınmış olan Bay Ahmed Reşid, Dün ve Yarın serisinde J. Rasin'in külliyatını kitab halinde neşretmiştir.

Millî kütüphanemizin bu kıymetli tercüme eserini herkes almalı okumalıdır.

(VA-NO)

—o—

"Altına hücum,, yasak!

Şarlonun "Altına hücum,, filminin gösterilmesi Almanyada propaganda nazırının emri ile menedilmiştir.

Niçin menedildiğine dair hiç bir sebeb gösterilmemiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Alemdağına yol

Taşdelen suyu membaına kolaylıkla gidilebilecek

Evkaf idaresi Alemdağında Taşdelen suyu membamda yeni yaptırdığı tesisattan ve memba civarının fevkalâde olan koruluklarından ve havasından halkın da istifadesini temine karar vermiştir. Yalnız Almdağına giden yol, halkın bu mesire yerine rağbetine imkân bırakmıyacak kadar fena olduğundan evkaf idaresi bu yolu da kendi bütçesinden yaptırmağa karar vermiştir.

Münakasaya konulan bu yolun inşasına yakında başlanacaktır. Yol ormanın içinden geçecek ondan sonra membaın bulunduğu yere vasıl olacaktır. Memba yerinde ilkbaharda gazinolar vücuda getirilecektir.

Evkaf idaresi halkın bu çok beğenilen ve faydası görülen su membama rağbet edeceğini ummaktadır.

—o—

Balcının 150 lirasını çalan..

Seyyar olarak yağ ve bal satmakla geçinen Ali Ulvi adında birinin cebinden, içinde yüz elli lira bulunan, cüzdanını çalıb savuşurken yakalanan sabıkalı yankesicilerden Fa'k dün Asliye üçüncü ceza mahkemesinde yedi ay hapse mahkûm olmuştur.

—o—

Av derileri piyasası yükseldi

Av derileri mevsimi bu hafta ilk satışlarla piyasada açılmıştır. İlk satılan deriler Eskişehirin tavşan derileri olmuştur.

Bunlar iskontusiyle beraber 18 — 20 kuruş fiat almışlardır. Piyasada porsuk derileri de bu sene, geçen senekinden çok farklı olarak, 300 kuruştan fiat almıştır ki, geçen sene porsuk derileri en fazla fiat aldığı zaman ancak 280 kuruşu bulmuştu.

Bu yıl ihracatçıların en çok aradığı deri sansar derileridir. Alâkadarlar şimdiden fiat araştırmaktadırlar.

Bu yılın modasında, bilhassa ilkbahar için yapılan modellerde sansar derisinin büyük bir yer alışı bu derilere istek uyandırmaktadır.

—o—

Tercümanlara ders

İstanbul tercümanları için açılmış olan yeni tarih kurslarından sonra "Adabı muaşeret,, dersleri başlıyacaktır.

Tarih kurslarının bu ay sonuna kadar biteceği zannediliyor. Gezilecek yerler arasında Yedikule surlar ve Topkapı sarayının içi kalmıştır. Bundan sonra başlıyacak olan "Adabı muaşeret., dersleri tercümanların seyyahlara karşı muamelesi etrafında olacaktır. Buna çok ehemmiyet verilmektedir.

—o—

Milâno sergisinde Türk sanatkârları

Haber aldığımıza göre 1936 da Milâno Tezyini San'atler sergisine Türk san'atkârları da iştirak edecektir.

Bu yolda Güzel San'atlar Akademisi Tezyini San'atler kısmında bir hazırlanma programı tasarlanmaktadır.

Gümrükteki sahipsiz eşya

Önümüzdeki hafta satılığa çıkarılıyor

Gümrükler başmüdürlüğü İstanbul gümrük ambar ve antrepolarındaki eşyayı iki seneden beri tasfiye etmekteydi. Bu tasnif ve tasfiye işi esnasında ambar ve antrepolarda hadsiz hesabsız denilecek kadar çok sahibsiz eşyaya tesadüf edilmiştir.

Bunların içinde on beş senedenberi gümrük ambarlarında hiç aranmamış eşya da vardır. Bazı eşyanın da mevcud olması lâzımken seneler geçtikçe sandığının bilinmez nasıl boşaldığı da hayretle görülmüştür.

Gümrükler başmüdürlüğü bu şekilde elde kalan eşyayı muntazaman satmağa karar vermiştir. Bu eşya önümüzdeki haftadan itibaren her cumartesi, pazartesi ve çarşamba günleri gümrükteki satış salonunda satılacaktır.

Birdenbire öldü

Adapazarı Belediye hastahanesi tarafından Haseki hastanesine gönderilen Adapazarlı Yusuf kızı Rukiye dün akşam saat 18,40 ta gelen trenden çıkarıldığı esnada birden bire ölmüştür. Hükümet doktoru tarafından yapılan muayenede kadının rahim hastalığına müptelâ olduğu ve bundan müteessiren öldüğü anlaşıldığından defnine müsaade verilmiştir.

Başından yaralanmış

Dün saat 15.0 te Fenerde Safer Çavuş mahallesinde Lokmacı sokağında 37 numaralı evde oturan 14 yaşında Şevketin, Keremit mahallesinde Kapalı fırın sokağında oturan Niyazi tarafından mektepten çıkarken taş atılmak suretiyle başından yaralandığı iddia edilmiştir. Tahkikat yapılıyor.

—o—

Esnaf cemiyetleri işlerine düzen verilecek

Ticaret odası, Ökonomi Bakanlığı tarafından, Odaya raptedilen Esnaf cemiyetleri muamelelerinin tanzimine karar vermiştir. Bunun için idare heyeti azasından Bay Suad Kara Osmanın başkanlığı altında bir komisyon teşkil edilmiştir.

Komisyon öteden beri şikâyet edilen Esnaf cemiyetleri işini düzeltmek için ilk tetkikini yapmıştır. Şimdi bu düzen işi bir proje ile tesbit edilecektir.

Yeni teşekkül eden kömürcüler ve oduncular cemiyeti de müşterek cemiyetlerin bürosuna raptedilmiştir.

Yurttaş,
Her günkü kazancından yarın için bir pay ayırırsan hayatında darlık ve sıkıntı çekmezsin.
Ulusal ökonomi ve arttırma kurumu

Terkos suyu

Günde 4 bin metre mikâbı fazlasına ihtiyac var

Belediye sular idaresi terkos şebekesine daha fazla su verebilmek için yaptığı tetkikler neticesinde şehrin her kısmındaki boruların kuvvetlendirilmesi lâzım geldiği kanaatine varmıştır. Terkos işleri belediyeye geçelidenberi ana tesisattan ve İstanbul tarafına su veren borulardan ekserisi daha geniş borularla takviye edilmiştir. Bilhassa terkostan Edirnekapıya gelen ve Salâhtarağadan geçen boruların ikmali İstanbul tarafının suyunun artmasına çok yaramıştır. Bu meyanda fabrikada da yeni tesisat vücuda getirilmiştir.

Bugün şehre otuz altı bin metre mikâbı yevmî su verilmektedir. Halbuki bu suyun kırk bin metre mikâbına çıkarılması lâzım geldiği anlaşılmıştır. Çünkü şimdi verilen suyla binaların üst katına zaman zaman su çıkarılabilmektedir. Bunun için de bütün şebekenin bilhassa ana borularının değişmesi lüzumlu görülmektedir.

—o—

Sebze hâli ilkbaharda bitecek

Yeni sebze halinin inşaatının ilkbaharda biterek belediyeye teslim edilebileceğini müteahhid belediyeye bildirmiştir. Belediye sebze hali olarak yapılan bu binanın yeni ilâve edilen kısımlarla beraber daha bir çok işler için kullanılmasına karar vermiştir.

Halde bütün sebze kabzamallarından başka taze balık, meyva ve diğer az zamanda bozulacak maddelerin de satışı yapılacaktır. Bu şekilde yeni hal İstanbulun gıda maddeleri satış merkezi vazifesini görecektir.

Halde dükkânlardan maada her dükkânın on metre murabbaı bir de deposu ve üstünde yazıhanesi bulunmaktadır. İstiyene birden fazla dükkân da kiralanacaktır.

Haldeki dükkânlar yakında müzayedeye çıkarılacaktır. Yeni halin küşad resminin Nisanda yapılabileceği ümid olunmaktadır.

—o—

Iktısat ve ticaret talebesinin çayı

"Yüksek İktisat ve Ticaret mektebi talebe cemiyeti, mekteb kuruluşunun 52 inci yılını kutlulamak üzere Tokatliyan otelinde dün bir danslı çay vermiştir.

Çay akşam 17 de başlamış, 20,30 a kadar devam etmiş, mekteb talebeleriyle profesörleri arasında neşeli saatler geçmiştir.

—o—

Hırsızlıktan suçlu bir kadın

Bir kaç zamandır Kumkapıdaki bazı evlerden eşya çalınmakta, bu işi yapan bir türlü ele geçirilememekte idi. Kumkapı zabıtası Emine adlı genç ve şık bir kadını dün bu suçla yakalamıştır.

Yapılan hırsızlığın hemen, hemen hepsinin kendi tarafından yapıldığını da itiraf etmiş bulunan bu kadın, dün verilmiş olduğu dördüncü istintak hâkimliği tarafından tevkif ettirilmiştir.

Bugün için:

Muharrirler mi, ressamlar mı daha üstün!

Fırça veya kalem tutan iki elden hangisinin daha yüksek olduğunu kırasıya çekiştiren bir kalabalık arasında bulundum

İki akşam önce, şehrimizde, eli fırça tutan Türk ressamlarının hemen en ilerilerinin bir yerde toplantılarına girmiştim.

San'atla uğraşanların, en umumî vaziyetlerde bile, gene, sözü, döndürüb dolaştırıb bu Tanrısal inceliğe getirecekleri bellidir. Önce, ressamın biri söze başladı. Sonra ötekiler... Ve hep birden görünmiyen bir cepheye uzaktan uzağa saldırmağa koyuldular.

Ressamlar, muharrirlere saldırıyordu. Ve o toplantıda şimdi bu notları tesbit eden ben ayrı tutulursam, yazı ile uğraşanlar namına kimse de yoktu.

Amma, bu ressamların, arada bir, yazı yazan soydan olduklarını biliyordum.. Yazıyı, kendilerine meslek edinmemiş olsalar bile, bazan çalışmalarının yolu şaşırdıkça, bu işe de baş vurmakta bir mahzur görmüyorlardı...

Şunu diyeceğim ki, bu ressamlar, meslek itibariyle muharrir veya yaz san'atından olmadıkları için, yazı adamlarına saldırmaktan çekinmemekteydiler.

Fakat bakın haklı mıdırlar?

Hemen hepsi de, Avrupanın san'at akımlarının en canla kımıldandığı yer olan Pariste üç dört sene bulunmuş ressamlar, bizim yurd içinde, muharrirlerden daha çok çalıştıklarını, daha fazla eser ortaya çıkardıklarını söylüyorlar.

Ressam, edibden hamaratmış.. Gerçekten, bugün san'at işlerimize ve bu yolda çalışmalara şöyle bir göz atarsanız, resim ortasında, çok daha fazla kıymetler görecek, daha ziyade insanın telâşla dolaştığını farkedeceksiniz...

Ressam, en modern akıntılara, gidişini daha çok uydurmuş görünüyor.

Şu çeşid resim, bu türlü heykel, şu veya bu manada bir anlayış var ve bunların eserleri de her fırsat düştükçe, her maddî imkân buldukça bir salonda, dünkkânda, her hangi binanın bir katında ortaya seriliyor...

Türk ressamı Avrupada sergi açıyor. Hakkında fikirler yürütülüyor... Fakat, kitablarımız, ayni ince ve değerli itinanın eseri olarak hem içerde, hem sınır dışında bu nisbette yayılabilmiş; ses çıkarabilmiş midir!?

Son birkaç yıl içinde, Türk ressamlarının elle tutulacak kadar göze çarpan bu iddiaları gerek halkımız ve gerek ulularımızdan, samimiyet ve ehemmiyetleri derecesinde bir itina görse gerektir.

Hikmet Münir

—o—

Parasız tiyatro

Cümhuriyet gençler mahfilinden:

On beş günde bir verilmesi söz birliği edilen parasız tiyatro oyunlarının üçüncüsü 18 — 1 — 1935 Cuma günü saat tam 15 te kurumumuzun Beyoğlu Tokatliyan arkasında C. H. F. binasındaki salonunda verilecektir. Bu tiyatro toplantıları için davetiye yoktur. Her istiyen gelebilir. Kapılar yer bitince kapanır. Çocuk alınmaz.

BÜYÜK DENIZ ROMANI

Şahin Yavrusu

Yazan: Kadircan KAFLI No. 57

Dümeni kırılan gemidekileri şimdi susuzluk tehdit ediyordu

Su deposunun delindiğini ilk defa haber veren levent onların yanında idi ve zeki, sır saklamasını bilen bir gençti. Kara Yusuf elini onun omuzuna koydu:

— Bunu şimdilik kimse bilmiyecek!..

— Peki ağam!..

Hızlı adımlarla Ali Reisin yanına gittiler.

Bu sırada bütün gemide kulaktan kulağa bir fısıltı dolaşıyordu:

— Su deposu delinmiş... Su kalmamış!...

Leventler kızgın kızgın konuşuyorlardı:

— Al sana ikinci bir belâ!...

— Bu işte bir uğursuzluk var...

— Hem de uğursuzluğun danıskası...

— Aramıza bir düztaban mı karıştı, nedir?..

— Allahın belâsı!... Şimdiye kadar hiç böyle bir şey başımıza gelmemişti. İşler o kadar tıkırında idi ki...

— Venedikten Şahin Reisi de kurtardıktan sonra güzel bir kış mevsimi geçirecektik.

— Bu işte her halde bir uğursuzluk var... İçimizden birinin günahını çekiyoruz!..

Yerinden doğrulanlar güvertede öbek öbek toplanıyorlardı. Bu kümeler çok geçmeden birikmişti.

Aralarında ilk Türk limanının ne kadar uzak olduğunu hesablıyorlardı. Kırık bir dümenle, yelkensiz ve kürekleri eksik bir gemide olduklarını biliyorlar, hesablarını buna uyduruyorlardı.

En yakın liman Avlonya idi, bu gidişle oraya varmak için en az iki gün lâzımdı. Hele ters bir rüzgâr çıkar, yahud fırtına olursa vay hallerine... Bir hafta deniz üstünde çalkanmak ve susuzluktan ölmek ihtimali vardı.

Kara Yusuf bunların hepsinden ve her zamandan daha telâşlı idi. Kamarasına inen koridorun ağzında Deli Mehmedin sırtını okşadı:

— Haydi sen git, ben aşağıya bir göz atayım... Şimdi gelirim, arkandan yetişirim...

Deli Mehmed tuhaf tuhaf baka kalmıştı.

Bu adama ne oluyordu? Su deposunun bulunduğu yerden, doğruca Ali reisin yanın gitmek için ayrılmışlardı, bu zamanda, bundan daha mühim bir iş olamazdı. Halbuki....

Gözleri şaşkınlık ve meraktan istemeksizin Kara Yusufun arkasından sürüklendi. Onun kamarasına girdiğini, elinde büyücek ve ağaçtan yapılmış matarasiyle çıktığını, matarayı kapının dibine koyduğunu gördü.

Bütün bunlar onun kafasında hiç bir düğüm yapmadı. Her ihtimale karşı gemide mevcud bütün matara, fıçı, desti gibi su konabilecek şeylerni doldurulması onun da aklına gelen ilk işti; fakat kapıyı o çekib kapamamıştı, sanki içeriden itilerek kapatılmıştı.

Bunu hissedince biraz evvel kapıyı sarstığını ve ancak birkaç saniye sonra hemen hemen içeriden itildiğini hatırlar gibi oldu.

— İçeride bir insan mı var?..

Diye mırıldandı.

Acaba kim vardı?...

Eğer içeride bir adam varsa ve bu adam geminin leventlerinden birisi ise, gizlenmenin manası nedir?..

Kara Yusuf kamaranın kapısından ayrılırken Deli Mehmed Ali reisin yanına doğru yürümek için doğruldu. Fakat yan tarafa dönmesiyle yeniden şaşırması bir oldu. Yanıbaşındaki ufak tefek bir adam birdenbire yerinden ayrılmış, geminin ip, halat, direk ve yelken kalabalığı arasında kaybolmuştu.

Bu, biraz evvel su deposunun yanında bulundukları sırada onları gözetledikten sonra kaçan meçhul adamın tâ kendisiydi.

— Hey!... Dur!...

Fakat bunu ancak biraz ötede kocaman bir küme haline gelen leventler duydular ve dönüb baktılar...

Deli Mehmed o tarafa koştu, fakat hiç bir şey göremedi.

Kara Yusuf onun arkasından sesleniyordu:

— Ne var Deli Mehmed? Bir şey mi oldu?...

— Yok, bir şey yok!... Bir kuruntu!...

Yürüdüler.

Kara Yusuf etrafına bakınıyordu. Kumanda köşkünün kapısına geldikleri zaman Sansar Osmanla karşılaştılar.

Kara Yusuf Osmanı kolundan tutarak bir kenara çekti. Ona yavaş sesle ve çabuk çabuk bir şeyler söyledi.

Sansar Osman:

— Peki ağam!...

Diyerek uzaklaştı.

Ali reis epeyce dalmıştı. Vücudu ateşten yanıyordu. Lâkin solgun yüzünde hâlâ bir savaş gününün gülümseyişleri vardı. Dudaklarının arasından tek tük fısıltılar çıkıyordu. Belki de rüyasında, gemisini tamir ettikten sonra yeni bir savaşa girdiğini, babasını kurtardığını görüyordu.

Tosun, Ayı Mustafa gibi yeğitler, reislerinin yanıbaşına çömelmişler, dalgın dalgın düşünüyorlardı.

Kara Yusufla Deli Mehmed içeri girince:

— Ne haber?...

Der gibi onların yüzlerine baktılar.

İkisi de evvelâ omuz kaldırdılar ve dudak büktüler.

Bir türlü Ali reisi uyandırmak istemiyorlardı.

Zaten aceleye lüzum yoktu. Çünkü hava güzeldi ve su da boşalacağı kadar boşalmıştı. Yalnız bir an evvel onu daha iyi muhafaza etmenin çaresini bulmak ve mümkün olduğu kadar çok zaman yetecek şekilde idare etmek lâzımdı.

Birkaç dakika böyle geçti.

Bu sırada bütün leventler büyük direğni dibindeki geniş güverteye toplanmışlar, gittikçe artan bir gürültü ile aralarında münakaşa ediyoralrdı. Bu sesler henüz kumanda köşküne kadar gelmiyordu.

(Devamı var)

Pratik Hayat Bilgisi

Nakil ve tercüme hakkı mahfuzdur

Yazan: M. Gayur

— 90 —

Eğer bir tarafın bir elde yahut iki elde üç onörü olursa iki trik sayılır; iki elde dört onör olursa dört trik tek elde dört onör olursa sekiz trik, karşılıklı şeriklerin birinde üç diğerinde iki onör olursa beş trik birinde dört diğerinde bir onör olursa dokuz trik bir tek elde beş onör olursa on trik sayılır.

Atusuz oyunda bir veya iki elde üç so olursa onör sazılmaz. Bir kimselursa kırk trik bir tek elde dört aso olursa yüz trik sayılır.

Eğer her iki rakip tarafta ikişer aso olursa onör yazılmaz. Bir kimsenin el şikan olur yani hiç bir asosu olmazsa onun kampına üç teselli onörü yazılır.

Yedi triklik şelemde onöre kır, altı triklik küçük şelem de onöre yirmi yazılır.

Bariz şekli: Bir kâğıt üzerine yukarıdan aşağı çizgiler çizilerek kâğıt sekiz parçaya ayrılır. Sekiz sütundan soldan birincisi onör ve marka kelimelerini yazmağa mahsustur. Onörler yukarı ve markalar "yani löve kazançları„ aşağı yazılmak için kâğıt ufki bir çizgi ile ikiye bölünür. Soldan ilk hanede yukarı kısma onörler ve aşağı kısma "löve„ ler kelimeleri yazılır. Soldan müteakıp iki hane birinci partiye bundan sonraki iki hane ikinci partiye daha sonraki iki hane de üçüncü partiye mahsustur.Her partideki iki haneden birincisi A ve B diye gösterilen iki şerik oyuncuya ikincisi C ve D diye gösterilen iki şerik oyuncuya aittir. Kazanılan triklerin miktarı her partide yazılır. En sonda kazanan tarafın queue = kö ismi verilen yüz puntoya hakkı vardır. Bu da ilâve olunarak onör ve löve miktarları amudî sütunların sonlarında cemedilir. Kâğıdın alt kısmında ayrıca bir hulâsa cetveli yapılır. Bu cetvel dört hanedir.

Soldan ilk hanesinde "birinci parti„ , "ikinci parti„ , "güzel yahut üçünüü parti„ Belle "yekûn„ , "diğer yekûnun nakli„ ve "kâr„ kelimeleri yazılıdır. Ikinci hanede A ve B nin her bir partide kazandıkları puvanlar yazılır. Üçüncü sütunda C ve D nin her bir partide kazandıkları puvanlar yazılır. Dördüncü hanede ise her bir partide kazanan kısım gösterilir. Sonra yekûn yapılır. Noksan puvan alanın puvan yekûnu fazla puvan alanın puvan yekûnundan çıkarılır. Geriye kalan fazla puvan alanların kârıdır. Meselâ bu kâr miktarı "200„ olsa ve beher puvan on para hesap edilse eğer kazanan A ve B şerikler ise "200„ puvan bedeli olarak "50„ kuruş yani beheri yirmi beş kuruş kazanır ve C ve D şerikler ise elli kuruş yani beheri yirmi beş kuruş kaybeder.

Şurasını da kaydedelim ki partileri kazanan taraf mutlaka oyunu kazanmış olmaz. Çünkü hesabat görüldüğü sırada diğer tarafın fazla onör puvanı yazmış olması ihtimali vardır. Bu takdirde kazanan tarafa kaydolan "100„ puvan onörlerin verdiği kârı karşılıyabilir.

Oyunun nizamatı: Briç oyunun nizamnamesi Vist oyunun nizamnamesi kadar basittir. Yegâne mecburiyet lövenin ilk oynanan iskambilinin rengine yani kulörüne uygun iskambil oynamaktır. "Kupa ise kupa ilâhire„ almak veya daha yüksek iskambil oynamak mecburiyeti yoktur.Eğer istenilen kulör yoksa arzu edilen kâğıt atılabilir. Bundan başka dikkat edilecek cihetler şunlardır: Bir oyuncu yerdeki löveden başka bir evvelki lövenin de kâğıtlarını görmek istiyebilir fazlasını istiyemez.

Koz söyleneceği vakit ağızdan çıkan koz geri alınamaz. Bir oyuncu oyununa güvenmezse hemen şerikine pasaparola yapmalıdır. İstenilen kulör varken oynamamak büyük hata sayılır. Binaenaleyh bir oyuncu ilk defa başka renkle oynıyan şerikine istenilen renkten kendisinde olup olmadığını ilk oyunda sorabilir. Eğer mevcut kulör istenir ve oynanmazsa hatayı işliyen taraf oyunun sonunda kazansa da onörlerden başka bir şey yazamaz. Puvanlarını kaybeder. Ayni zamanda koz olan kulörün üç löve si miktarı bir cezaya çarpar. Maamafih mukabil tarafın bu üç löveyi yazmakla partiyi kazanması kabul edilmiyor. Bunun için bir korpo daha "velev pika korposu olsun„ kazanması lâzımdır. Eğer hatayı işliyen taraf karşı taraf löve yapamadan otuz puvan kaydedebilirse partiyi kazanır. Yekûn bilâhare diğer partilerdeki gibi hesap edilir.

(Devamı var)

T. 5.000

Yazan: Aka Gündüz No. 69

Alma ve başka dile çevirme Devlet yasasınca korunudur

Zeus hem konuşuyor hem elleri ile ötesini berisini örtmeğe uğraşıyordu. Bir aralık içine kötü bir kuşkı geldi:

— Neden ben çıplağım da sen giyiniksin?

— Sen ölünce çıplak gömdük. Ben giyinik öldüm. Ondandır.Boşuna kuşkulanma.

Öteki insanlar birbirlerine bakıyorlar ve bu sözleri anlıyamıyorlardı. Zeus birdenbire gördü:

— A! Sizin de üstünüzde bir şey yok!

— Derilerimiz var ya.

Hepsi o kadar tabiî konuşuyorlardı ki Zeus de profesör de şaşkınlıktan kendilerini alamıyorlardı. Zeus profesöre sordu:

— Demek biz dirildik.

— Evet ama, anlamadığım bir nokta var:

Benim formülden mi dirildin, yoksa tabiatin bir bilinmez tesiriyle mi?

Bir ses karşılık verdi:

— Varlıkta ölüm diye bir şey yoktur. Siz bir gün göç etmişsiniz, şimdi uyandınız, geri döndünüz. Ölüm nedir ki?..

Profesör Esoes düşünüyordu.

Güzel Zeusun dili tutulmuş gibiydi.

Omikro, kurşun sandığının yanında (M) harfi gibi büzülmüş duruyorken birdenbire kıpırdanmağa başladı.

Ve dirildiği vakit Omorfodan daha çok utandı. Çünkü kendisinden çirkini değil, orada, kendisine azıcık benziyeni yoktu.

Profesör Esoes artık gülümsüyordu. Kuşkusu falan kalmamıştı. Binlerce yıl önce bulduğu dirim formülü işte kendisini göstermişti. Kendi dirilmişti. Omorfo ile Omega da dirilmişlerdi. Ötekiler ise birer çürümüş kemik yığını idiler, ve çünkü dirim formülünü şiringa etmemişti. O zamanlar henüz arıyordu. Omikro kesik kesik sordu:

— Biz neredeyiz?

Nerede olduğunu anlatmağa vakit kalmadan bir ses:

Sizi buradan çıkaralım da işimize bakalım.

— Burada ne işiniz var?

—Yeraltı bahçeleri yapıyoruz.

— Yeryüzündekiler yetmiyor mu?

— Yetmiyor. Tabiati ara sıra kendine bırakmak gerek. Arada bir kar yağdırmalı. Soğuğun çıkmasına göz yummalı ki tabiat özünü değiştirmesin.

— Kar, gelince yağmaz mı?

— Bırakırlarsa yağar.

— Yağmur?

— O da öyle.

— Yeryüzünde camlı bahçeler yapsanız da içine kalörifer koysanız.

— Kalörifer nedir?

— Bir yeri sıcak eder.

— Bir yeri sıcak ederek yapılan bahçe tabiî değildir. Dışarıdaki tabiati bırakacaklar, karı, yağmuru, boranı neyi varsa istendiği kadar sürecek. Güneşin özünden biraz alıp yeraltı bahçelerine verecekler. Burası da yaz olacak. Anlıyacağınız yerin üstünde tabiî kış varken yerin altında da tabiî bir yaz olacak.

— Güneşin özünü nasıl alıyorsunuz?

— Biz almıyoruz. Işık ve ısı işleri işçileri var, onlar hız verip buraya verirler.

— Karı yağmuru nasıl durduruyorsunuz?

— Biz durdurmuyoruz. Gök işçileri ona karışır. Göke elektron Termofon falan verirler, kar gelmez. Yahut çabuk gider.

Profesör gene düşündü:

— Hep benim düşünüp aradıklarım! Hepsini bulmuşlar.

Omikro sordu:

— Omega nerede

Profesör bir hançer yemişe dönmüş gibi döndü. Düşündü: Sevginin büyüklüğü işte böyle olur. Dirilir dirilmez Omegasını sordu. Ben ki Zeus'u o kadar sevdiğimi sanıyordum, bunu düşünemedim, yazık!

— Omega nerede?

Zeus acıyan bir sesle:

— Beni gömdükten sonra eski dünyada kalmış. Kanbur profesöre acı acı baktı.

— Ona dirim aşısı yapmadınız mı?

— Bilmem, anıma gelmiyor. Yapmadım sanırım. Eğer kendisi gizlice yapmışsa...

Yeni dünya insanlarından biri:

— Haydi dedi, geldi.

— Ne geldi?

— Arabalarınız.

— Nereye gideceğiz?

— İstediğiniz yere.

— Bırakırlar mı?

— Kim bırakmıyacak? Her yer herkesindir.

— Biz kimseyi tanımıyoruz ki. Bu dünyaya yeni doğduk.

— Herkesin sizi tanıması yeter.

Üç çırçıplak eski dünyalı, bir kaç çırçıplak yeni dünyalının arkasından çıktılar.

— Hani arabalar?

— İşte...

Yerde, eski Türklerin başlarına giydikleri sorguçlu tulgalara benzer üç kasket duruyordu. Üçünün de başlarına birer tane geçirdiler ve koltukları ile çenelerinin altından iliştirdiler.

— Haydi gidiniz.

— Nasıl gideceğiz?

— Doğrudur, siz bunları bilmezsiniz, eski dünyalısınız. Çeneler'nizin altında birer düğme vardır. Ona şöylece bastırınız. Havadayken ne yana gitmek isterseniz yüzünüzü o yana dönderiniz yeter.

Başlarındaki tolgaların sorguçları sessiz sessiz işlemeğe başladı ve üçü birden havalandılar.

Gökyüzü görülecek bir panayır yeriydi. Gelen geçen, inen çıkan, durup konuşan, çocuklarını gezdiren vesaire...

(Devamı var)

Cüzamlıların Mezarlığı

Büyük zabıta romanı

Nakleden : Vâ - Nû

—70—

Polis memuru, bunları da gözden geçirdi.

"— Rifattan şüphe edilebilir mi? Edilebilir mi?,,

Dirayet Hanımla yeğeni salonun penceresinde mahut yüzü gördükleri zaman, Rifat nerede bulunuyordu?

"— O, bütün şüpheleri o esnada salondan çıkan Nuhla Murat Beyin üzerine atıyor... Lâkin, o da, salonun dışında bulunuyordu. İstediğini yapabilecek vaziyetteydi.

"Dirayet Hanıma, pancurları kapamamasını tavsiye eden de o değil miydi?

Buna rağmen, Rauf Bey, Rifat Beyi temize çıkaran bir çok noktalar olduğunu da kabul ediyordu.

Evvelemirde, mesele şuydu:

Rifat Bey Ihlamurköye gelmezden evvel bir çok acaib hâdiseler olmuştu. Sonra, geçen geceyi Nuh Beyle geçirirken ateş etmiş, meçhul adamı yaralamıştı. Kanlı bir mendilin sayfiye civarında bulunması bunu isbat ediyordu.

Bütün bu noktalar, nasıl da birbirleriyle tezad teşkil ediyorlardı.

Polis komiseri kalktı.

Kumlar üzerinde yürümeğe başladı.

Sualler, beynine daha şiddetle hücum ediyordu. Bunları halletmek ne de müşküldü.

O kan lekeli mendil niçin ortadan kaybolmuştu? Bunu kaybetmek kimin menfaatine uygun olabilirdi?

Burada da, Rifat şüpheleri Murad Bey üzerine düşürmek istemişti.

Bütün bu hâdiselerin taakubünden şu netice çıkıyordu: Şüphe, Dirayet Hanımefendinin muhitindekilerden biri üzerine düşüyordu.

Rauf Bey, şimdi şuna esefleniyordu:

Tetkikatını yapmakta istical göstermişti. Bir çok noktalarda Rifatın gözü önünde hattâ onun yardımı sayesinde harekete girişmişti.

Odaların dahilî vaziyetini henüz tetkik etmiş değildi.

Geri dönmeğe karar verdi.

Dirayet Hanımın evine doğru yürümeğe başladı.

Ev sahibesi, buradan ayrılmak üzereydi.

Polis komiseri derhal sordu:

— Rifat Bey burada mı?

Kadın, hayretle:

— Hayır.. -dedi, gitti.

Komiser bunun böyle oluşundan memnun kaldı.

— Bazı noktaları henüz icap ettiği kadar öğrenemedim. Sizi alıkoymak istemiyorum. Eğer bir mahzur görmezseniz, anahtarınızı size akşam üzeri bırakırım.

Bu teklif karşısında, Dirayet Hanım, hiç bir güçlük göstermedi.

Bir müddet sonra ondan ayrıldı.

Rauf, bahçekapısını itina ile kapadı. Eve doğru yürümeğe başladı.

Saat altı olmuştu. Güneş deniz üzerinde ufka yaklaşmıştı. Evin cephelerinden biri, turuncu bir ışığa bürünmüştü. Diğer cephe, gölgeler içinde, kül rengi idi.

Her yer sessizdi. Lâkin, bütün pancurlar açık olduğu için, ev hâlâ oturuluyormuş hissini veriyordu.

Rauf, içerinin boş olduğunu biliyordu. Lâkin, şimdi yapayalnız olduğu için, içeri girmekten bir nevi çekinme duyuyordu.

Cephede durarak, karşısına gelen pencereleri birer birer muayeneye başladı. Sanki, perdelerin arkasında bir adamın saklı bulunduğunu keşfe uğraşıyordu.

Köşkün sağ tarafındaki küçük yoldan yürümeğe koyuldu. İşte kanlı mendil burada bulunmuştu.

"— Buraya atılmış olması gayet garip! -diye düşündü.- Eğer ötedeki çalılar arasına atılmış olsaydı, kolaylıkla kaybolabilir, gözden kaçardı.,,

(Arkası var)

Gelecek harpte

Amerika milyonerleri ön safta bulunmalılarmış

İngilizce "Newschronichele,, gazetesinde okunduğuna göre, eğer Amerikan meclisi Visconsın meb'usu Thomas O'Malleyin hazırlamış olduğu bir lâyihayı kabul ederse, Amerikan milyonerleri Henry Ford, D.P. Morgan, D.P. Aockfeller, gelecek harpte cephenin ilk saflarını işgal edecektirler.

Harplerin, başlıca, milyonerlerin para torbalarını korumak için yapıldığı kanaatini besliyen O'Malley, bunun önüne geçmek için "harbin netayicinden en çok istifade edenlerin, orduya herkesten önce iltihak etmelerini mecburî kılmak,, lâzım geldiğini söylüyor.

Mister O'Malley Du Pont ailesi, kendi yaptığı silâhların karşısına konacaktır, demektedir.

Amerikan meb'usunun teşkil ettiği harp safı, mutadından tamamen başka bir mânada eski askerlerden mürekkep olacaktır.

İlk seçtiği üç kişi, biri 95 yaşında olan— (Rockefeller) 71 yaşında (Ford), 67 yaşında (Morgan) dır. Bunlara, doğrudan doğruya eski ordu efradı gözüyle bakılacaktır.

Fakat bu yüzden uykusuz kalmalarına luzum yok. Meclisin bu lâyihayı tastik edeceği zannedilmiyor.

I. B. ve Y. D. TÜRK ANONİM

GAZ ŞİRKETİ

Muhterem müşterilerinden kendilerine gelen Şirket memur ve amelelerinden hüviyet varakalarını istemelerini ehemmiyetle rica eder.

Bu kartlar 1935 senesi için mavi renktedir.

Aksi takdirde vukubulacak yanlışlıklardan dolayı Şirket hiçbir mes'uliyet kabul etmez.

RADYO

Bugün

İSTANBUL:

18 Almanca ders. 18,30 Dans musikisi, 19.30 Haberler, 19,40 Viyolonist İskender, İsmet Hayrullah sololar, 20,10 Ses musikisi Plâk, 20.30 Stüdyo sigan orkestrası, 21,15 Son haberler, 21.30 Radyo orkestrası, 22 Radyo caz ve tango orkestraları.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

19,45 Orkestra, Sözler, 19,20 Koro konseri, 20 Piyano musikisi, sözler, 20,30 Şarkılar. (Plâk), 21 Filharmoni heyetinin senfonik konseri, 22 Paznandan naklen konser, 23 Reklâm konseri, 23.15 Dans musikisi.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.

13 - 15 Gündüz plâk neşriyatı, 18 Radyo salon orkestrası, 19 Haberler, konferans, 20,15 Noel şarkıları, 20,30 Bükreş operasında verilecek operayı nakil.

841 Khz. BERLİN, 357 m.

18,20 Piyano musikisi, 19.05 (Konradin reitet aus,, adlı Skeç. 19,40 Halk makinelerinin yayılışma dair sözler. 20 Dörd perdeli (Trou badour) operası (Gramofon plâkları ile), 21,10 Yeni şarkılar, 23 Haberler, şarkıların devamı.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

18,35 Neşeli musiki, 19.25 Reportaj, 21,40 Sözler, 22.15 Plâk konseri. 22.50 Siyasal program. 23.20 Haberler, 23,40 Asker mızıkası, 24.05 Haberler.

BORSA

Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerlerinde 16 1 de muamele görenlerdir | Rakamlar kapanış fiatlarını gösterir

Nukut (Satış)

* Londra	617,	* Viyana	24, --
* Nevyork	126, --	* Madrit	18, —
* Paris	170. —	* Berlin	48, —
* Milâno	216, —	* Varşova	24, —
* Brüksel	118, —	* Budapeşte	26, —
* Atina	24, —	* Bükreş	17, —
* Cenevre	816, --	* Belgrat	54, —
* Sofya	24, —	* Yokohama	35, —
* Amsterdam	85, —	* Altın	947, —
* Prag	100, —	* Mecidiye	42, —
* Stokholm	33, --	* Banknot	240, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	618.75	* Stokhlm	3.1411
* Nevyork	0,78893	* Viyana	4.2385
* Paris	12.03	* Madrit	5.8045
* Milâno	9.9817	* Berlin	1,9766
* Brüksel	3.3970	* Varşova	4,2068
* Atina	83.04	* Budapeşte	4,0965
* Cenevre	2.4512	* Bükreş	79,0925
* Sofya	62.38	* Belgrat	34.8816
* Amsterdam	1.1742	* Yokohama	2.885
* Prag	19,0113	* Moskova	1000 —

ESHAM

İş Bankası	10.—	Tramvay	31,50
Anadolu	25.90	* Çimento as.	13.35
Reji	2 20	Çanyon Değ.	—.—
Sir. Hayriye	15.50	Şark Değ.	—.—
Merkez Bankası	64.—	Balya	—.—
U. Sigorta	—,00	Şark m. ecza	—.—
Bomonti	11,95	Telefon	—.—

İstikrazlar		tahviller	
* 1933 Türk Bor. I	30.75	Elektrik	—.—
* . . . II	29,2	Tramvay	31,75
* . . . III	29.70	Rıhtım	17,50
İstikrazı Dahili I	94,25	* Anadolu I	47.70
* Ergani istikrazı	97.—	* Anadolu II	47,70
1928 A Mü.	—,00	Anadolu III	46,—
Bağdat	—,00	* Mümessil A	53.15

Umum ayakkabıcı san'atkârları kooperatifinden:

15 — 2 — 935 Cuma günü saat 13 te Çarşıkapıda Ayakkabıcılar Cemiyeti merkezinde ortaklığımızın senelik fevkalâde genel toplantısı yapılacaktır. Ortakların o gün ve saatte gelmeleri.

Konuşulacaklar:

1 — İdare meclisi ve murakib raporları,

2 — Senelik bilânço,

3 — Nizamnameden bazı maddelerin değiştirilmesi.

4 — Nizamnameye göre yeniden murakıblara idare meclisine üç üyenin seçilmesi. (7050)

Ağrılar ve sızılar için en tesirli ilâçtır Her eczanede vardır.

ALGOPAN

Her parçası ayrı bir heyecanla okunacak macera, kıskançlık, kuvvet, aşk ve seyahat romanı

ASLANLI HÜKÜMDAR

SÜLEYMANIN OĞLU

Tefrika No.140

Yazan: *Rıza Şekip*

Çok şen döndüler.

Yavuz ağabeyisine yalnız gitmek istemiyordu. O, aslanlarını da beraber almak niyetindeydi.

Yolun uzun oluşu filleri de almayı icap ettirdi. Sabahın ilk saatlerinde bir kafile halinde yola çıktılar.

. . . . .

Yavuzla karşılaşış

Murad, sabahleyin uyanıp da dışarıya çıktığı zaman ihtiyar Haşimaya sormuştu. Aldığı cevab hepsinden de: "Bilmiyorum,, olmuştu.

Nihayet reisin oğlu, ihtiyarın bir iş için uzağa gittiğini ancak bir gün sonra dönebileceğini söylemişti.

Reisin oğlu Muradı yalnız bırakmamıştı. Ona kabilesinin bütün hususiyetlerini birer birer göstermekten büyük bir zevk duyuyordu.

Akşam yakındı.

Kabilede anî bir hazırlanma başlamıştı. Murat, bunun farkına vararak bu hazırlığın sebebini sordu. Reisin oğlu:

— Sizin için bir av tertib ettim. Bu geceyi evde geçirdikten sonra sabaha karşı döneceğiz. Dedi.

— Ne avı?

— Ceylân..

— Hemen çıkılacak mı?

— Evet.. Hemen denilebilecek kadar kısa bir zamanda..

Bu ara, reis oğlu, köyün bir semtinden kulağına çarpan garib bir boru sesine durdu, sonra ilâve etti:

— İşte boru da hazırlığın tamam olduğunu haber veriyor. hemen hareket edebiliriz.

Murad silâhını almak üzere geceledeği kulübeye dönmek istiyordu:

— Ben, dedi, o halde gidib silâhım alayım.

Buna rais oğlu muvafakat etmedi:

— Hayir, dedi, silâhını alma.. Civar ormanda yalnız okla avlanab'liriz.

— Sebeb?

— Kurşunlu silâhla avlanmak bize yasak edilmiştir. Ancak okla..

— Pekâlâ, okla avlanalım amma vahşî hücumuna uğrarsak ne yaparız. Kendimizi nasıl müdafaa ederiz.

— Bu civarda vahşî hayvan hücumüne uğramak imkânı yoktur. Olsa olsa ancak timsah, su aygırı ve gergedan tehlikesi vardır. Bunlara da tesadüf edecek mıntakaya gitmiyeceğiz.

— Ya aslan?..

— Aslan mı?

— Evet..

— İşte yegâne silâh kullanamıyacağımız hayvanlardan birisi de budur. Bir de unutmıyalım fil vardır.

— Niçin?

— Çünkü bu hayvanların bize katiyyen zararı dokunmaz.

Murad şaşırmıştı.

Reis oğlu:

— Şaşırdınız mı, diye ilâve etti. Bir tek kelime onların bize fenalığı dokunmamasına kâfi gelir.

— Bu kelime nedir?

— Bunu söylemekte mazurum.

(Arkası var)

Yeni teşebbüsler

"VAKIT,, *Kütüphanesi Yakında*

KLASİK

Eserleri Neşre Başlıyacaktır

Eski Yunan ve Roma klâsiklerinden dilimize çevrilerek Dün ve Yarın *kolleksiyonumuzda 1935 yılında basılacak ustaörgütlerden başlıcalarını aşağıda yazıyoruz. Bunlardan birkaçı yakında basılıp çıkıyor. Ötekiler de anıklanmaktadır:*

1 — Ovid		Aktay
2 — Evripides: Media Seneka: Medea		Nurullah Ataç
3 — Aristo		Hilmi Ziya
4 — Herodot		Ömer Rıza
5 — Aristofan		Peyami Safa
6 — Seneka		Burhan Ümid
7 — Homer		Şair A. Hamdi
8 — Plütark:	Likürg Solon	Haydar Rifat
9 — Ksenofon:	Lasedemonyalılar cumhuriyeti Atinalılar cumhuriyeti	Haydar Rifat
10 — Ksenofon:	Ajesilas	
Plütark:	"	
11 — Plütark:	Marius Silla.	
12 — Plütark:	Büyük İskender	
13 — Plütark:	Sezar Brütüs	
14 — Plütark:	Antuan Antuan Pompe	
15 — Eflatun:	Cumhuriyet	
16 — Virjile:	Eneit	

HABER'in Hikâyesi

Çete reisinin intikamı

Bir kadın, ancak yılana bu kadar benziyebilir...

Yarabbi! Şu gözlere bakın! Ne yeşil şeyler!... Hem de nasıl yeşil...

Engereğin zehirini alsanız, usta bir kimyagere vererek hülâsasını çıkartsanız, mayi iken sulb haline getirtseniz; (lâkin, şeffaf, canlı, hareketli bir sulb!) işte, o yeşil engerek zehirinden ancak bu gözler hasıl olabilirdi...

"Gözler, ruhun aynasıdır!„ derler...

Ne doğru...

Bunun doğruluğunu, başlı başına, bu kadın isbat edebilir... Hainliğin, kancıklığın bu kadarı, ancak onda bulunabilir... Zaten bakışlarının kaygan ve baygın süzülüşleri de bunu göstermiyor mu?...

Hattâ, şu dakikada, sevgilisinin okşayışlariyle, yılan beli kıvrılırken; ve kolları yanındaki erkeğin boynuna, yılan halinde dolanırken bile, kaygan ve baygın gözlerinde, bir hainlik vardır.

Niçin?...

Kendisini okşıyan bu dev gibi erkeği sevmiyor mu?...

Seviyor...

Çok seviyor...

Zira, yılanın kafası ezilmek ister... Ve erkek, onu okşarken bile, kuvveti ve kabaliğiyle tahkir eder gibidir... Bu sebeble, yılan kadın, âşıkından çok hoşlanır... Ona, canını kurban eder... Dünyada biricik samimiyeti bu aşkıdır!

Şimdi gözlerinde parlıyan hain ışık, kocasını düşündüğü için yanıb sönmektedir.

Dev adam, yılanı, hem okşuyor, hem de:

— Kaçsak... diyor. Kocanın zülmundan kaçsak; dünyanın uzak bir yerinde, onun erişemiyeceği bir yerde, bir yuva kursak...

— Bunun için para lâzım.

— Ne felâket, ne felâket!... Düşün, sevgilim... Çetemiz namına, en akla gelmedik hırsızlıkları yapıyoruz... Müdhiş vurgunlar vuruyoruz... Buna rağmen, reisin esiri gibiyiz.. Evet, doğru: O, bizi, lord gibi yaşatıyor; mükemmel varidatımız var, fakat varidatımızın pınarı onun elindedir... Bir gün asilik edecek olursak bizi beş parasız bırakabilir...

Yılan kadın, nefretle:

"Kirpi,, çete reisinin ismiydi!.

"Kirpi,, çete reisinin ismiydi!. Ona bu ad, birkaç sebeble takılmıştı:

Evvelâ,çenesi uzun ve saçları diken diken kabarık yüziyle sahiden bir kirpiye benzediği için...

Sonra, yılan kadının kocası olub da onunla adetâ can düşmanı olduğu için...

Biliyorsunuz ki, bütün hayvanlar yılandan korkar. Fakat, yılanın da korktuğu kirpidir. Dikenli mahlûk, uzun hayvana bir kere sarılıb da yerlerde sürünmeğe başlayınca, yılanın işi bitiktir.

İşte, bütün şehirlerdeki zenginlerin ve birçok memleketlerdeki polislerin kuleradan, vebadan korktuğu gibi korkub kaçın dığı yılan kadın, ancak kirpiden ürkerdi. Kocası, onun gözüne ezrail gibi görünüyordu!

Fakat, çete reisine kirpi denilmesinin başka bir sebebi de, düşmanlariyle karşılaşınca, sekiz on hançer birden sıyırması; bunları parmakları arasına takarak, kendisine hücum edenlerden her birinin üstüne bir tanesini ustalıkla fırlatmasiydi. Hani, ok atan kirpiler varmış... Onun gibi...

Yılan, bu müdhiş kocayı düşünerek:

— Ondan nasıl kurtulabiliriz? Onun elinden nasıl olur da bir para koparabiliriz?... diye söylendi. İtiraf etmeli ki, sevgilim, biz, bu dahî haydudun elinde basit âletleriz... Hakikî baş odur... Dünyanın neresinde ne gibi servetler olduğunu ancak o biliyor.. Erkânı harb reisi gibi, plânını yapıyor... Bize diyor ki:

"— İşte şu söylediğim şekilde şu söylediğim yere gideceksiniz ve oradan şu değerli eşyayı şu suretle aşıracak ve şu yoldan geri döneceksiniz...

"Gidişimizi, hattâ geri dönüşümüzü öyle iyi tertibliyor ki, hiç ele geçmiyoruz.

"Onsuz hareket edemeyiz!

"Eğer, o bizim başımızdan çekilirse, kendi kendimize bir şey yapmağa asla imkân yoktur.

Dev:

—Hakkın var... dedi. Hakikat tamamiyle senin söylediğin gibi... Fakat, hakikat böyle olduğuna nazaran, biz, bu herifin ölünciye kadar esiri mi kalacağız?

Yılan kadın, sevgilisinin kucağından azıcık süzüldü. Divanın üzerinde duran alçak fakat geniş masadan iki kadeh içki aldı. Bunların birini sevgilisine uzatıb ötekini kendi içtikten sonra, gözlerini karanlık köşelerde gezdirdi. Sonra, birdenbire başını kaldırıb sarı ve parlak saçlarının, lülelerini omuzları arkasına atarak dedi ki:

— Sevgilim, dinle... Kirpi, ekseriya, bütün hırsızlıklarda beni de kullanır... İşin içinde bir kadın parmağı olmasını ister. Demek ki, pek yakında, sana havala edeceği vazifede, ben de arkadaşın olacağım... İşte o zman, vurgunu vuruz; fakat, çaldıklarımızı çeteye getirmeyiz... Mücevherleri yahud paraları alır, dünyanın çok uzak bir bucağına kaçarız... Onun ulaşamıyacağı bir yerde keyfimize bakarız....

Dev, koskocaman ağzını açıb otuz iki sütbeyaz dişini birden göstererek kahkahayla güldü; sonra, pençe denecek kadar büyük avuçlariyle, yılan kadının başını okşadı:

— Aferin sana... İyi buldun...

. . . . . .

Fakat, bu muhavereyi, kirpi duymuştu.

Nasıl?

Onu, biz de bilemiyoruz... İhtimal, maiyetindeki her adamın odasına koydurduğu bir mikrofon vasıtasiyle, yahud da bizzat bir yere saklanarak, dinlemiştir.

Onun hileleri öyle şeytancasınadır ki...

Nakleden: (Vâ-Nû)

(Sonu yarın)

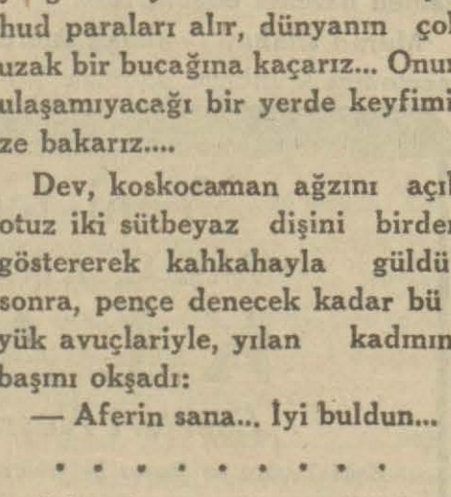

Aya seyahat mümkün mü?

Uzun zamandanberi mevzubahsolan bu iş üzerinde yeni çalışmalar başladı

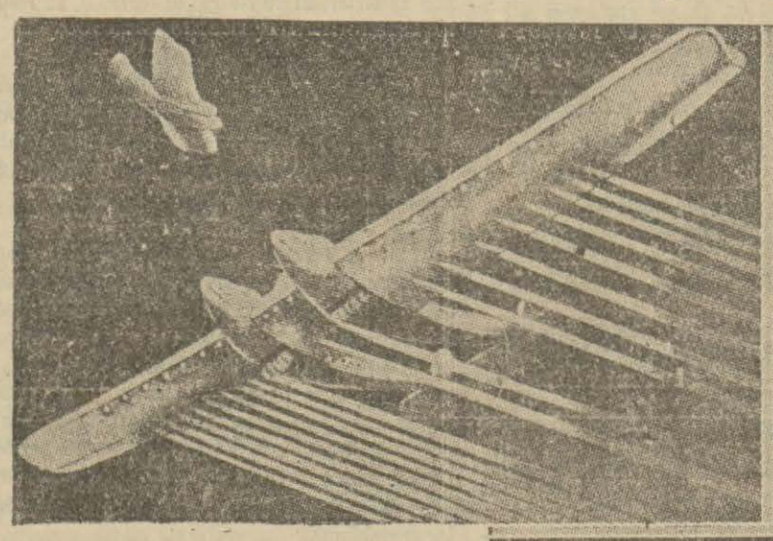

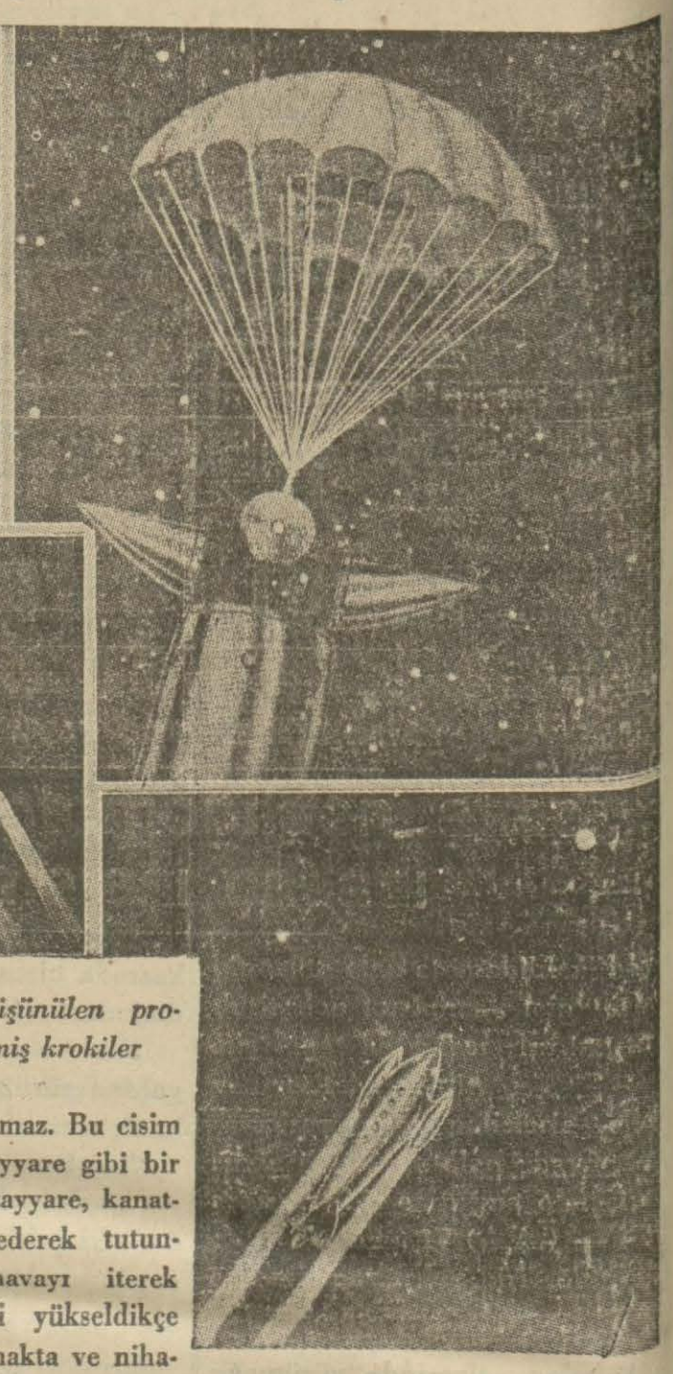

Aya seyahat ötedenberi insanların zihnini işgal etmiş, bir çok defa mevzuu bahsedilmiş bir meseledir. Meşhur romancı Jül Vern de bu mevzu üzerine fennî bir roman yazmıştı. Son zamanlarda bu mesele yeniden mevzuu bahsolmağa başlamıştır. Bir Avrupa mecmuasından aldığımız aşağıdaki yazıda bu mesele üzerindeki yeni nazariyeler ve tasavvurlar anlatılıyor:

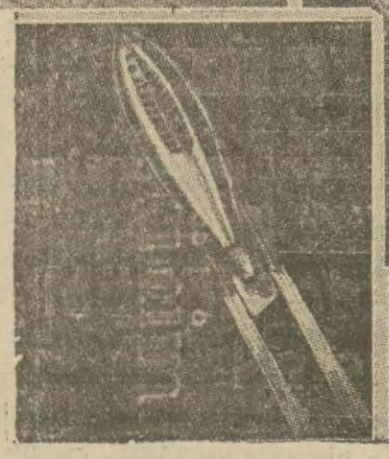

Aya seyahat için düşünülen projelere göre çizilmiş krokiler

On yıla kadar belki de ay, yıldızlara seyahat edecek olan yolcuların, ilk durak noktası olacaktır. Bunu bir hayal sanmayınız. Bilginler bu hususta durmadan çalışmakta, durmadan tecrübeler yapmaktadırlar. Şimdiden bir çok müşküller halledilmiştir.

Arzımızdan ayrılarak uçsuz bucaksız fezaya atılacak olan cisim evvelâ bir mermi olarak tasavvur edilmiştir. Fakat arzın cazibesinden kurtulmak için saniyede on bir, yani saatte kırk bin kilometre gibi baş döndücü bir sürate malik olması icap eden bu merminin kenarları bu sürat yüzünden maruz kalacağı müthiş tazyika tahammül edemiyeceği anlaşılmıştır.

Hele böyle bir merminin içine binecek olan insanların sikleti gene bu sürat yüzünden binlerce tonu bulacağından, onların bu ağırlığın altında ezilip kalmamaları için ne gibi bir tedbir almak gerektir?

İşte fezada seyahat etmek için halli icap eden meselelerden en ehemmiyetlileri bunlardır.

Hanri Grafinyinin tasavvuruna göre mermi bir vagon içinde, havası boşaltılmış yirmi kilometre kutrunda bir tünelin ucundan salıverilmeli ve gitgide hızlanarak tünelin ağzından çıkıp ona göre tertibat sayesinde fezaya doğru yollanırken saniyede on bir kilometre sürati iktisap etmiş olmalıdır.

Bu fena bir fikir değildir. Fakat havası almdıktan sonra kapılarının kapanması icap eden tünelin, mermi fezaya doğru yollanacağı esnada açılması lâzım geldiği vakit merminin hava tazyikine maruz kalması menedilemiyeceğinden süratin o anda kaybolacağı anlaşılıyordu.

Binaenaleyh proje suya düştü.

Doğrudan, doğruya hangi cisim olursa olsun saniyede 11 kilometre sürate malik bulunsa dahi gene havayı nesimîyi aşarken tazyik dolayısile mutlaka süratinden kaybedecektir. Hele bu süratle giden cismin kenarları hangi madenden olursa olsun havanın delkü teması yüzünden kızacak ve nihayet eriyecektir.

O halde bu sürati arzın sathından itibaren değil de, havanın daha az kesîf bulunduğu, yüksek mıntakalarda mermiye vermek gerektir. Demek oluyor ki arzın sathından yükseldikçe sürati artıp büyük irtifalarda sürati saniyede 11 kilometreyi bulması icap eden cisim, mermi olamaz. Bu cisim sürat değiştirebilen tayyare gibi bir şey olmalıdır. Lâkin tayyare, kanatlarile havaya istinat ederek tutunmakta ve pervanesile havayı iterek yürümektedir. Halbuki yükseldikçe havanın kesafeti azalmakta ve nihayet havadan eser kalmamaktadır. Tayyarenin de havasız yerde uçmasına imkân yoktur.

Nihayet fişek bu iş için en elverişli vasıta olarak kabul edilmiştir. Donanma fişeklerini herkes bilir. Onların gerisinde bir az barut vardır. Bu barut ateş alınca fişeği şiddetle geriye doğru teptiğinden onu havalandırır. Bu türlü sürat hem havayı nesimî dahilinde hem de fezada ayni şekilde tevlit edilebilecek ve aynı surette müessir olabileceğinden mermi fikri artık tamamile terkedilmiş ve fişek üzerinde tetkiklere girişilmiştir.

Almanyada fezaya atılacak olan bu fişeklerin plânları bile yapılmıştır.

Berlinde profesör Oberth iki bin kilometreye kadar yükselecek bir fişeğin inşasına hazırlanmaktadır. Bu fişeğin tecrübesi; bu hususta uğraşanlara fikir vermek suretile, faydalı olacaksa da ay'ı arzdan ayıran mesafenin üç yüz seksen dört bin kilometre olduğu unutulmamalıdır.

Profesörün plânlarına göre iki bin kilometreye yükselecek olan bu fişeğin uzunluğu 5 metre, genişliği 55 santimetre, ağırlığı 765 kilo olacaktır. Bunun heyeti umumiyesi bir ana fişekle iki yardımcı fişekten terekküp edecektir. Yanarak vazifesini bitiren yardımcı fişekler ana fişekten birer birer ayrılıp düşerek sikletin azalmasına yardım edeceklerdir.

Fişek evvelâ iki kabii sevk balon tarafından (5500) metre yüksekliğe kadar çıkarılacak, orada yardımcı fişeklerden birincisine ateş verilecektir.

Bu birinci ateşle fişek (7750) metreye yükselecek, orada ikinci yardımcı fişek ateş alarak ana fişeği 56200 metreye çıkaracak ve nihayet ana fişek kendi ateşile 1960 kilometreye varacaktır. Sürati kesildikten sonra aya inerek bir hava sukut âleti açılacak ve fişeği yavaş yavaş yere indirecektir.

Profesör Oberth ayrıca feza yolculuğu için bir gemi plânı da hazırlamıştır. Bu plâna göre gemi bir fişekle havayı nesimî dahilinde muayyen bir süratle seyredecek ve stratosfere gelince bu fişek düşerek ikinci ve son fişeği ile ve saniyede (11) kilometre süratle fezanın boşluğuna atılacaktır.

Geminin başında iki kişilik bir yolcu salonu bulunacaktır. Salonda süratin artması yüzünden sikletleri artacak olan yolcuların ezilmemeleri için yaylı salıncak kurulacaktır. Bir masa ile iki iskemle kuvvetle yere tutturulacaktır. Yolculara zengin bir kiler hazırlanacaktır. Onlar istedikleri zaman salonu ısıtabileceklerdir. istedikleri vakit soğutabileceklerdir. Balonla stratosfere yükselen profesör Pikar'ın yaptığı gibi fişeğin bir tarafı beyaz diğer tarafı karaya boyanacaktır. Salon müteharrik olacak ve kara renk harareti emdiğinden sıcaklık yapmak istendiği zaman salonun karaya boyanmış tarafı tersine, ak renk hararet emmediği için de serinlik istendiği zaman beyaz tarafı güneşe çevrilecektir.

Böyle bir fişeğin atıldığı farzedilse muayyen bir mesafeden sonra arza düşmek tehlikesi bertaraf edilmiş olacağından o, fezada, hedefine doğru ilerlerken gittikçe arzın cazibesi azalacak ve cazibe nihayet sıfıra inecektir. O zaman siklet mefhumu ortadan kalkacaktır. İnsanlar, eşyalar havada muallâkta durabileceklerdir. En ağır bildiğimiz şeyleri havaya kaldırıp bıraksak düşmek şöyle dursun boşlukta, bıraktığımız yerde duracaklardır. Buna mukabil yolculardan biri fişeğin kenarlarına bir fiske atsa, yahut ayağıyle yere bir tekme vursa kendisini aksi tarafa atılmış bulacak ve o yana bu yana atılarak bir türlü müvazenesini temin edemiyecektir. Bunun da çaresi salonda tutulacak halkalar yapmak ve onlara iyice sarılmaktır.„

Artık aya gidecek yolculara uğurlar olsun!

Memleket mektubu

Yunusemreyi ezber bilen asırlık kadın!

Diyarbekir ve Mardin muallimleri nden bazıları bir arada

Diyarbekir, (Hususî) — Diyarbekirde Menekşe kadını tanımayan yoktur. Menekşe kadın yüz yaşını geçkin olduğu halde hafızası çak kuvvetlidir. Eski Anadolu şairlerinden Yunus Emrenin bütün şiirlerini ezberlemiştir.

Dün kendisiyle görüşürken, neden yalnız Yunus Emrenin şiirlerini ezberlediğini sordum.

Bana şu cevabı verdi:

— Benim kendi şiirlerim de var. Burada çkan (Diyarbekir) mecmuası onların hepsini yazdı.. Yunus Emreyi niçin mi ezberledim?. Onu küçüklüğümdenberi çok severim. O benim ilk tanıdığım şairdir. Kendisi değil ha.. Eserleri.. Yunus Emre gökten bahsederken gök gözümde canlanır. O bir çağlayanı anlatırken, kendimi çağlayanın akışlarına kapılmış sanırım. Bana onun kadar kuvvetli bir halk şairi gösterin de onun şiirlerini de ezberliyeyim.

— Bu yaştan sonra ezberliye bilir misiniz?.

— Niçin?.. Kafam yerinde... Hafızam kuvvetli. Siz, belki dün yediğiniz yemeği unutmuşsunuzdur!. Ben bir hafat, iki hafta evvelki yediklerimi bile sayabilirim. İstanbulda da ihtiyar bir şair varmış diyorlar. Abdülhak Hâmid değil mi?. O da doksan yaşında imiş ama, hâlâ manzum piyesler yazıyormuş. Ne mutlu ona.. Yeni gençler ihtiyarları okumuyorlarmış. Onlar da benim gibi hiç olmazsa bir şairi tanısalar, ezberleseler, bütün hayatını tetkik etseler... Onlara da ne mutlu derdim.

Menekşe kadın, Halkevinin köycülük komitesinin gösterdiği faaliyetten de bahsetti:

— Başka memleketleri bilmem ama, Diyarbekir Halkevi kadar çalışan köylüyü düşünen, köylü ile bu kadar yakından meşgul olan bir yer yoktur diyebilirim. Köylüye okumak arzusunu aşılayan elleri daima öpmek isterim.. Köycülük komitesinin mükâfatları da var. Yalnız çocuklar değil, yaşlılar bile bu mükâfatı kazanmak için, ellisinden, altmışından sonra okuma öğreniyorlar.

* * *

Menekşe kadının görüşleri de buluşları kadar kuvvetli. Seksen yaşındaki oğlu Hüseyini okutmağa teşvik etmiş. Önüne gelene:

— Okuma bilmiyorsan hayvan gibi yaşıyorsun demektir!... Dünyaya niçin geldiğini, niçin yaşadığını, nereye gideceğini, ne olacağını okumakla öğreneceksin. diyor.

Menekşe kadında (Aristo) nun ruhunu buldum. Muhiddine insanlık telkin eden bir kadın.

Diyarbekirde eğlence hayatı yoktur. Halkın toplantı yerleri kahvehanelerden ibarettir. Halk evi, halkı uyandırmağa ve okumağa teşvik ettiği gündenberi herkeste okuma zevki uyanmıştır.. Kahvehanelere ancak gazete okumak ihtiyaciyle gidiyorlar. Şehirde muhtelif okuma evleri açılması düşünülmektedir.

Diyarbekirin şimdiye kadar eksik olan ihtiyaçları arasında sinema ve tiyatro başta gelirdi. Orduevi bir sinema açtı. Halkevi de bir tiyatro kolu açmakla meşguldür.

* * *

Diyarbekir muallimleri de daimî bir hareket halindedir. Civardaki mektebler biribirlerine giderler, faydalı tetkik seyahatleri tertib ederler. Geçen yıl Mardin mualllimler birliği, orta mekteb müdürü Fazıl Nedimin reisliği altında Diyarbekire gelmişlerdi. Mardin muallimleri Diyarbekir sanatlar mektebinde misafir kaldılar. Bayram tatillerini bile boş geçirmek istemiyen faal muallimlerimiz, bu yıl da tetkik seyahatleri yapmışlar ve Diyarbekirden civar kasabalara ve köylere gitmişlerdir.

Muallimlerin mahallî tetkiklerinden hem halk, hem de talebe istifade ediyor.

Bu yıl Halkevinin muallimlere yeni vazifeler vereceği, umuma faydalı konferanslar tertib edeceği ve bu suretle kahvehanelerdeki halkı da Halkevine çekeceği umuluyor.

* * *

Diyarbekirin ticarî ve iktısadî hayatında da, umumî görüş itibariyle göze çarpan yenilikler vardır.

Diyarbekirde dokunan ipeklilere ilk zamanlarda fazla rağbet gösterilmemişti. Fakat şimdi halk yerli ipeklileri diğerlerine tercihan almaktadır. Satışın daha fazla temini için, geçen yıl açıldığı gibi bu yıl da bir sergi açılması hattâ bu serginin gezici bir kolunun köyleri dolaşması düşünülmektedir.

Meralarda yetişen koyunların yapağıları da diğer yıllara nisbetle fazla revaçtadır. Yeni sermayedarlar, Diyarbekirde yünlü işler yapmak teşebbüsünde bulunmaktadırlar.

Diyarbekir çok yakın zamanda Şark vilâyetlerinin en büyük kültür merkezi olacaktır. Halkevi teşkilâtı, bütün gençliği, düşünen ve gören bütün istidatları kendine çekmektedir.

Erkan

Kurşun kalem nasıl yapılır biliyor musunuz?

3 asırlık bir mazisi olan kurşun kalem sanayii çok ilerlemişti

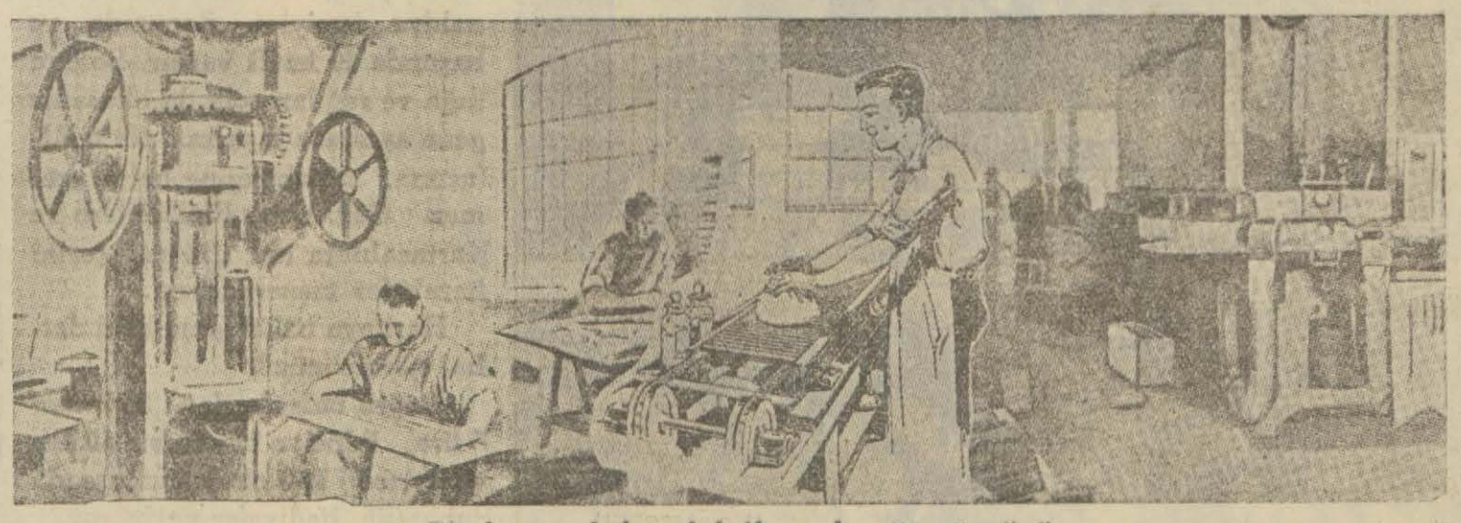

Bir kurşun kalem fabrikasından üç görünüş.

Bir çok kimse kurşun kalemlerinin içindeki maddenin kurşundan olduğunu zanneder. Filhakika kurşun da kâğıt üzerine sürülse siyah bir çizgi bırakır. Fakat hakikatte kurşun kalemin ihtiva ettiği madde kömür ile elmas arasında bir madendir. Daha doğrusu saf karbonun kristalize edilmiş şeklinden başka bir şey olmıyan grafittir.

Grafitin kurşun kalem sanayiinde istimali oldukça eskidir. Ve ilk defa Almanyada orta zamanlarda başlamştır. İngiltere de Barrowdale madenlerinin keşfi bu memlekete kurşun kalem imalâtında mühim bir mevki vermişti. Bohemya madenlerinin işletilmesi de Almanyaya mühim servetler temin etmiştir.

Kurşun kalem imaline 1660 senesinde başlanmıştır. Ve bildiğimiz nümunenin kabataslak şeklini ilk defa vermeği düşünen de bir marangoz olmuştur. İlk zamanlardaki imalât tarzı tabiatile pek basit idi. Grafit havan içinde döğülür ve kükürt çiçeği karıştırılmak suretile hamur haline getirilirdi. Sonra ince uzun bir tahta alınır ya makasla veya ateş haline getirilmiş demir ile oyularak içine bu hamur dökülür ve üstü tekrar ince bir tabaka tahta ile kapatılırdı. Tahtanın pürüzleri varsa bunlar da cam parçası kırıkları ile yontularak düzetilirdi.

1790 senesinde bir Fransız kimyakeri toz haline gelen argile ile grafit karıştırılacak olursa iyi bir halite elde edildiğini ve ilâve olunan argile miktar ve nisbetine nazaran da grafite istenilen sertliğin verilebileceğini keşfetti. İşte kurşun kalem sanayii bu tarihten itibaren gittikçe terakki etmeğe başlamış ve bugünkü mütekâmil şeklini almıştır. Fransız kimyakerlerinin keşfinden bilhassa Amerikalılar çok istifade etmiştir. Zira kurşun kalem imaline en müsait tahtayı veren lédre ağacı Amerika ormanlarında mebzulen bulunmaktadır. Bu sebepledir ki bu işte milyonlar kazanmıştır.

İki başlca madde üzerine istinat eden kurşun kalem sanayii bu gün ilk devirlerdeki imalâta nazaran kıyas kabul etmiyecek derecede terakki ve inkişaf etmiştir. Bu iki maddeden biri malûm olduğu veçhile tahta diğeri de grafit madenidir.

Grafit hali tabiîde Seylân ve Madagaskar adalarının bazı mıntakaları ile Siberya ve Meksikada bulunur.

İstihsal edildiği mıntakalardan imalât merkezlerine sevkedildikten sonra toz haline getirilinciye kadar dökülür ve içinde hiç bir ecnebi maddenin kalmaması için de bir kaç defa yıkanır. Sonra argile alınır —ki bunun en iyi cinsi Merkezî Avrupada çıkmaktadır— o da değirmenlerde döğülmek suretile toz haline getirilir ve her iki toz birbirine muayyen nisbetlerde karıştırılarak iyice hal lolunur.

Bu suretle elde edilen hamur beher santimetre murabbaı üzerine yüzlerce kilo kuvvetinde tazyik eden buhar makineleri altında ezilerek arzu edilen kuturlardaki muhtelif deliklerden kundura bağı şeklinde çıkar ve bobinlere sarılır. Burada kuruduktan sonra her birisi bir kurşun kalem boyundan biraz fazla olarak kesilir ve potalarda 1250 derecei harârette pişirilir.

Bir taraftan bu ameliye ikmal edilirken diğer taraftan da kurşun kalemin tahtaları hazırlanır. Küçük lâvhalar halinde olan bu tahtaların her birisinin genişliği yanyana konmuş altı kalem kalınlığındadır. Hususî bir makine tahtalar üzerine oluklar oyar. Ameliyeler evvelce hazırlanmış olan grafitleri bu oluklara birer birer yerleştirirler. Ve üzerlerine tamamile tetabuk edebilecek surette ihzar edilmiş zamklı diğer tahta lâvhalarını kapatırlar. Bunlar prese verilerek sıkıştırılır. Aralarından sızan zamklar silinir. Ve nihayet istenilen şekilde (yuvarlak, dört köşeli, altı köşeli ilâh) kesilmek için diğer makinelere verilerek burada kurşun kalem haline getirilir. Tahtanın pürüzleri varsa bunlar da son defa iyice düzeltilir ve üzerlerine muhtelif cilâlarla renk verilir. Oldukça basit fakat dikkatli çalışmaya lüzum gösteren bütün bu ameliye bittikten sonra nihayet elimize gelen kurşun kalemleri bizi de işte böyle harıl harıl durmadan dinlenmeden yazmaya sevkeder.

Kolonyalı bir mucid, uzun uzadiye uğraştıktan sonra, hem karada, hem de suda harekete geçebilen bir otomobil yapmağa muvaffak olmuştur. Bu otomobili resimde su üzerinde görüyorsunuz.

Otomobilin suya girmesi sırasında, karada yürümesine yarıyan tekerlekleri üzerine yüzmeyi temin eden iri tekerlekler geçirilmektedir. Bu iri tekerlekler, hem su üzerinde durmağa, hem de çark ve dümen vazifesini görmeğe yaramaktadır.

Şimdiye kadar Almanyada Münih — Gledbah yakınında Rarih gölünde yapılan tecrübeler, otomobilin saatte yirmi kilometre süratle ilerliyebileceğini göstermiştir.

Resimde uzakta şarkta eskinin yeni ile birleşmesini görüyorsunuz. Bu, bir düğün alayıdır. Modern nakil vasıtası olan otomobilden istifade ediliyor. Fakat, kapalı olan otomobillerin üzerine şemsiye tutuluyor. Sebepı. Yerliler, düğünlerde mutad olan şemsiye tutmak âdetini yerine getirmek istiyorlar!

Mekteplerde çocuk temsilleri

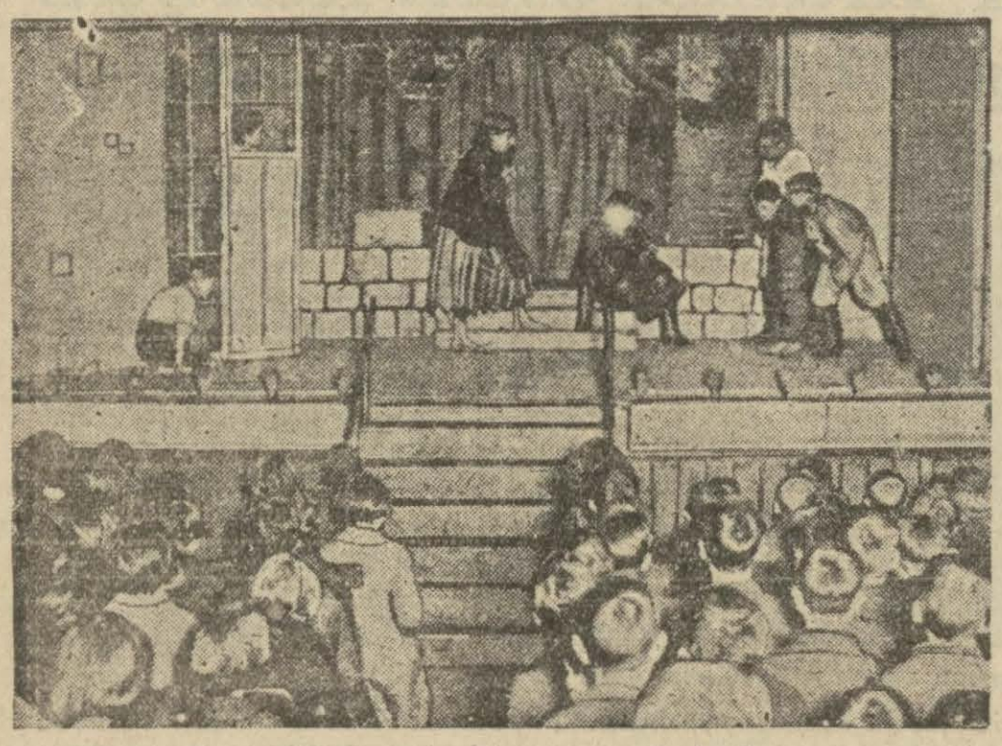

Rusyada çocuk temsillerine çok ehemmiyet verilmektedir.

İlk mekteplerde çekingen ve sıkılgan çocukların zekâları temsil yüzünden çok çabuk inkişaf etmektedir. Resmimizde Petrogradda bir mektep temsilini çocuklar seyrederken görülüyor.

Bugünkü bilmece

K					K

Akdeniz sahillerimizde 6 harfli şirin, mamur ve tarihî bir nahiye ismiyim. Sonumda ve başımda K harfi vardır. Soldan sağa ve sağdan sola da okusanız gene ayni adı taşırım. Ne telâffuzuna, ne ahengine halel gelmez. Göğsümde Finikelilere ve Kartacalılara aid bir çok tarihî harabeler taşımaktayım.

Haritaya bakarsanız beni derhal görürsünüz?.

Doğru bulanlardan birinciye 5 lira, ikinciye büyük bir albüm ve ayrıca 150 okuyucumuza da muhtelif hediyeler veriyoruz.

Bilmece müddeti 15 gündür.

HABER
Çocuk Sayfası Kuponu
17 — 1 — 935

Şimal memleketlerinde buz dağları

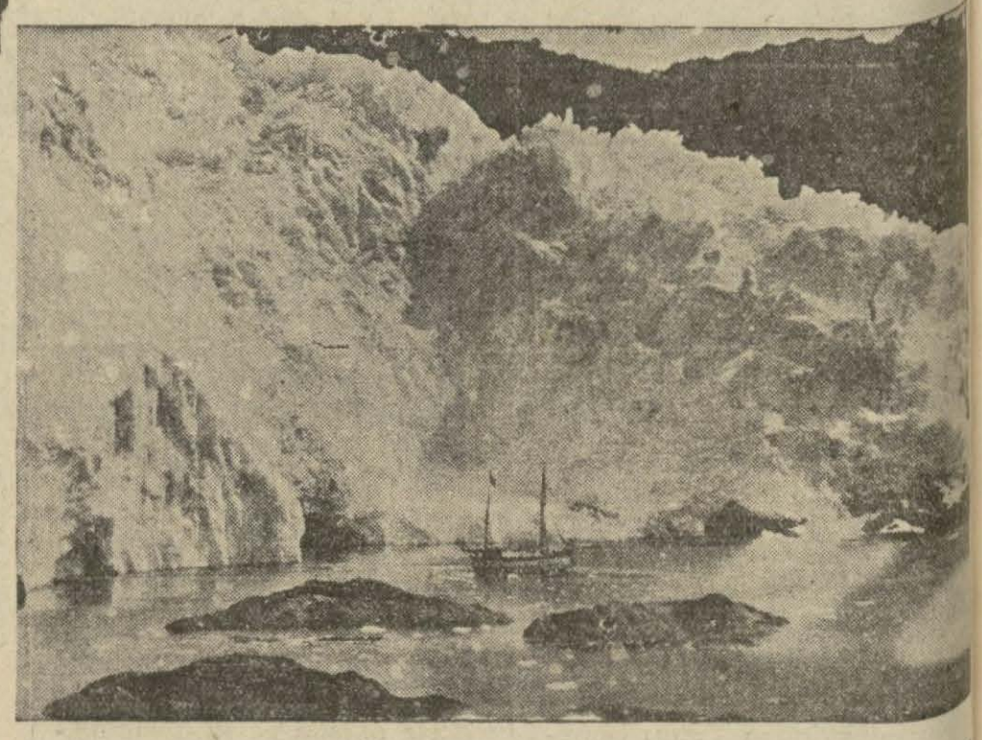

Bu yıl şimal memleketlerinde sular vaktinden evel dondu. Finlandiyanın küçük bir körfezinde küçük dağ parça-sına benziyen bir buz kütlesi suları kaplamış ve körfezin ağzını kapamıştır. Resmimiz Fin körfezindeki buz dağını gösteriyor.

Faydalı bilgiler

TOZ ÇIKARMAK

Göze kaçan tozlar insanı her zaman rahatsız eder. Bazı tozlar uzun zaman gözde kalır ve çıkmamakta inad eder.

Tozu çıkarmak için yapılacak şey, ılık asidborikli suyu temiz bir pamukla derhal göze akıtmaktır.

Gerek gözden akan yaşlar, gerek asidborikli su, tozu, göz pınarına körükler. Göz pınarından tozu, kirpiği, veya çöpü çıkarmak kolayolur.

Gözünüze toz veya çöp kaçtığı zaman katiyen el ile uğuşturmayınız. El ile uğuşturdukça toz içeriye kaçar ve çıkması güçleşir.

Gözünüze kaçan toz veya çöp göz pınarına gelmez ve çıkarılması müşkülleşirse, o vakit derhal bir göz hekimine gidersiniz.

Görünmez mürekkep

"Görünmez mürekkeb olur mu?„ demeyiniz. Gizli kalması istenilen yazılar için eczalı mürekkepler kullanıldığı çok olmuştur. Bunun en kolayını biz size öğreteceğiz:

Yarım limonu bir fincana sıkınız. Sonra mürekkeb kaleminizi buna batırarak beyaz bir kâğıda istediğinizi yazınız. Hiç bir şey görmüyorsunuz değil mi?

Fakat kâğıdı ateşe tuttuğunuz zaman üzerine yazdığınız yazılar görünmiye başlıyacaktır.

Fıkra müsabakamıza gelen cevaplar

— 19 —

Bunak aklı

Cemal, büyük annesine sokuldu:

— Kuzum nineciğim, bana on kuruş versene!

Ihtiyar kadın bir müddet kesesini karıştırdı:

— Evlâdım, dedi on kuruşum yok. Istersen iki beşlik vereyim?!.

Kurnaz Cemal, büyük annesini aldattı:

— Bana on kuruş lâzımdı ama... Ne ise, çimdilik iki beşliği ver de on kuruşu sonra alırım..

Kadıköy: Tiraje Kemal

— 20 —

Kalksana

Bütün gün bahçede oynamış olan Tekin eve gelip sedire uzandı.. Uyanık yatıyordu. Uç dakika sonra babası içeri girdi Tekini yatar görünce suratı astı:

— Ne yatıyorsun bire ben geldim, kalksana..

Zavallı Tekin boynunu bükerek kalktı.

Iki gün sonra babası sedirde uyumuştu.. Tekin kapıyı açarak içeri girdi. Babasını uyumuş görünce ona yapılan aklına geldi.

Hemen gür sesle bağırarak:

— Ne yatıyorsun baba, ben geldim, kalksana...

Eyüp: Seyfettin Şimşek

— 21 —

Uzaktan teyemmüm

Salamonun ailesi sofraya oturmuşlardı. Kavanozun içindeki tereyağına lokmalarını göstererek yiyorlardı.

Salamon kalktıktan sonra Salamonun küçük oğlu Müizin karnı doymamıştı. Herkes çekildikten sonra bir parça ekmekle yağ kavanozunun bulunduğu dolaba gitti ve gözünü anahtar deliğine uydurarak ekmeğini yerken babası geldi:

Hiddetle Müizin üzerine yürüdü:

— Ben sana hırsızlık yapma demedim mi?

— Baba, benim yaptığım hırsızlık değil ki.. Yalnız karşıdan ekmeğimi yağa göstererek yiyorum!.

Bursa: Ziya Raif

— 22 —

Doğru söz

Muallim hararetle ders anlatıyordu.

Gevezenin biri ayağa kalktı:

— Muallim Bey, dedi. Yazın kırlara gidecek miyiz,

Muallim bu münasebetsiz çocuğa şu cevabı verdi:

— Evet oğlum! Gideceğiz.. çünkü otlamağa ihtiyacınız var!

Feriköy: M. Ferid

Eğlenceler

SOZ DİNLIYOR!

Oyun — Bir muzika sandığı hokkabazın emriyle ve hiç temas etmeden nasıl çalar ve nasıl durur?.

Hilesi — Evvelâ biribirinin ayni olan iki küçük muzika sandığı tedarik ediniz. Bunlardan birini seyircilere gösterip bir çalarak sesini de dinlettikten sonra üzerine bir örtü örtünüz. Seyircilere çalgının emrinizle çalıp durduğunu söyleyiniz.

Bu oyun bir yardımcı vasıtasile yapılacaktır.

Yardımcı arkadaşınız sahnenin gerisinde yedek çalgıyı hokkabazın işaretlerine göre çalacak ve duracaktır.

Oyun iyi idare edildiği takdirde seyirciler bunun hilesini anlıyamadıkları için hayretten hayrete düşerler.

Hoş bir oyun

Oyuncular bir halka halinde dizilirler. Sıranın başında duran yanındakinin kulağına bir cümle söyler. O da ayni cümleyi bir tek kelime ilâve ederek yanındakinin kulağına fısıldar. Bu suretle yapılarak halka tamamlandığı vakit cümleyi ilk söyliyen çocuk kendi söylediği cümleyi yüksek sesle söyler. Herkesin gülmemesine imkân yoktur. Çünkü cümle tamamiyle değişmiş, gülünç manalar almıştır.

CINGOZ VE KEMANCI

Keman muallimi dersi gidiyordu...

Sokakta Cingöze rastladı..

Cingöze bir keman lâzımdı.. Kemancı, Cingözün çalgısından hoşlandı...

Ve kemancıyı meşgul ederek, kemanı alıp yürüdü!.

Resimli hikâye

Fino, Cingözün kardeşini nasıl emzirdi?

Miniminilerin köşesi

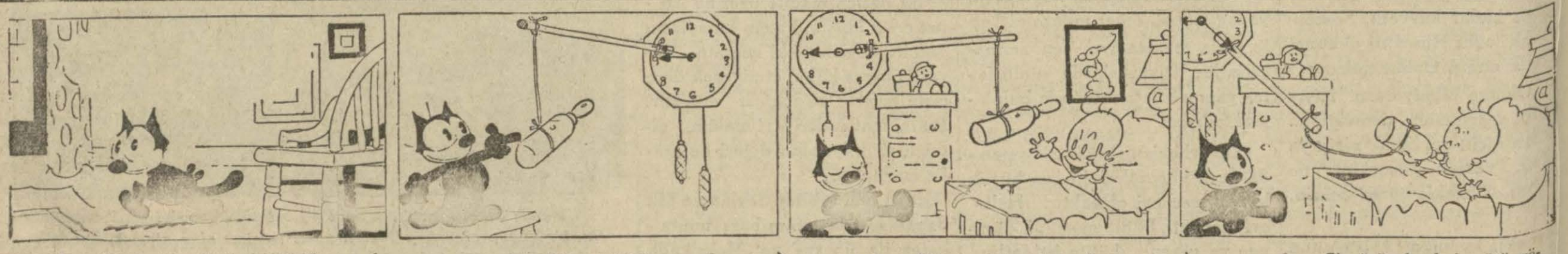

1 — Cingöz işe giderken, küçük kardeşini finoya teslim etmişti..

2 — Fino bir ses işitti ve emzirmek için bir çare buldu..

3 — Süt şişesini saatin yelkovanına takarak uzattı..

4 — Cingözün kardeşi sütü görünce sevindi ve karnını doyurdu.

SİNEMA

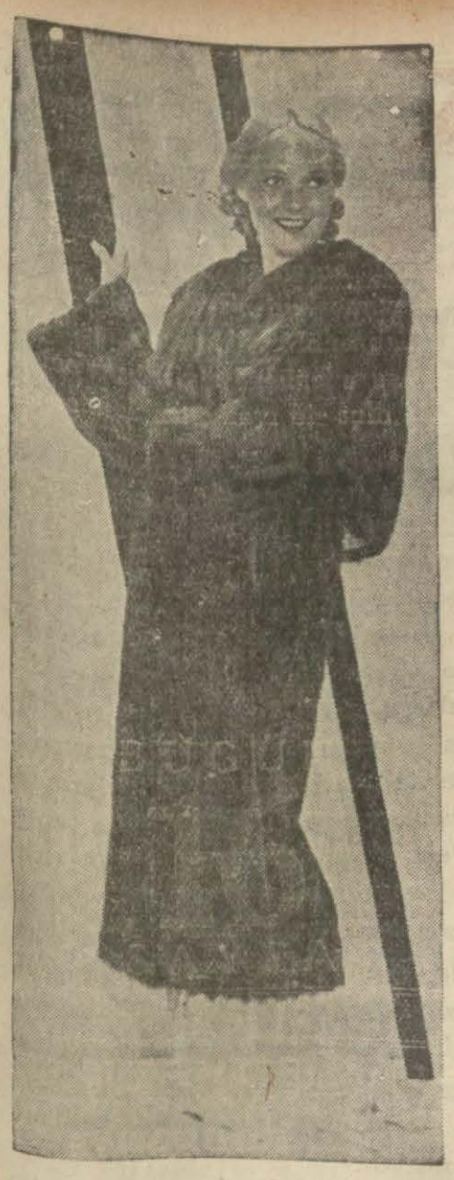

Kat Paterson'un bir mantosu

Meşhur rejisör Aleksandr Korda

Miki Fare'nin yaratıcısı Volt Dizney

Paterson'un bir başka mantosu

Güzel bir filim daha

"Gündelik ekmeğ'm'z,,

Bundan bir müddet evvel (Maskeli kadın) isimli bir film oynanacağını, bu filmin çok güzel olduğunu yazmıştım.

"Maskeli kadın,, filmi geçen perşembedenberi, (Saray) sinemasında göster'liyor ve gösterildiği gündenberi hemen her gün salonda boş yer kalmıyor gibi bir şey...

Şimdi de, size, başka bir güzel filmden bahsedeceğim. Bu filmin ismi "Gündelik ekmeğimiz,, dir. Ve Amerikanın en iyi rejisörlerinden Kuig Vidor tarafından yapılmıştır.

"Gündelik ekmeğimiz,, mevzu itibariyle Sovyet filmlerine benzer. Şu farkla ki, filmdeki hareket, bugüne gelene kadar görmeğe alışmış olduğumuz, yani bildiğimiz Amerikan filmlerindeki sürattedir. Daha açık söyliyeyim, "Gündelik ekmeğimiz,, filmi, Amerikada yapılmış bir Sovyet filmi gibidir.

"Gündelik ekmeğimiz,, filmini, Kuig Vidor bundan birkaç sene evvel yapmak istiyordu. Senaryosunu kendisi yapmıştı. Fakat hiç bir şirket bu senaryoyu (iş yapar), (ticarî) saymadığı için sermaye vermek istememiş, yapmamıştı. Filhakika, filmin senaryosu, alelâde bir Amerikalı tüccar tarafından anlaşılacak derecede değildi. Evvelâ, filmde, baldır, bacak, balo, ziyafet falan yoktu. Yok olsa ne ise, kâmilen işsizler arasında geçen, işçi hayatını, sefaletini gösteren, teşrih eden bir mevzuydu.

Kuig Vidor filmin hiç bir şirket tarafından yapılmıyacağına kanaat getirince, para biriktirdi, gündeliğinden, gündelik ekmeğinden arttırdı, filmi yaptı, ortaya çıkardı.

Film daha ilk günlerinde fevkalâde büyük bir alâka uyandırdı. Hem de bütün dünyada.. O kadar ki, bugün, dünyanın en büyük film sanatı mükâfatı olan "Cidalc,, mükâfatını kazandı.

Size "Cidalc,, in da ne olduğunu anlatayım. Bu bir cemiyettir. Merkezi Paristedir. Maksadı, sinema vasıtasiyle güzel sanatları neşretmek, sinemayı bir sulh âleti yapmaktır.

Bu cemiyete 39 dünya milleti dahildir. Türkiye de dahildir. Bizim mümessilimiz, eski Paris, bugünkü Londra sefirmiz Bay Fethidir. Cemiyetin reisi ise meşhur Romanyalı Madam Vakaresko - dur.

"Gündelik ekmeğimiz,, filmi yakında İstanbula gelecek. Bu filmi gidib görmek hepimiz için sadece bir zevk değil, ayni zamanda da bir vaizfe olacaktır.

fa.

Hiter Angel'in sade bir spor tuvaleti

Çocuk tiyatrosu için iyi, fakat çocuk sineması da lâzım

Gazeteler mühim bir haber bildirdiler. Belediye çocuklar için tiyatro yapmağı düşünüyormuş ve senede 52 çocuk piyesi oynatacakmış.

Hemen bütün Türkiyede ciddî ve bütün mânasiyle tiyatro diye bir tek tiyatromuz vardır. Buna karşılık yüze yakın sinema var. Fakat hiç bir sinemada çocuk filmi gösterilmemektedir.

Çocuk tiyatrosu yapılırken bir taraftan da çocuk sinemaları yapılması çok doğru bir iş olur. Lâkin bu yapılana kadar şimdilik, haftada birer defa sinemalarımız, çocuklar mahsus olarak yapılmış filmlerle hususî seanslar yapsalar, bu, bir başlangıç olur.

Sinema, yayım bakımından tiyatrodan daha çok kuvvetlidir. Çünkü, tiyatro, yalnız İstanbulda oynanacak. Halbuki bir çocuk filmi, bütün memleketin sinemalarında gösterilebilir, tiyatroyu burada yalnız bin, iki bin çocuk görürse filmleri, memlekette yüze yakın sinema olduğuna göre, hiç olmazsa elli defa daha çok çocuk görür.

Yalnız büyüklerin, o da ekseriya zevk hislerine hitap eden filmler gösteren sinemacılarımızdan biraz da bunları düşünmelerini istemek çok olmaz sanıyoruz.

Herkes gülünç birşey söyliyecek sanırken..

Eddi Kantor'u artık sinema meraklıları arasında tanımıyan kalmamıştır. "Roma çılgınları,, ve "Er meydanı,, filmleri ile bizi ağlatana kadar güldüren bu komik Amerikalı artist, Avrupaya gelmiş, önce Londraya gitmişti.

Orada, radyo şirketi, kendisniden radyo ile neşriyatta bulunmasını istemiş. Eddi Kantor kabul etmiş ve muayyen saatte, önce bir kaç şarkı söylemiş. Sonra da ciddî bir konferans vermiş.

Bu konferansın mevzuu "Otomobil kazaları,, idi. Ertesi gün, bir gazeteci kendisiyle görüşürken niçin böyle bir ciddî mevzudan bahsettiğini sorunca, meşhur komik demiş ki:

— Radyo asrımızın mühim bir icadıdır. Dinleyicilere, havaiyattan bahsederek kıymetli vakitlerini kaybettirmek istemedim. Eğer verdiğim konferansla birkaç insanın hayatını kurtarabilirsem, bu, benim için mesleğimde kazanacağım bütün muvaffakiyetlere bedeldir.

Eddi Kantor

Çarli Çaplin'in eski karısı Rita Grey'in bir şapkası..

Meraklı Fen Bahisleri

Teknikte terakkiler

Biliyoruz ki bundan otuz kırk sene evvel bir yerden bir yere gitmek yahud eşya göndermek için, saatte 60 kilometre giden tren, en çok kırk kilometre hızla yüzen vapur ve daha iptidaî olarak hayvan kuvvetiyle çekilen arabalar vardı. Otomobil ve tayyare o günlerde yeni doğmuştu.

Son zamanlara gelince:

Söz gelimi: Demiryolunda işliyen normal trenlerin sürati Avrupada 90 — 100, Amerikada 110 — 120 kilometredir.

Süratin bu kadar arttırılabilmesi, mükemmel işliyen ve istenildiği zaman bir treni mıhlanmış gibi durdurabilen hava ve boşluk frenlerinin icadından sonra başlamıştır.

Halbuki bugün bu süratler de değişti. Trenlerin sürati saatte 150 hattâ 200 kilometreye çıktı.

Süratin böyle, birdenbire denecek kadar kısa bir zaman içinde artmasının sebebi, eskidenberi bilindiği halde, her nedense ihmal edilen hava zorluğunun sonunda hesaba katılmış olmasıdır.

Vagonlara, havanın zorluk veremiyeceği bir biçim verilince fark birdenbire büyüdü...

Havanın en az zorluk gösterdiği biçim, bir yağmur damlasının biçimidir. Yani ön tarafı pürüssüz yuvarlak ve arka tarafı sivri..

Bu, yağmur damlası biçimi bugün her şeyde kullanılıyor. Trenlerde, otomobillerde, tayyarelerde balonlarda, torpillerde hattâ vapurlarda...

Size, bu yüzden kazanılan birkaç sürat rekorunu söyliyeyim:

1 — Berlin - Hamburg arasında işletilmekte olan bir trenin sürati saatte 150 kilometredir.

2 — Almanyada Zossen - Marienfeld arasında yapılan bir tecrübede 210 kilometrelik bir hız elde edilmiştir.

3 — Bugünkü otomobil sürat rekoru saatte 435 kilometredir.

4 — Bugünkü tayyare sürat rekoru saatte 709 kilometredir.

5 — Su üstünde yüzen motörbot rekoru saatte 200 kilometredir.

Şöyle bir mukayese yapalım: Adî bir tabanca kurşununun sürati saatte yuvarlak hesab 850 kilometre olduğuna göre yakında bir tayyareye gerçekten kurşun yetiştirmek mümkün olamıyacak

* * *

2 — Televizyon ve telemekanik: Radyoyu biliyoruz. Bunu tarif etmiyelim. Fakat radyonun, daha doğrusu radyo ile ses alıb verme meselesi halledildikten sonra arkasından televiziyon doğdu. Onun arkasından da telemekanik.

Televiziyon radyo ile bir manzaranın uzaklara gönderilmesidir. Kısa bir zaman evveline kadar bu bir lâboatuvar işi iken bugün pi - asaya bile çıkmış bulunuyor.

Bugün Avrupanın ve Amerikanın bazı yerlerinde televiziyon neşriyatı yapılıyor ve evinde böyle bir makinesi olan bir adam, oturduğu yerden hem bir operayı dinliyor, hem de seyrediyor. Yahud da uzaklardan kendisiyle konuşan bir adamın ayni zamanda hayalini, önündeki bir buzlu cam üzerinde görüyor.

Çıkarılmış mühim bir fotoğrafı birkaç dakika içinde yüzlerce kilometre mesafeye gönderilebiliyor.

Telemekaniğe gelince:

Bu da radyo vasıtasiyle mihanikî hareketlerin uzaklardan idare edilmesidir.. Pilotsuz bir tayyarenin uçması, kaptansız bir vapurun yürümesi hep telemekaniğin tatbikatıdır.

* * *

Ön sıralarda sayılması lâzım gelen büyük teknik hadiselerden mühim bir kısmı da enerji elde etmek için baş vurulan çareler ve alınan neticelerdir.

Meselâ: Maddenin en küçük parçası sanılan atomların 3, 5 hattâ 10 milyon votluk tevettürler altında parçalanarak elektron ve protonlara ayrılması, vakıa henüz bu iş bir lâboratuvar işi olmaktan çıkmamışsa da günden güne büyük ve ümid verici bir ehemmiyet alıyor.

Tasavvur ediniz. Meselâ bir kilogram Lithium'un atomlarının parçalanarak Helium haline geçmesiyle, başıboş kalan enerjinin değeri 60 milyar kalori ediyor. Yani 60 milyar kalori elde etmek için kömür yakmak icabetse yedi milyon kilogram kömür lâzım gelecek demektir. Bakalım, bu işin neticesini biraz beklemek lâzım.

* * *

Şualar üzerinde yapılan tetkikler:

Biliyoruz ki ziya yani ışık şualarından başka daha birçok, gözle görülmiyen şualar var. X şuası, ultraviolet şuası, infrarouge şuası, Alfa şuası, Beta şuası ve saire...

Yer yüzünü kaplıyan hava tabakasının içinde birçok kırılmalara uğrıyarak fizikî mahiyetini katî olarak belli etmiyen bu şuaların vasıflarını anlamak için bazı teşebbüsler yapılmıştır.

Evvelâ profesör Pikard hususî olarak yaptırdığı bir balonla yerden 17.000 metre yükseğe çıkarak kesafeti pek az olan stratosferde bu şuaları araştırdı. Daha yükseklere çıkmak teknik sebeblerden dolayı mümkün olamadı. Bundan sonra profesör Regener yaptığı bir balona icab eden âletleri koyarak 28 bin metre yükseğe gönderdi. Bu yükseklikte âletlerin otomatik olarak belirttiği hakikatlerden ultra şualar hakkındaki faraziyeler oldukça katileşmiş oldu...

Bundan sonra Ruslar da ayni maksatla 22.000 metre yükseğe çıktılar, fakat bir kaza, maksada erişmelerine mani oldu...

* * *

Son zamanın büyük teknik ve ökonomik hâdiselerinden birisi de sun'î benzin yapılmasıdır... Leuna benzini adı takılan bu benzin baştan aşağı terkib yollariyle yapılmaktadır. Leuna benzinini yapan Bergius isimli bir Alman âlimidir. Ayni zat ağacın esası olan sellülozu hyrolyse etmek yani su vermek suretiyle sun'î şeker dahi yapmaktadır.

* * *

Teknik alanda birçok büyük davalar çok defa bir noktada takılıb kalıyor. Günün birinde o noktanın zorunu kaldırmak için bir çare bulununca iş birdenbire ilerleyiveriyor.

İşte size birkaç örnek:

1 — Tekerleklerin, göbekten çevreye doğru tesir eden ve anil - merkez kuvvet dediğimiz zor ile kırılmaması için çare bulununca otomobil 435 kilometrelik hız aldı.

2 — Vagonların rüzgâra karşı zorluk göstermemesi için biraz evvel anlattığım yağmur damlası biçimi verilince trenlerin sürati 200 kilometreye çıktı.

3 — Elektron neşreden katod lâmbaları yapılınca telsiz telefon dünyaya yayılıverdi.

4 — Çok hafif olan benzin motörleri yapılınca tayyarecilik pek ziyade ilerledi, Geçen gün İllustrasyon'da okudum. Pan American Airways kumpanyasının, her biri 670 beygirlik dört motörlü ve 17 bin kilo ağırlığında kocaman bir tayyaresi saatte 300 kilometre hızla uçmuştur.

5 — Dizel sistemi motörlerle, yahut buhar turbineriyle bir tek makineden 100.000 beygir kuvveti elde edilebiliyor.

Fahri Fuat

Eskiden kadı olunca neler yapılırdı?

Eskiden bir adam her hangi yüksek bir memuriyete tayin edildiği vakit bazı resmî ziyaretlerde bulunmak mecburiyetinde kalırdı.

Meselâ İstanbulun her hangi bir köşesinde kadılığa tayin edilen bir adam evvelâ şeyhülislâma gidib eteğini öpmek, sonra sadrâzam ile vezirleri de debdebe ve lüksle birer birer ziyaret etmeğe mecburdu.

İşte 1817 senesinde de kadılık denilen biraz küçükçe devlet kuşu, döndü dolaştı, derbederliği ile meşhur Mehmed Arif Uryanî'nin başına kondu.

Nasılsa ilmî, fazlı Şeyhülislâmın kulağına çalındı, başka bir ilti - maslı talib çıkmadığımdan Uryanîye Üsküdar kadılığı tevcih edildi.

Her şeyden habersiz olan zavallı Uryanîye ahbabları bu haberi ulaştırdığı zaman zavallı adam sevincniden aklını oynatacak gibi oldu. Çünkü o zaman Üsküdar kadısı olmak bir memuriyetti. Artık samur kürkler, lahür sarıklar tedarik etmek işten bile değildi.

Uryanî gerçi âlim ve dürüst bir adamdı. Fakat şimdiye kadar hiç bir mühim memuriyette bulunmadığı için yapılması lâzım gelen usul ve âdetleri bilmiyordu. Bunları öğrenmek için, fazla rüşvet yediği ve yediği rüşvetlerden mafevkına pay vermediği için azledilen, eski kadılardan Abdi efendiye gitti.

Abdi efendi Uryanînin Üsküdar kadılığına tayin edildiğini öğrenince kendisini baş köşeye oturttu:

— Ne emriniz varsa söyleyin.

— Biliyorsunuz ki ben devlet mensabında bulunmadım. Kadılığın bazı ahkâmı varmış. Şimdi ne yapayım? Doğruca Üsküdara geçib makamıma mı gideyim?...

— Hayır, öyle şey olur mu hiç? Evvelâ bir samur kürk, yeni sırmalı elbise, bir çift sarı ayakkabı tedarik edib giyeceksiniz. Başınıza yirmi beş arşın tülbentten bir sarık sararak doğru Babımeşihata gidib şeyhülislâmın eteğini öpeceksiniz.

Yalnız odaya girerken şunlara dikat etmeniz lâzımdır: Kapıdan içeriye girince evvelâ yerlere kadar eğileceksin. Sonra odanın ortasına kadar ilerliyecek, burada da rüküunu etkrarlıyacaksın.

Bundan sonra tekrar yürüyecek ve şehülislâma üç adım kala bir defa daha eğileceksin. Sonra diz üstüne düşüb şeyhülislâmın eteğini öpeceksin.

O seni taltif edecek, bundan sonra ayağa kalkacak ve ayni şekilde arka arka yürüyerek kapıdan çıkacaksın.

Dikkat edeceğin noktalardan biri de eğilirken sağ ayağının parmaklarını, sol ayağının parmakları üstüne koymaktır.

Odadan çıktıktan sonra birçok kimseler seni tebrik edecek. Her birine yaşına ve mevkiine göre iltifat edeceksin. Bilhassa hademelere, hizmetkârlara bol bol bahşiş vermeği unutma..

— Çok teşekkür ederim. Yalnız bu işin teahhüre cevazı var mı?

— Katiyen, bir an evvel yapılmalıdır.

— İyi amma, malûm âliniz bu işin olması bir hayli akçeye muhtaçtır. Halbuki ben şimdiye kadar yalnız ilimle meşgul oldum. Bir yanda birikmiş param falan yok.

— Aman efendim, ne zarar?.. Mademki siz kadı oldunuz, bu gibi işlerin lâfı mı olur. Herkes size istediğiniz kadar para verebilir. Benim Mizrahi isminde tanıdığım bir bezirkân vardır. Kendisinde her türlü eşya ve levazım bulunduğu gibi müsaid şeraitle para da ikraz eder. Arzu ederseniz sizi oraya bizzat götüreyim.

— Size zahmet olacak. Fakat çok teşekkür ederim.

— Mizrahiyi çoktanberi tanırım. Ben de Beşiktaş kadılığına ilk tayin edildğiim vakit bir dostum beni ona götürmüştü. Hoş - sohbet iyi bir adam. Yalnız biraz fazla para canlısı... Yani biraz faz la faiz alır.

— Ne zarar? Şimdi bizim ihtiyacımızı görsün de ötesi kolay.

Böylece konuşa konuşa Kapalıçarşıya vardılar. Ve o zamanın meşhur tefecisi Mizrahinin dükkânının önüne geldiler.

Mizrahi eski dostunun yanında eski ve yırtık elbsieli bir adamla birlikte olarak geldiğini görünce yüzünü ekşitti:

— Ne istiyorsunuz?

— Sana yeni Üsküdar kadısı Mehmed Arif Uryanîyi takdim ederim.

— Buyurunuz efendi hazretleri. Ne emirleriniz var?

— Bizim Uryanî âlim bir zat olmakla hayatında fazla tasarrufa ehemmiyet vermemiş, şimdi de birdenbire kadılığa tayin edilince...

— Anladım, anladım.. Sizin de başınıza böyle bir iş gelmişti.

— Evet, evet..

— Canım efendim, böyle şeyin ne ehemmiyeti var? Kolay, basit şeyler..

Abdi ile Uryanî yarım saat sonra Mizrahinin dükkânından çıktılar. Uryanînin sırtında şimdi mükemmel samur kürk, başında fevkalâde bir sarık, ayaklarında gıcır gıcır potinler, üstünde yepyeni bir şayak elbise vardı. Ayrıca Mizrahiden altı ay sonra yüzdeyüz faizle iade etmek üzere yüz tane de çil altın almış ve yahudinin uzattığı senede mühürünü basmıştı. Uryanînin elbiselerindeki yegâne kabahat dikkatli bakan bir göz için biraz iğreti olduğunun belli olmasiydi.

Uryanî ile Abdi dükkâna ayakla geldikleri halde çıktıkları zaman evlerine birer sırmalı eşekle döndüler. Hiç vakit kaybetmeğe gelmezdi. Hemen ertesi sabah ahbapları ile birlikte gene murassa bir eşeğ binip Babıfetvanın yolunu tuttular.

Hademeler zaten kendisini bekliyorlardı. Uryanî bir anda hademelerin kendisine gösterdikleri hürmetten şaşkın bir hale geldi. Zavallı adam hayatında hiç bir vakit bu derece itibar görmemişti. Bunları görünce o kadar sevindi, o derece memnun oldu ki, bir anda havada uçacağını zannetti. Ahbabları kendisini dışarıda bekliyeceklerdi. Yerlere geçercesine eğilen başların önünden bir kuş hafifliğiyle yukarı kata çıktı. Şeyhülislâmın odasına girdi. Abdiden öğrendiklerini tıbkı tıbkısına tatbik etti. Şeyhülislâm kendisine ümid ettiğinden çok iltifat etti, muvaffakiyet diledi.

Fakat bu sevinç odadan çıkınca birdenbire kesildi. Otuza yakın hademe kendisini tebrik ediyor ve ihsan istiyorlardı.

Uryanî elini cebine attı. Aradı, taradı metelik bulamadı. O zaman hatırladı ki yüz çil altını havi keseyi kimse görmesin diye bahçenin bir köşesine gizlice gömmüş ve sabahleyin de acele ile yanına para almayı unutmuştu.

Önce kızardı, sonra sarardı, nihayet bembeyaz oldu. Alnının şıpır şıpır terlediğini hissetti. Zavallı Uryanî yalnız olduğundan başka birinden de para alamıyacak bir haldeydi.

Kadının parası olmadığını gören hademeler birdenbire yanından uzaklaşarak zavallıyı yalnız bıraktılar.

Uryanî bu hal karşısında fevkalâde müteessir oldu. Merdivenlerden yuvarlanır gibi indi. Hayatında asla bu kadar müşkül bir vaziyet karşısında kalmamıştı. Kapıdan çıktı. Eşeğine binmek üzere binek atşına çıktı. İhsan vermediğini gören seyis de eşeğin başını bırakmıştı. Zavallı Uryanî mosmor oldu ve birdenbire durduğu yere yıkılıverdi. Yanına koşan adamlar, müstakbel kadının fücceten ölmüş olduğunu gördüler.

Şunu da ilâve edeyim ki, kendisine elbise ve para ikraz eden Mizrahi Uryanînin fücceetn öldüğünü haber alınca, o da fücceten öldü!

M. S.

Balıklar artık termometre ile avlanıyor!

Ava çıkan balıkcılar, bu sayede elleri boş dönmiyecekler

Balıkların seyyar oldukları malûmdur. Onlar yalnız mevsime göre değil hergün yer değiştirirler ve sulardan sulara hicret ederler. Bu yüzden bir gün bir yerde bol bol balık tutanlar, ertesi gün ayni yerde bir tane balık bile bulamazlar. Demek oluyor ki balıkların hicret ederken tuttukları yol bilinse onların ardı sıra gitmek, balığın izini kaybetmemek mümkün olacak. Bu düşünce ile Avrupada tetkiklere girişilmiş ve şimdiden çok kıymetli neticeler elde edilmiştir.

Fransada kurulmuş olan "deniz avları teknik ofisi,, nin müdürü Teodor Tisie bu maksatla bir vapur teçhiz etmiş ve içine mükemmel bir lâboratuvar yerleştirerek gemiyi âdeta seyyar bir tecrübe istasyonu haline koymuştur.

Okyanusta en büyük av, balık yağı çıkarılan, morina balığıdır. Bu balık mütemadiyen yer değiştirerek balıkçıları şaşırtır. Dalgalarla çarpışan bu balıkçılar koca Okyanusta beş on metre murabbaı bir yere sığınan morina sürüsünü nasıl bulsunlar?

Morinanın bulanık suda avlandığı malûmdur. Bunun sebebi ise son tetkikler neticesinde anlaşılmıştır. Denizde yaşar kopepod denilen bir takım mikroskopik hayvancıkların yaşadıkları sular hariçten bulanık gibi görünür. Morina balığı ise bu hayvanları kovalar ve yer. Fakat kopepodlar 14 ilâ 16 derece hararetli sularda yaşadıklarından morina balığını avlamak için o derecei hararetteki bulanık suları arayıp bulmak gerektir. Morina balığı sürüsü de muhakkak oradadır.

Bu suretle, bizim sularımızda da bol bol bulunan uskumrunun 11 derecede, sardalyanın 11 ve 12 derecelerde, beyaz ton balığına gelince onun da 50 metre derinlikte 14 derecei hararete malik binde otuz beş tuzu havi sularda yaşadıkları tesbit edilmiştir.

Bu neticelere varmak için çok uğraşılmış, meselâ günde yedi bine kadar balık tutulup kanatlarının altına ne günü ve nerde tutulduklarına, ne boyda olduklarına, kaç gram geldiklerine dair tafsilâtı havi ebonit küçük lâvhalar takıldıktan sonra suya atılmış ve tekrar tutuldukları zaman, nerde tutuldukları, aradaki müddet zarfında ne kadar mesafe katettikleri, ne miktar büyüdükleri tesbit edilmiştir.

Meselâ Gure Herria Danimarka balıkçı gemisi böyle müseccel bir balık yakalamış. Balık tetkik ve muayene edildikten sonra anlaşılmış ki kanatlarının altına ebonit lâvhanın takıldığı tarihten itibaren 139 gün içinde 1200 mil, yani 2200 kilometre mesafe katetmiş, boyu ve sikleti de iki misli artmış.

Bunun en büyük faydası filân tarihte, filân yerde hangi balığın iyisi ve irisi bulunduğunu bilmekmiş.

Birbalığın hicret yolları belli olursa hangi tarihte ve nerde kemale ereceği de belli olacak demektir. O halde bir genç sürüye rast gelindi mi, onu zedelemektense rahat bırakmak ve balıklar irileşeceği zaman sürü nerde bulunacaksa oraya varıp ağları germekten başka yapılacak iş kalmaz.

Balıkçılara hem gün doğdu, hem de iş çıktı demektir... Bu gidişle hepsine birer termometre edinmeği tavsiye ederiz

Yapılan tecrübelerde yakalanan balıklara birer ebonit lâvha takarak tekrar denize bıraktılar

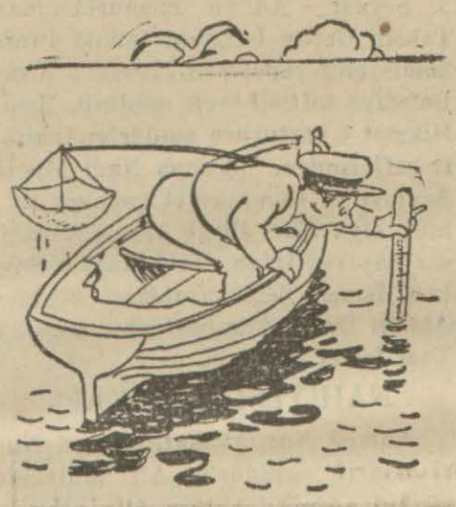

Bundan sonra açıkgöz balıkçının muhakkak bir termometresi olacaktır!

Resimde görülen şeyler, kış günleri camda buz parçalarile şekillenen çiçekleri, yahut kabartma bir haritayı hatırlatıyor, değil mi? Halbuki bu ikisi de değildir. Resim, Amerikada Arizona arazisinin 1,300 metre yukarıdan uçan bir tayyareden alınmış resmidir!

Gazetecilerin duydukları heyecan meraklı havadistir

Staviskinin karısile konuşabilmek için nelere katlanmak lâzımdır?

Rahat rahat okuduğunuz gazetelerin haberlerinin nasıl temin edildiğini anlatmak üzere ve çok zengin müesseselerin bu yolda yaptıkları masrafı şöyle bir göstermek için, bundan önce bir yazı basmış ve buna başlangıç olabilecek bir şehir havadisçiliğinin içyüzünü anlatmıştık.

Gazete havadisleri, dediğimiz gibi, her zaman, beynelmilel işler gören anlaşmalı ajanslarla değil, okuyucuları bir milyonu aşan gazetelerin başka memleketlere hususî surette gönderdikleri muhabirlerile temin edilmektedir.

* * *

Yabancı bir memlekete gidecek hususî muhabir çok mühimdir. Bir yerde, çok büyük, ehemmiyeti pek göz önünde bir hâdise kendini göstermiye görsün..

Dünyanın tâ öbür ucunda da olsa, oraya hemen üşüşürler.

Bizde geçen yıl içinde yalnız İnsül vakasının nasıl takib edildiğini hatırlar mısınız?

Amerikan gazetecilere varıncıya kadar en hızlı nakil vasıtalarile İstanbula gelmişler ve buralarda en pahalı otellerde oturarak, gazetelerine böyle havadis göndermişlerdir.

* * *

Ehemmiyeti pek büyük hâdiselerden biri de, Pariste meşhur Staviski hâdisesiydi.

Bir Fransız kabinesinin yıkılmasına sebep olan bu anlaşılmaz maliyeci, hâdise esnasında kaybolup gitmiş, fakat ortada karısı kalmıştı.

Karısının resmini gazetelerde, sinemalarda gördünüz. Tanırsınız? Fakat sinemalarda bile, kartpostal halinde çıkan resmine bakılırsa, bu kadının matbuattan ve ya herhangi neşir vasıtasından ne kadar uazk ve sıkıda durduğu kestirilebilir..

İşte bir gazeteci için engüç, fakat tecessüsü de en çok uyandıracak vaziyet budur!

Stavinskinin karısiyle görüşmek imkânı bulunamıyordu.

* * *

Bütün Avrupa gazetecileri, oturdukları yerde deli oluyorlardı. Bu kadınla neye görüşülemiyor.

— Filânı gönderin!

— Falanı gönderin!

Emir emir üzerine veriliyor, fakat muvaffakıyetin yüzde yüz elde edileceğine kimse emin görünemiyordu.

* * *

Şimdi kendisinden bahsedeceğimiz muhabir de, Londaradan gazetesinden böyle bir emir almış ve süratle Parise gelmişti. Ama Paris boş değildi.

Her ecnebi gazete, en kurnaz, iş bilir sandıkları, itimat ettikleri muhabirlerini büyük bir umutla oraya göndermişti.

İngiliz muhabiri Parise geldiği zaman saat gece 11,50 idi.

Staviskinin karısı Arlet Staviski, ölmüş kocasını teşhisten dönmüş ve apartımanındaki dairesine girmişti.

Madam Staviski

* * *

Gazeteci bunu haber alınca, derhal apartımanına koştu.

Saat 12,30....

Apartıman bulundu.

Bulundu ama, burası polis nezareti altında değil midir?

Hiç olmazsa, Madam Staviskinin yanında, kapısında, yandaki odada birer polis durmuyor mu?

Muhabir, apartımanın kapısını bir 20 dakika kadar çaldı. Bekledi...

Madam Staviski 6 numarada oturuyordu...

İngiliz gazete muhabiri, kapıyı bir defa daha çaldıktan sonra kapı açıldı.

Muhabir, hemen cebinden pasaportunu çıkararak:

"— Olur şey değil, dedi. Tâ İngiltereden buraya kadar geleyim de, kapıda yirmi dakika bekletileyim. 2 numaraya gidiyorum.,,

* * *

Yanlış yazmadık. Gazete muhabiri Staviskinin karısının oldu-

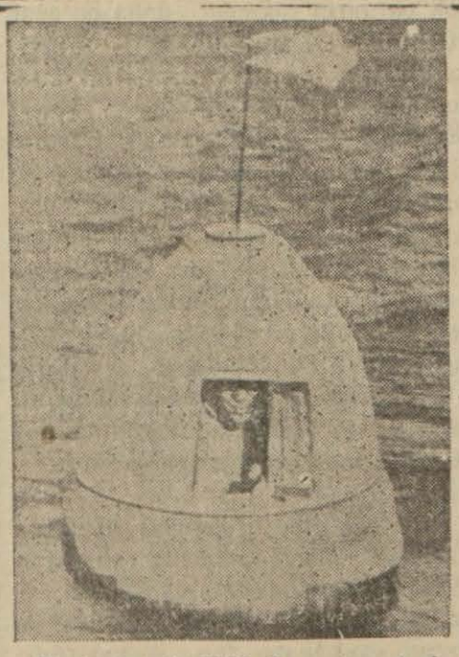

Resimde gördüğünüz, yepyeni sistemde bir cankurtaran simididir. Bunun alt tarafı, tıpkı cankurtaran simidi gibi yusyuvarlak şekilde mantarla beslenmiştir. Üzeri kısmen lâstikle, kısmen de yelken bezi ile kaplıdır. Topluca bir arı kovanı biçimindedir. Bir de penceresi vardır. Kazaya uğrıyan adam, deniz üstünde bu kovan içerisinde kendisini boğulmağa karşı koruyabilecek, pencereden de etrafı gözden geçirecektir. Üst tarafta, ince direğin ucundaki beyaz bayrak da, civardan gelip geçecek gemilerin görüp yardıma gelmesine yarayacaktır.

ğu katın (6) olan numarasında değil, (2) numarayı söylemişti.

Fakat kapıyı açandan önce, doğru altı numaraya çıktı.

Madam Staviskinin kapısında ihtiyar bir kadın çıkarak, gazeteciye "şimdi içeri girilmez.. Kendisini göremezsiniz. Eğer işiniz pek mühimse, sabahleyin altıda geliniz...,, dedi.

Fakat Fransız müfettişi olduğu anlaşılan adam, yavaş yavaş yukarı çıkıyordu.

Kimse görmeden binanın içinde nasıl kalınabilirdi?

Gazeteci, yanda açık bir kapı gördü. Derhal içeriye girdi. Burası boş bir daireydi.

Korkudan diğer bir odaya geçti, az sonra aşağıdan yukarı çıkan adam da, ayni boş daireye girdi. Ve gazetecinin ilk girdiği odaya girdi.

* * *

Giren adam az sonra uykuya daldı.

Saat altıya doğru hâlâ uyuyordu.

Madam Staviski ile randevüsü olan gazete muhabirinin, adamın uyuduğu odadan, soğuk bir gecede, üşümüş olduğu halde ve türlü aksırık buhranları geçirerek nasıl geçtiğini kestirebilirsiniz..

Fakat geçti. Ve Madam Staviski ile mülâkatını yaparak, derhal Londraya bildirdi...

Bu gazetecinin, konuşmasından iki saat sonra, kadın hemen hapishaneye kaldırılmış ve o gün başka kimse görüşmeğe muvaffak olamamıştı.

* * *

Berlinden, geçen yılın Şubat ayında Viyanaya giden bir gazete muhabiri, vaziyeti şöyle anlatıyor:

"Başvekil Dolfusa karşı bir dahilî harp baş göstermişti.

Gazetemden aldığım emir üzerine, tayyareyle Berlinden Praga, oradan Viyanaya otomobille geldim.

Makineli tüfek, gaz bombaları, tüfek, duman ve arasında rakseden alevler, barikatlar dört yanı sarmıştı.

Bir adamın gözlerinden vurularak bir taksiye atladığını gördüm.

Barikatlar ardında ölüler.... İki asker, bana doğru ateş ettiler. Bir barikadın üstünden atlıyarak Zoruna oteline geldim.

Ve otelde elime bir telgraf sıkıştırdılar. Başmuharrirdendi.

Ve Başvekil Dolfusla bir mülâkat yapıp göndermemi istiyordu...,,

* * *

Vaziyetin ehemmiyetini düşünün!

Fakat gazeteci, durmadan, ve her türlü tehlikeye rağmen Dolfusu buldu. Konuştu... Gazetesine tel yazısıyla verdi...

Bundan altı ay sonra da, Başvekil Dolfusun öldürüldüğünü biliyorsunuz....

Serbest sütun

Bay Yunus Nadiye cevab

Biri geldi, Yunus Nâdi senin film amma veriştirmiş dedi.. Beş kuruşa kıydım, aldım okudum.

Ben siyasî makale tenkidini bilirim.. Hoş artık herkes te biliyor a.. Bir buçuk sütun yazı yazacaksın, düzgün, güzel cümleler olacak amma heyeti mecmuasından ne müsbet, ne menfi mânâ çıkacak..

Bu sefer film yazısı öyle değil.. Cidden sinsi bir maksatla yazılmış.. Hem de şahsımı nişan alarak... Vakıa yazının baş taraflarında beğlik sözlerle maksat saklanmak istenmiş amma, sonlarına doğru çırıl çıplak ortaya fırlıyor, bana inanmıyanlar onu da okusunlar, bir mukayese yapsınlar...

Bu işte benim yalnız bir eksik tarafım vardır, evvelinden söyliyeyim: Ben patavatsız bir adamım, yumuşak kelime oyunlarından hoşlanmam.. Kör kadı der çıkarım... Bu kusurum açık sözlülüğüme bağışlansın.

— 2 —

Bay Yunus Nâdi, benim yaptığım filmi beğenmiyebilir... Buna iki bakımdan değer vermem, biri: Film hakkında esaslı, meslekî bir tetkiki yoktur, ne san'at kısmını, ne de teknik kısmını derince araştırmıştır.. Zaten böyle bir araştırmaya para vererek giren müşteri değildir.. Ben bütün parasız seyircilerin, bir emek sarfederek kazandıkları paraya kıymadıkları için, herhangi bir şeye kıymet vermiyeceklerini evvelinden bilirim. Onunçün filmi beğenmiyebilir.. Bu beğenmek sözüne dikkat isterim, bunu ben de şimdi söyliyeceğim.

— 3 —

Bay Yunus Nadi O yazısında diyor ki: Şarlo elli metroluk bir sahneyi almak için yüz on dört defa onu tekrar tekrar çevirmiş. 114 kerre 50 = 5720 eder.. Demek ki, bir meclise 5720 metrfe film sarfetmiş.. Bilirsiniz, Bay Yunus Nâdi ki, "Aysel„ filminin dokuz kısmına toptan 5122 metre film harcanmıştır... Yani sizin bir tek meclis için söyeldiğiniz miktardan da aşağı.. Hiç bir sahne yoktur ki, fena olduğu evvelden tahmin edildiği halde, tekrar çevirmeğe paramız müsaade etmiş olsun... Demek oluyor ki, bu işe evvelâ para lâzım.

Bay Yunus Nâdi, bir an için filmciliği bir tarafa bırakalım da sizin gazetenize geçelim..Biliyor musunuz ki, ben de sizin gazetenizi beğenmiyorum diyebilirim.. Elinizde dünyanın en modern makineleri var, başlarında sizin gibi kelli felli bir patron.. Öyleyken gazeteniz, altı milyon nüfuslu İsveç'in "Svenska Dagebladet„ gazetesi yanında ambalâj kâğıdı gibi kalır.. Siz hiç kendi mesleğinizde, kendi işinizde bunu düşündünüz, bunun sebebini araştırdınız mı... Sizdeki bu eksikliğe sebeb bizdeki gibi para noksanı değildir.. Çünkü sizin zengin olduğunuzu işittim. O halde nedir o gazetenin hali... Niye öyle fakir çıkıyor.. "Svenska Dagebladet„ den sarfınazar bir "Wiener Journal„ le mükayese edin.. Üç beş liraya ne harikulâde başmakale yazacak kimseler var.. Emin olun, "Svenska Dagebladet„ yanında "Cümhuriyet„ gazetesinin vaziyeti, bir Fransız filmi yanında "Aysel„ in vaziyetinden çok daha acıklıdır. Siz kendi işinizi düşünüb de benim işime karışmamalıydınız.. Fakat madem ki, bir kerre karıştınız, bunu halletmemiz lâzım.

— 4 —

Diyorsunuz ki, "Memlekette iyi film yapılmamasına sebeb rejisör olmamasıdır. Bu da bu memlekette yoktur... Bunu Almanyadan getirelim.„ İltifatınıza pek çok teşekkürler ederim.. Memlekette bu iş için benden yüksek bir adam bulamamanız cidden iltifat.. Demek ancak Almanyadan getirmek lâzım.. Bunu söylemeniz, bilmeden lehime yaptığınız bir propağanda.. Sizin yerinizde başka biri olsaydı "Oğlum Fransızça sinema mecmualarını takib ediyor, yapabilir„ derdi..

Herneyse.. Bay Yunus Nadi.. Ben de sizinle beraber olayım.. Hariçten bir rejisör getiriniz, bana verilen çok az, çok mahdud, çok sıkı vasıtaları, "iki misliyle„ bu Alman rejisörünüze veriniz... Eğer benim bugün yarı vasıtayla yaptığım film kadar bir film yaparsa, yapabilirse ben "Cümhuriyet„ gazetesine başmakale yazarım, siz de benim yerime rejisör olursunuz..

Sizin gibi zengin bir adamın, başmakalesinde müdafaaya kalktığı bir iddia için bunu yapması en doğru harekettir. Böyle yapılacak bir filmin memleket dahilinde bile parasını çıkaracağını söyliyorsunuz.. Şu halde memlekete bir iyilik olmak üzere size yalvarsak, böyle bir rejisör getirseniz, bir de böyle tecrübe etseniz, buyurduğunuz gibi "Ulusal Onur„ u kurtarsanız, memlekete ne büyük bir hizmet olur. Görülüyor ki, bu bizim gibi fukaraların didişmesiyle olacak bir iş değil, buna mutlaka sizin gibi bir zenginin el uzatması lâzımken bilâkis borçla harçla bu işi başarmaya çalışanları bile baltalıyor sunuz.

Bu risksiz işte, sizin gibi müteşebbis bir adam mutlaka muvaffak olur, para kazanır.. Bunu yapmanıza hiç mâni yok..

Sinema işi de pek o kadar fena bir iş olmasa gerek... Başmakalenizden de bunun kazançlı bir iş olduğunu sezmişe benziyorsunuz... Bu suretle, size böyle cevab yazan bir adama da güzel bir ders vermiş olurdunuz.. Ben de ogetirteceğiniz Alman rejisörünün şaheseri karşısında becerik-sizliğimi anlardım.

— 5 —

İlâhi, Bay Yunus Nadi.. Sizin başmakaleleriniz hep böyle sudan mı.. Böyle tetkiksiz, böyle araştırmasız mı... Şimdi benim neden filmcilik bilmediğime kani olduğunuzu anlıyorum..

Acizleri, o sizin rejisör getireceğiniz Almanyada film rejisörüydü... Hem de çok pahalı rejisörlerden biri... Ben orada da film çevirdim, Rusyada da rejisörlük ettim... Şimdi de gene oralarda istediğim zaman edebilirim.. Ancak ona mukabil ben de size sorsam siz başka ecnebi bir gazeteye, başmakale değil amma, bir antrfile yazdınız mı, yazabilir misiniz diye ne cevap verebilirsiniz... Tiyatroya, sinemaya gelince ben, müsaadenizle, bu iki işi de köküne kadar bilirim..

— 6 —

Ben: matbaanızda çalışan Alman mütehassıslara, iyi muharrirlere, ve çok paranıza rağmen daha on sene "Cümhuriyet„ gazetesinin bir "Svenska Dagebladet„ gibi mükemmel gazete olamıyacağına kaniim... Fakat buna rağmen hiç bir zaman "Cümhuriyet„ gazetesine bir başmuharrir lâzım demek gafletine düşmem, onu Avrupadan getirtelim deyib gülünç olmam... Çünkü bu işin bir başmuharrir işi olmadığını aklım sezer, fakat nasıl oluyor da siz parasız pulsuz yapılan bir filmdeki eksiklerin Alman rejisdrü tarafından da yapılması zaruri olduğunu sezmiyorsunuz ve bunu nasıl kavramıyorsunuz?..

— 7 —

Son söz olarak şunu söyliyeyim... Profesör Bök, yukarda yazdığım "Svenska Dagebladet„ gazetesine ayda dört makale verir, on bin kuron alırmış, yâni beşbin lira... Fakat fikirleri ve kelimelerini inci gibi dizermiş.. Halbuki sizin her gün nasıl sudan ve havadan ilham alarak her türlü araştırma ve soruşturmadan uzak olarak yazı yazdığınız şu başmakaleden belli.

Halkın benim son filmime gösterdiği derecesiz rağbet karşısında olsun bu yazıyı yazmaktan çekinmeliydiniz... İlâhi koca üstad.. Bütün İstanbul halkının beğendiği, sinemayı günlerce doldurub boşalttığı bu filmi sizin beğenmemiş olmanız, vallahi, hoşuma gitmedi desem yalan... Çünkü bu suretle sizden uzak, fakat içinden çıktığım halka çok yakın olduğumu bir kerre daha iftiharla anladım.

— 8 —

Tok sözlülük ettimse affedersiniz.. Benim tabiatim bu.. Onunçün çok ağzımı açmak istemem, çünkü açar-sam ulu orta doğruyu söylerim, doğru söyliyeni de dokuz köyden koğarlar.

Ertuğrul Muhsin

ikinci müntehib seçimi yarın başlıyor

Saylav seçimi ikinci müntehiplerinin ayrılmasına yarın sabahtan itibaren başlanacaktır. Şehrimizde ve kazalarda bütün hazırlıklar bitirilmiştir. Rey atılması yarın sabah saat yedide başlıyacak, akşam on sekize kadar sürecektir. Pazar akşamı saat on sekizde sandıklar kapanacak, mühürlenecektir.

Cümhuriyet Halk Fırkasınca namzet gösterilenlerin adlarını neşre devam ediyoruz:

KAZASI: EMİNÖNÜ
NAHIYESİ: BEYAZIT

Agâh Levent (İstiklâl Lisesi müdürü), Ali Riza Umum meclis azasından (Doktor), Ali Riza (Avukat), Aliye Ferit Seydan (Dr, Burhan Aşlaca (Maarif Sıhhat müfettişi), Behice Dr, Talât Özkak, Cemal (Eminönü belediyesi muhasebecisi), Emine Ihsan Ali Riza, Fadıl, (Tüccar) Dr, Ferit Seydan (Istanbul Tephirhanesi doktoru), Halil Nimetullah Öztürk, (Haydarpaşa lisesi muallimlerinden', Hasan (Gümrük umum muhafaza müdürü), Hatice Raif Tek Hüsamettin Fuad (Diş doktoru), Hüsnü (Kösele taciri), İbrahim Miralay Mütekaidi, Otelciler Cemiyeti reisi, Ihsan Mukbil) İnhisarlar Istanbul başmüdürlüğü avukatı), Ahmed Agâh Levent İzzet Akosman (Afyon Saylavı), Münire Halil Nimetullah Öztürk, Nurettin (Muallim), Nurinisa H. Fuat Osman Nuri Sungur, (Istanbul Belediyesi mufettişlerinden), Orhan Remzi Yıldızeli (Sümer Bank İstanbul şubesi vezne şefi), Ömer Hazım, (Kız orta mektebi müdürü), Raif Tek (Eminönü kaymakamı),.

Receb (Emlâk sahibi Süleymaniye Ocak reisi), Rifat Beyazit nahiyesi müdürü), Talât Özkan (İstanbul verem Dispanseri Baş hekimi), Riza Nuri (Doktor).

KAZASI: EMİNÖNÜ
NAHIYESİ: EMİNÖNÜ MERKEZ

Abdullah Eraslan (Eminönü nahiyesi müdürü), Asım Üs (Artvin Saylavı), Atıf Yürük (Yüksek ticaret mektebi muallimlerinden), Bekir Sami (Emlâk sahibi), Celâl Moral (Osmanlı Bankası şeflerinden), Feridun Dokakin (İstanbul umumî meclisi azasından) Hakkı Tarik Üs (Giresun Saylavı), Hasan şark ecza deposu şirketi mesul müdürü, Kemal Kalmık (Tayyare piyangosu Müşeflerinden), Mehmed Emin (Komisyoncu) Nesime Moral, Sıdıka Dokakin, Şvket (Karesi Oteli sahibi).

NAHIYESİ: ALEMDAR

Akil Muhtar Özden Profesör doktor, Ali Şükrü Şevli Çocuk hekimi, Bahri İsmet Temizer (Kulak hekimi, Besim Ömer Akalın General doktor, Bürhanettin Yula İstanbul Halkevi İdare müdürü, Cemal Erel Belediye teftiş heyeti, mümeyyizi, Cemal Tunca Antalya saylavı, doktor, Cevad Abbas Bolu Saylavı, Bahrettin Yalım Amasya nakliyat ambarı sahibi, Fahri Argun Alemdar nahiye müdürü, Fuat Hamit Bayer Doktor, Fuat Köprülü Edebiyat fakültesi Dekanı, Halil Nihat Yelik Gümüşhane saylavı, Halis Sirkeci Binbaşı mütekaidi, Halit Oğuz Belediye istatistk mümeyyizi, Haşim Osmanlı Bankası memurlarından, Hüsnü Sadık Durukal Beynelmilel yataklı Vagonlar Ş. Türkiye mümessili, İbrahim Alâettin Eray Sivas Saylavı, İbrahim Biringen Kaymakam mütekaidi, Kâmile Hüsnü Durukal, Kâzım Yorulmaz Muallim, Mehmed İzzet Şirketi Hayriye baş müfettişi, Münevver Başar Adliye icra memurlarından, Mustafa Hakkı Kimyager, Mustafa Hayrullah Dr. Mükerrem Eray Sivas Say. Erayin eşi, Nebiye Bürhanettin Yula Bürhanettin Yulanın eşi, Necati Ktan belediye müfettişlerinden, Necmettin Evkaf mümeyyizlerinden, Nuri Türkkan Belediye reis muavini, Osman Şerafettin, Doktor, Reşid Aksoy Asker mütekaidi, Raşit Gökdemir Emniyet Sandığı baş mürakibi, Receb Peker Kütahya saylavı, Refik Ahmed Sevengil Muharrir, Refik Münür General doktor, Sadık Barkın Evkaf müfettişlerinden, Saibe Tevfik Uras, Süeda Receb Peker, Şakir Odun Taciri..

Şevket Adliye memurlarından Tahsin Geçay İstanbul tetkiki itiraz komisyonu raportörü, Tevfik Uras Belediye teftiş heyeti müdürü, Vasfi Hikmet Uyuşturucu maddeler inhisarı şeflerinden, Yunus Nadi Muğla Saylavı ve Cümhuriyet gazetesi sahibi, Ziya Nuri Birgi Afyon Karahisar Saylavı, İrfan Ferid Mardin Saylavı, İsmail Şebinkarahisar saylavı, Abidin Daver Cümhuriyet gazetesi Yazı İşleri müdürü..

NAHIYESİ: KUMKAPI

Ahmed Nur Avukat, Ahmed Nuri Maarif müdürü, Ali Mütekaid yüzbaşı, Ahmed Marangoz atelyesi sahibi, Edip Maliye memurlarından, Emine Çetin, Fatma Şakir Mimik Doktor, Feridun Cerrahpaşa hastahanesi baş eczacısı, Hasan Fehmi umumî meclis azasından (Avukat), Hüseyin Avni Avukat, Hayri Tulgar Belediye hesab işleri baş mürakibi, Hasan Basri Oğuz Belediye Seyrüsefer muhasebecisi, Hasan Salâhattin Komisyoncu, Hikmet, İlkmekteb baş muallimi, Halil Cevdet San'atlar mektebi müdür muavini, Hasan Tahsin Komisyoncu, Hami Belediye zat işleri mümeyyizi, Haydar Kumkapı Nahiye müdürü..

Hasan Şakir Nimik, Fırıncı, tüccar, Hüseyin, Bahriye zabitliğinden mütekaid, İzzet Marangoz atelyesi sahibi, İsmail Hurşit Gün Eyüp Dispanseri baş hekimi, Kemal Tulgar belediye hesap işleri müdürü, Muhsin Ergin Belediye Emlâk müdürü, Meşküre Ergin, Muazzez Tinç, Makbule Osman Şevki Uludağ, Sabir Evkaf memurlarından, Muzaffer Ermiş, Mehmed Mürettip, Mehmed Ali Eski belediye müdürlerinden, Muzaffer Muallim, Mürteza Belediye iktisat işleri memuru, Münür Çorum Saylavı, Mazhar Belediye Sular idaresi memuru, Nazmi Komisyoncu, Nigâr Şevki, Nafia Gün, Nuri Mahrukat tüccarı, Necib Eshabı emlâkten, Nihad Tütün inhişarı memurlarından, Osman Şevki Uludağ Doktor, Osman Süreyya Muallim, Osman Faiz Bakkallar Cemiyeti kâtibi, Osman Vilâyet memurlarından, Raşid Atılgan Belediye Mezat işleri memurlarından..

Rüştü Öztan Kadastro memurlarından, Süleyman Sırrı Cam tüccarı, Salih Muallim mütekaidi, Şakir Mimik Fırıncı, tüccar, Şevket Çetin Vilâyet memurlarından, Şevki Fırıncı, Şevki Kereste tüccarı, Tevfik Tinç Belediye Maaş kâtibi, Zehra Rüştü Özten..

NAHIYESİ: KÜÇÜKPAZAR

Ali Remzi Mütekaid Miralay, Ali Kartal Tüccar, Akif Zihni Özer Maliye memurlarından, Ahmed Kahraman Komisyoncu, Ahmed Saffet Gülen Emlâk sahibi, Aptullah Yüksek Devlet Demiryolları memuru, Adalet Sabri Çakım, Fahriye Kemal Tosun, Cevher Sadettin Tunç, Hulûsi Tuzuner Maarif Sıhhat müfettişi, İsmet Kâzım Altan, Kazım Altan Hilâl ve Tan şeker fabrikası sahibi, Kemal Tosun İstanbul tütün inhisarı levazım şefi, Mümtaz Emlâk sahibi, Nazif Emlâk sahibi, Nizayi Oğan Deniz binbaşılığından mütekaid, Nadiye Zeki Gözgücü..

Osman Kıvıç Tüccar, Osman Öztürk Küküçpazar Nahiyesi Müdürü, Ömer Lûtfi Hamalbaşı, Remzi Çamlıca Postahane memurlarından, Mukaddes Saffet Gülen, Sabri Çakım Gümrük memurlarından, Sadettin Tunç Belediye Zat işlerinde memur, Süleyman Sayınkul Hamalbaşı, Suphi Gümrük müfettişliğinden mütekaid Sabiha Akifözer, Zeki Gözgücü, Zehra Remzi Çamlıca.

KAZASI: ÜSKÜDAR
NAHIYESİ: MERKEZ

Agâh İstanbul Tapu müdürü, Ahmed Ahmed Çelebi mümessili, Ali Riza Nikâh memuru, Akif Gümrük veznedarı, Ali Riza Baytar umum müfettişi, Basri Binbaşı mütekaidi, Belediye veznedarı, Bekir Maarif memuru, Behzat Diş hekimi, Bürhanettin Asliye mahkemesi azasından, Celâl Eczacı, Cevdet Ressam, Cevat Toydemir Mütekaid deniz miralayı, Cemile Muallim, Dilâra Şefik Şefik karısı, Enver Gümrük memuru, Fahri Can Adli tıp doktoru, Fasiha Tahir Avukat Tahir karısı, Ferid Adliye Kâtibi, Galib Milaray mütekaidi, Hilmi Üniversite idare memuru, Hurşit Adliye memuru, Hazım General doktor, Hulûsi Profesör, Hüsnü Dü yunuumumiyeden mütekaid, Hüsnü Şakir Doktor, Hamdi İstanbul Sayla vı, Hüseyin Aşı memuru, İbrahim Hakkı Türkyılmaz Mühendis mekteb levazım memuru, İsmail Şevket Avukat, İsmail Hakkı Kaymakam Mütekaidi, Ismail Hakkı Eczacılar müfettişi, İsmail Hakkı Emlâk bankası veznedarı, İsmail Hakkı Hattat İsmail Arif Mütekaid nüfus memuru İsmet M, Naili Avukat Nailin karısı İhsan Rüştü, Avukat, İhsan Mühendis, Kâmil Noter, Kadri Tekaüt başı Muallim, Lûtfi Kaymakam, Mecit Avukat, Mahmud Celâl Başhekim Muharrem Naili Avukat, Mehmed Ali Müteahhit, Mahmud Ekrem Doktor, Mustafa Başmühendis, Mustafa Deniz kaymakamı mütekait, Mümtaz Paket postahanesi başmemuru, Nazmi Madanoğlu Malûl yüzbaşı mütekaidi, Necmettin Sahir Üsküdar tramvay müdürü, Nevzat, Doktor, Nedim Muallim, Nuri Beyoğlu muhasebecisi, Orhan Belediye varidat müdürü, Rasim Bilir Mekteb müdürü, Rüştü Maliye veznedarı, Sıbkatullah Doktor, Servet Yeşari Noter, Salâhattin Demiryollar muhasebecisi, Saadet Hüsnü Hüsnü karısı, Seyde Nazif Nazif kızı, Saadet Mustafa Mustafa karısı, Saffet İlk mekteb müdürü, Sami Adliye icra kâtibi, Şefik Bağman Maarif müfettişi, Şefik Mütekaid gümrük müdürü, Şekip İcra reis muavini, Tahir Avukat, Talât Doktor, Tevfik Maarif müfettişi, Tevfik Eski belediye azası, Turan Tüccar, Vahdet Komisyoncu..

Dr. Kemal Osman

| Belediye Mütehassısı |

Karaköy-Ekselsiyor mağazası yanında

No. 34

Hergün 14 - 20 ye kadar Telf. 41235

Güzel Ve Gürbüz
ÇOCUK
Müsabakası

Yazılan küçüklerin seçimi önümüzdeki Pazar günü sabahı saat dokuzda Beyoğlunda Saray sinemasında mütahassıs bir heyet tarafından yapılacaktır.

Davetiyeler

Müsabakamızın başlangıcında neşretmiş olduğumuz 30 kupon mukabilinde bugünden itibaren matbaamızda verilmetkedir.

Kalpazanlığın önüne geçmek için en iyi çare

Orta kurunlarda kalpazanları kazana atıp haşlarlarmış!

Nerde para varsa mutlaka orada onu taklit edenler bulunur... Bulunur da istifade mi ederler zannedersiniz... Hayır! Onların kalp paraları sürmeğe başlamalarile yakayı ele vermeleri bir olur. Ve zindanın yolunu boylarlar!

Malûm ya madenî paranın bir kıymeti takdiriyesi vardır bir de kıymeti hakikîyesi. Meselâ bir sikkede on kuruşluk gümüş olur da yirmi kuruş mukabilinde kullanılırsa on kuruş kıymeti hakikiyedir yirmi kuruş kıymeti takdiriye.

Bu iki kıymet arasında fark ne kadar büyük olursa kalpazanlar sahte sikke imaline o derece fazla heves edenirler.. Çünkü kazançları o nisbette çok olur...

Fakat bu bedbahtlar ne kadar uğraşsalar ellerindeki vesait ile, darphaneden çıkan sikkeleri aynen taklit edemezler. Kalp paranın satıhı daha muntazam ve düz olduğu gibi elle tutulduğu zaman da sabunlu imiş gibi yumuşak ve kaygındır.

Kalpazanların kullandıkları usullerin en müstameli, sahtesi yapılacak paranın evvelâ ölçüsünü almak, bu ölçünün içine çinko, kalay ve bir de katılık temin edecek diğer bir maden halitası akıtmak ve nihayet, meselâ taklit edilecek sikke gümüştense, üstüne gümüş bir yaldız kaplama vurmaktır.

Halbuki darphanede paralar vurularak basıldığından resimleri net, çizgileri derindir. Kalp paralar ise kalıpta dökülmüş ve üzerine bir kat maden kaplama yapılmış olması dolayısile resim ve çizgi itibarile öbürü kadar muntazam olamazlar.

Eski kalpazanlar daha sabırlı imişler. Yaptıkları paralar yenilikleri dolayısile dikkat nazarını celbetmesin diye yıllarca sakladıktan sonra meydana çıkarırlarmış. 1870 ralarını taklit eden kalpazanlar onları ancak 1907 de meydana çıkarıp Fransada sarfetmeğe başlamışlardır. Hattâ bu paralar Parise ancak 1911 yılında getirilmiş imiş.

Zamanımızda kalpazanlar hakkında tatbik edilen cezalar eskiye nisbeten hafiftir. Orta zamanlarda Avru-

Kazana atılan bir kalpazan

de İtalyada beş franklık Fransız papada, kalpazanları evvelâ tepesi aşağı kaynar bir kazana sokarlar, orada iyice haşladıktan sonr darağacına çekerlermiş.

Bu hususta Fransanın Ruan şehrinde geçmiş garip bir vak'a anlatılır.

1486 yılında Ruan şehrinde kalpazanlıktan ölüme mahkûm edilen Secreten adında bir kuyumcuyu cellât şehrin meydanına götürmüş. Orada odunları yığarak, ateşi yakmış, üstüne de koca bir kazan su yerleştirmiş. Bir müddet sonra suyu kaynadı sanarak kuyumcuyu alıp kazana atmış ve kapağını kapamış. Halbuki su ılıkmış. Kuyumcu güçbelâ bağlarını çözerek kazanın kapağını kaldırmış, "merhamet.. Merhamet!,, diye bağırmaya başlayınca cellât hiddetlenerek onu tekrar kazana sokmak istemişse halk kaynar suda bile haşlanmıyan kuyumcunun kerametine hükmederek cellâda hücum etmiş ve kuyumcuyu kazandan çıkarıp yerine cellâdı atmış,haşlamış!

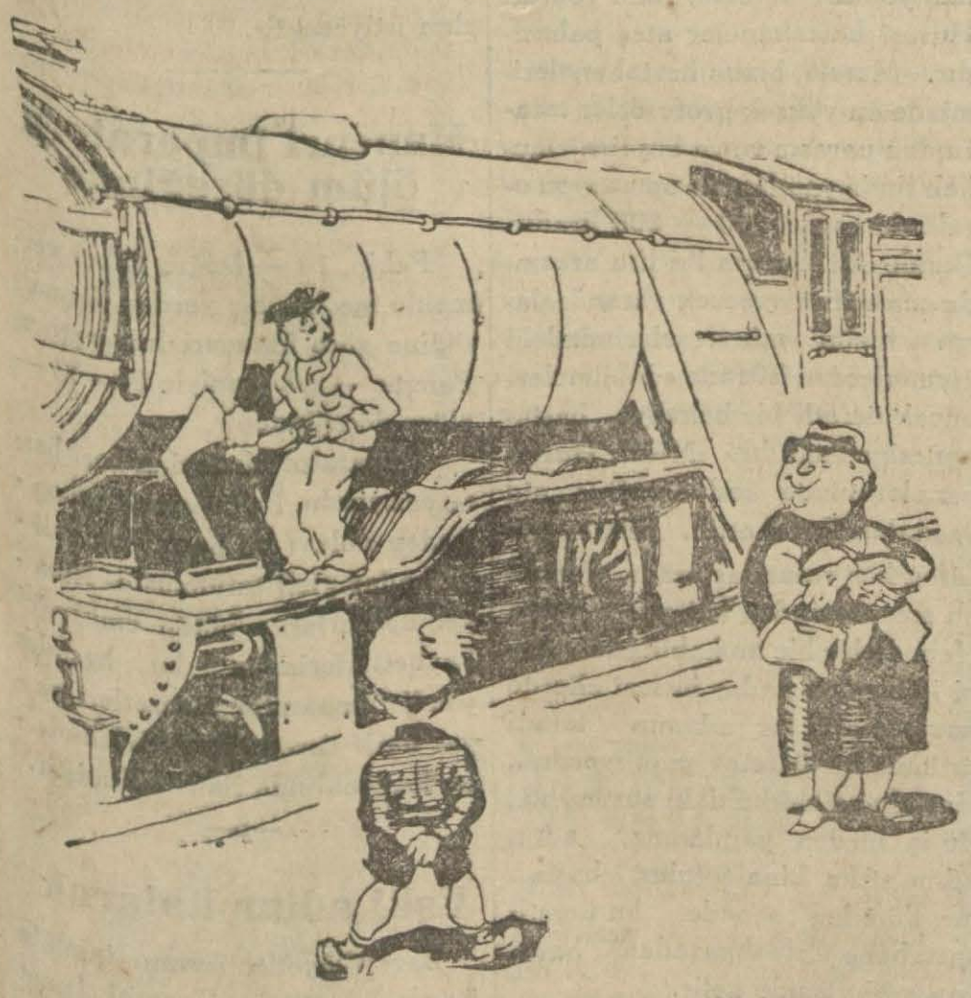

— Çocuğuma dikkat et. Evdeki oyuncak lokomotifini bozdu. Seninkini de bozmasın.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden

:0 ki'o Sulfat Dö Kinin
50 „ Mor Boya isp:rto tagyiri için

Yukarıda nevi ve miktarı yazılı malzeme 19/1/935 Cumartesi günü saat 11 de pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin muvakkat teminat parasiyle birlikte Cibalide Levazım ve Mübayaat Subesine müracaatları. (152)

SPOR

Ikinci devrenin ikinci haftası

Galatasaray-Beşiktaşla, Istanbulspor-Beykozla, Fenerbahçe-Süleymaniye ile karşılaşacaklar

Son Galatasaray-Beşiktaş maçlarından birisinde

Yarım lik maçlarının, ikinci devresinin ikinci haftası oynanacak.

Taksimde, Fenerbahçe Süleymaniye ile, Kadıköyünde İstanbulspor Beykozla, Beşiktaşta da Galatasaray Beşiktaşla karşılaşacaklardır.

Günün en az meraka değer hâdisesi, Fenerle, Süleymaniye karşılaşmasıdır.

Kuvvetler arasında tam bir tezat bulunan bu iki takımdan galibi düşünmeğe bile değmez. Birinci kümenin zayıf ve talisiz takımı Süleymaniye için yegâne çıkar yol, kapalı oyun oynıyarak kuvvetli rakibinden az gol yemeğe bakmaktır.

İstanbulspor — Beykoz karşılaşmasına gelince, bu iki takımın maçı ekseriyetle heyecanlı ve zorlu olur.

İlk devre berabere kalan bu takımların, bu sefer de alacakları akla en uygun netice, aşağı yukarı aynidir.

İstanbulspor müdafaası, Beykozun gol çıkarabilen muhacimleri karşısında, çok hesaplı ve akıllı oynamak mecburiyetindedri. Geçen hafta Galatasarayın karşısında kullandıkları iki müdafiin bitişik ve yanyana oyun tabyesi, İstanbulsporu mağlûbiyete sürükliyebilir.

Beykoz için de ayni oyun tarzını tavsiye etmek lâzımdır.

Muhacimlere gelince, her iki tarafta açık bir oyun oynamağa mecburdur. Bilhassa Beykoz, rakibinin kapalı oynıyan müdafaasını ancak böyle aşabileceğini unutmamalıdır.

Gelelim günün en mühim maçına, bu sene, Beşiktaşla Galatasaray, hususî ve resmî maçlarda, muhtelif defalar sahada gördük. Buna nazaran bu maç hakkında iyi bir fikir yürütmek kabil olabilirdi. Fakat iki takımda da, her zaman öyle değişiklikler görülüyor ki, bu haftaki tarafeyn kadrolarını bilmeden, bilhassa Beşiktaş takımında son mağlûbiyetten sonra mühim bazı tebeddülât yapıldığı söylendiği bir sırada, yürütülecek fikirlerde yanılmak çok mümkündür.

Beşiktaş takımı, muhakkak ki son zamanlarda, yüzde elliye yakın bir bozulma devresi geçiriyor. Galatasaray ise, geçen senekine nazaran, gittikçe kötüleşen bir takıma sahip bulunuyor.

Buna rağmen bu iki takım da şampiyonluk yolunda en başpuvanlara maliktirler.. Ve bu maçın galibi, şampiyonluğa doğru mühim bir adım atmış olacaktır.

İşte bunun içindir ki, vaziyetlerinin iyi olmamasına rağmen, bu iki dost takımın yarınki maçı zorlu ve meraklı olacaktır.

İzzet Muhiddin APAK

Birinci devredeki Beykoz-İstanbulspor maçı

Bu hafta ikinci kümenin en mühim maçlarından birisini yapacak olan Eyüb-Topkapı takımları bir arada

Atletleri davet

Türk Atletizm federasyonu teknik komitesinden:

18 — 1 — 35 Cuma günü Gülhane parkında Millî takım ve diğer bütün atletlere olmak üzere bir deneme ve hazırlanma çalışması yapılacaktır.

Bu deneme çalışması iki şekilde olacaktır. Sür'at koşulariyle atlama ve atlayıcılar bir grupta ve yarı mukavemet ve mukavemetçiler de diğer grupta koşacaklardır.

İştirak edecek atletlerin Cuma sabahı saat onda Sultanahmette Y. M. C. A. salonunda bulunmaları rica olunur.

Unutmayınız ki: bu ilâç nöbetini keser. sıhhat ve neşenizi yerine getirir.

İngiliz heyetinin raporu

(Baştarafı 1 inci de)

Bugün Habeşistanın, bu hâdise için, Milletler Cemiyetine müracaat etmesi de ayrıca bir meseledir.

Habeşistan, bu konuşmalardan sonra, ihtimal, Milletler Cemiyetindeki şikâyetini geri alacak, ve buna karşılık, İtalyadan, gelecek günler için sıkı bir teminat elde etmiş olacaktır.

İtalyan Başvekili Bay Musolini ile Habeşistan elçisinin mülâkatları "dostça,, geçmiş olmakla beraber, mesele üzerinde bir neticeye varmış değillerdir.

Mülâkatları tam bir saat sürmüş...

İtalya Başvekilinin, bu konuşma sırasında, mahut "Tamirat meselesine,, temas etmediği anlaşılmaktadır.

İki siyasal, daha ziyade, Habeşistanın, hudut çarpışmasından dolayı Milletler Cemiyetine kadar baş vurmuş olması üzerinde konuşmuşlardır.

Bundan sonra İtalya Başvekili, Habeşlerin silâhlarını arttırmasından şikâyet etmiştir.

Habeş elçisi, bunu inkâr etmemiş ve sebep olarak, Habeşistana komşu olan iki İtalyan kolonisindeki askerî harekâtı ileri sürmüştür.

Bay Musolini bu konuşma sırasında, İtalyanın Habeşistana tecavüz niyetinde olmadığını umumiyetle Habeşistan aleyhine hiç bir tasavvur beslemediklerini söylemiş, Habeşistan ile İtalya arasında bir dostluk muahedesi bulunduğunu bu muahedeye İtalyanın sadık kalacağını anlatmıştır.

İtalyanın Habeşistanla ne kavga çıkarmak, ne de ona hücum etmeği asla düşünmediğini Habeşistan İmparatoruna temin edebileceğini söylemiştir.

Bu teminatı dinliyen, Habeş elçisi, "ben de, Habeşistan, sizin memleketinizle sulh üzere yaşamak istiyor dersem, inanınız.,, cevabını vermiştir.

Gelecekte, yeniden böyle bir müracaat sebebi çıkmıyacağına, çıkarılmıyacağına dair İtalyadan kat'î teminat almadıkça Habeşistanın şimdi Milletler Cemiyetine yaptığı müracaati geri almaması da muhtemeldir.

Bununla beraber, iki tarafın, doğrudan doğruya olan bu konuşması, aradaki ilk engelleri kaldırmış bulunuyor. Her iki yan, anlaşılıklı davranacak olursa, Milletler Cemiyetince Valval hâdisesinin görüşülmesine lüzum kalmıyacağı, —hâdiseyi yakından takip eden İngiliz siyaset muhabirleri— şimdiki tahminleri arasındadır.

Ingiliz raporu

İtalyanlarla Habeşler arasında hudud hâdisesi olduğu anlarda civarda bulunan İngiliz - Habeş hudud komisyonunun hazırladığı rapor İngiliz gazetelerince neşredilmektedir.

Çok şayanı dikkat görülen bu raporda, İngiliz zabitlerinin kamplarına İngiliz bayrağı çektikleri halde üstlerinde İtalyan tayyarelerinin dolaştığı yazılıdır.

Raporu, komisyonun, kaymakam Kliford, Mister Körl isimli iki İngiliz azasiyle, üç Habeş mea[illegible] hazırlamışlardır.

30 Teşrinisani, yani Valvol döküşünden beş gün sonraki tarihi taşımaktadır.

Yalnız zabitler tarafından görülenleri anlatan bu rapor, şimdiye kadar bu hâdise hakkında verilen raporların en sağlam vesikası sayılmaktadır.

Bunda, komisyonun, maiyetiyle birlikte 23 Teşrinisanide Valval önüne gelince İtalyan garnizonunun şiddetli bir muhalefetiyle karşılaştığı yazılmaktadır.

Bu ciddî vaziyet karşısında, komisyonun Habeş azaları İngiliz bayrağı çekilmesine müsaade istemişler. İngiliz zabitleri de buna razı olmuşlardır.

Bayrağın direğini tahta bir sandık üzerine iliştirmek suretiyle toprağa İngiliz bayrağı dikmiş olmak mahzurunu ortadan kaldırmış bulunuyorlardı.

Komisyon, bundan sonra, İtalyan kumandanına bir mektub göndererek, orada bulunuşlarının sebebini anlatmış ve kendilerine Habeşistan arazisinde gösterilen "Tecavüzü muhalefet,, i protesto etmiştir.

Teşrinisani 24 de Kaymakam Kliford, yüzbaşı Cimmoruta'dan bir kartvizit almştır. Bu kartta, komisyonun yaptığı protestonun görüldüğünü ve Kaymakam Kliffordun isterse kendisiyle görüşebileceği yazılıydı.

İngiliz zabitleri ve komisyonun Habeş azaları, beraberce, İtalyan yüzbaşısını İngiliz kampına çağırmağı muvafık bulmuşlar ve o yolda cevab vermişlerdir.

Yüzbaşı oraya gelince, komisyonca yapılan protestoyu münakaşa edemiyeceğini bildirmiş, fakat komisyon aazsının ısrarı üzerine böyle bir protesto aldığını yazı ile tasdik etmiştir.

Raporun yazıldığına göre, İngiliz zabitleri uyuşmak üzere elinden geleni yapmış, fakat İtalyan zabitinin ısrarı devam etmiştir.

Hattâ kendilerine oradan "ayrılmaları,, söylenmış, aksi takdirde "birkaç yüz İtalyan muntazam askerinin çağrılacağı,, bildirilmiştir.

O sırada iki İtalyan askerî tayyaresi gayet alçak bir mesafede komisyonun üzerinde uçmağa başlamıştır. Ve bu zamanda İngiliz kamp yerinde İngiliz bayrağı asılı bulunuyordu.

İngiliz zabitleri, tayyarelerin içerde makineli tüfek başındaki İtalyan tayyarecisinin açıkça görülebilecek kadar alçak uçtuğunu söylüyorlar.

Ve bunu kendilerinden başka yüzbaşı Taylor, mülâzim Kolingvud ve emirber Grifit de gördüğünü iddia ediyorlar.

Kaymakam Klifora, kendilerine ağır gelen bu nümayişten İtalyan yüzbaşısına bahsetmekle beraber, vaziyeti karıştırmamak için hem kendisi ve hem komisyonun diğer İngiliz azaları, Ado'ya çekilmeğe karar vermiştir.

Kaymakam Kliford, çekilirken İtalyanların kendilerine aldığı vaziyete karşı protestosunu bir mektubla teyid etmiştir..

İngilizlerin ve Habeş komisyon azalarının ayrılmalarından sonra, maiyetleri Valval önünde kalmıştır.

Komisyon İngiliz azaları raporlarında, 18 Mart 1932 tarihinde İngiliz — Habeş komisyonunun Valval'e gelmelerine memnuniyetle müsaade olunabileceği hakkında Yüzbaşı Cimmaruta'nın Erigevo (İngiliz Somalisinde) ki memura bildirişini hatırlamakta olduklarını yazıyorlar.

İtalya hükûmeti, buna cevab bile vermemiştir.

İngiliz hükûmeti, İtalyan hükûmetine, İngiliz - Habeş komisyonunun Valval'e doğru yolda olduğunu önceden haber vermiş bulunuyordu.

Teşriinsani 28 tarihli bir mektubda yüzbaşı Cimmaruta, böyle bir şeyden kendisine haber verilmediğini Kaymakam Kliforda yazmıştır....

Diğer taraftan haber alındığına göre, Habeşistan hükûmeti, Milletler Cemiyetinin daha ileri deki toplantılarının ruznamesine konmak hakkını muhafaza etmek üzere, müracaatın, şimdilik münakaşa edilmemesini istemiştir.

Bu suretle, gerek İtalya, gerek Habeş hükûmetlerinin doğrudan doğruya konuşmalarından bir fayda çıkacağı zannediliyor.

Bu sabahki muhakemeler

(Baş tarafı 1 incide)

bazı şahitlerin istinabe suretile ifadelerinin süratle alınmasına karar verilmiştir.

2 — Hapishanede kendisinden esrar istiyen Muradı eline geçirdiği bir taşla başından yaralayıp öldürmekten suçlu Kemalin muhakemesine devam edilmiş, umumî hapishane gardiyanlarından Osman ve Osman Nuri isminde iki gardiyan dinlenmiştir. Muhakeme öğleden sonra devam edecek, başka şahitler dinlenecektir.

3 — Ahmetle bir olarak bir gece Galatada Kalafat yerinde Yaşarla Mehmetten beş lira haraç istemekten suçlu Mustfanın suçu sabit olmamış, beraet etmiştir.

Silâhsızlanma

Yeni plân Ingiliz kabinesinde görüşüldü

"Sunday Express,, gazetesi siyasî muhabiri, İngiltere hükûmetinin yeni bir silâhsızlanma plânı hazırladığını yazarak, bunun kabinede müzakere edildiğini anlatıyor.

Bu plânın ana hatları üzerinde İngiltere Hariciye Nazırı Sir Con Simonun Fransız hükûmetiyle konuştuğunu bildirmektedir.

Plânın, Almanyaya silâh müsavatı hakkı vermek esasına kurulu olduğu anlaşılıyor.

Bütün milletler tarafından denizde, karada ve havada umumî bir silâh tahdidi yolu araştırılacaktır.

Dört gün denizde kalan motör

Bandırma, 17 — İnebolulu Mehmet kaptanın idaresindeki Hüdaverdi motörü bayramdan üç gün evvel kum yüklemek için İstanbuldan Anbarlıya gelmişti. Arife günü kum yüklediği esnada müthiş bir fırtına çıkmış ve motör denize açılmak mecburiyetinde kalmıştır. Bu esnada dümen de kırıldığından çok feci bir vaziyet olmuş, ancak safra vazifesini gören kum sayesinde motör alabora olmaktan kurtulmuştur.

Bu şekilde dört gün deniz ortasında kaldıktan sonra Bandırma önlerine gelmiş ve kayıkçılar tarafından motör ve içindekiler kurtarılmıştır.

Hapisaneden kaçan mahkûmlar

Hapisane müdürünü ve dört idare adamını da beraber kaçırdılar

Müdür otomobilden atladı, kafatası çatladı

Senkenten — Kaliforniya 17 (A.A.) — Senkenten hapishanesindeki mahpuslardan bir kısmı isyan etmişler, hapishane müdürile idare heyetinden dört kişiyi kaldırarak otomobillerle kaçmışlardır.

Hapishane gardiyanları, polisler ve tayyarelerle takibe çıkmışlardır.

Hapishane müdürü son hızla gitmekte olan otomobilden, haydutlardan kurtulmak için atlamış fakat kafa tası kırılmıştır, vaziyet tehlikelidir.

Biraz sonra, polislerle ellerinde mitralyöz olan haydutlar arasında bir çarpışma olmuştur.

Senkenten, 17 (A.A.) — Kaçan mahpuslardan biri öldürülmüş, bir çoğu yaralanmış, geri kalanlar da yakalanmıştır.

Ücretli hastane

Bay Avni bunun şiddetle lüzumundan bahsediyor

Beş on lira yerine 200-600 lira ücret

Cümuhiyret Halk Fırkası İstanbul vilâyet kongresinde adalar mümessili Bay Avni İstanbulda üç retli hastahaneler açılması, ortamekteb ihtiyacının bir an evel giderilmesi, fakir ve kimsesiz kızların bu yurdda barındırılmaları hakkında dikkate değer sözler söylemişti. Bazı gazetelerde sözlerinin yanlış çıktığını gören Bay Avni dün bir müharririmize fikirlerini şöyle anlatmıştır:

— İstanbula ücretli bir hastahane lâzımdır. Hastahanelerimizin hepsi fakirlerle doludur. Bu ihtiyaç fukara için lâzım geldiği kadar karşılanmış bulunuyor. Az çok hal ve vakti yerinde olanların bu hastahanelere yatmasına imkân yoktur. Sebebi, oda yoktur. Hususî hastahaneler ateş pahasıdır. Meselâ, bizim hastahanelerimizde en yüksek profesörler tarafından parasız ve ya beş lira mukabilinde yapılan bir operasyon oralarda asgarî 200 — 600 liradır. Günde elli kuruşla iki lira arasında masrafını verecek vatandaşların bizim müesseselerimizdeki kıymetlerden istifade edebilmeleri ancak ücretli bir belediye hastahanesine bağlıdır. Misal: Hastahanelerimizde radyografiye aid vasıtaları ikmal ettik. Filmini götüren her vatandaş orada fennin en son eserinden istifade eder. Hem de bir hiç mukabilinde... Ayni iş bugüne kadar hususî ellerde kazancı orta bir adamın takati üstünde bir ücretle yapılıyordu .. Hastahane hakkındaki sözüm bu.. Bu iş birden yapılamaz, adım adım atılır, bina tutulur, başlanır, dört beş senede bu ücretli hastahane Cerrahpaşadaki pavyon gibi vücude gelir.

İlk mekteb ihtiyacı karşılanmadı değil, çok çalışıldı.. Bugünkü nesil bereketine göre kâfi değil.. Bu nesil orta mektebe doğru geliyor. İşte tamamen kâfi olmıyan ve ihtiyaçların ön safına alınması lâzım gelen orta mekteb ihtiyacıdır.

Yetim kız çocuklarını barındırmağa aid olan endişeler ise söz götürmez bir hakikattir.

Değişiklik mi?

(Baş tarafı 1 incide)

Aldığımız bu haber üzerine bu sabah İş Bankası Istanbul Şubesi müdürü Bay Yusuf Ziya ile görüştük. Bay Yusuf Ziya bu haberin uzun zamandan beri söylendiğini, yeni olmadığını fakat kat'iyyen doğru olmadığını ve olamıyacağını söyledi.

500,000 Yahudinin hicreti

Varşova, 16 — Beynelmilel Yahudi Siyonist Cemiyeti son günler zarfında Krakovda dünyann her tarafından gelen murahhasların iştirakiyle senelik büyük kongresini akdetmiştir. Kongreye meşhur Yahudi zenginlerinden Dr. Wolfgang Weisel riyaset etmiştir.

Toplantıda verilen en mühim karar önümüzdeki üç sene zarfında Lehistan ve Romanyadan 500.000 Yahudinin Kudüse nakledilmesidir. Bu iş için kongre riyaseti Lehistan, Romanya ve küçük itilâf devletlerinden malî yardım istiyecektir.

Mançuri imparatoru ölüm döşeğinde

Pekin, 14 — Doğru haber vermekle meşhur bir yerden öğrenildiğine göre Mançuri İmparatoru Pangte — eski ismiyle Pu - Yi — ölüm döşeğindedir.

İmparator bir aydan beri hasta yatıyordu. Fakat siyasî sebeplerden dolayı bu hastalık şimdiye kadar gizli tutulmuştu. Nihayet doktorlar bütün ümitlerini kaybettiklerinden bu hastalık şimdi "İmparator Hazretleri gayet hafif surette keyifsizlenmişlerdir,, şeklinde ilân edilmiştir.

Eski adlar kalacak

Bazı vilâyetler ünvan inkılâbı üzerine Atatürke, General İsmet İnönüne ve General Fevziye izafe dilerek eski isimlerile yadedilen mektep, âbide vesair yerlerin isimlrin'n değiştirilip değiştirilmemesi hakkında İçişleri Bakanlığına sualler sormuşlardı.

Bakanlıktan gelen cevapta tarihî kıymetleri dolayısile bunların değiştirilmesine lüzum olmadığı bildirilmiştir.

Beyoğlu dördüncü Sulh hukuk mahkemesinden:

Beyoğlunda Tepebaşında Asmalımescit de Kabristan sokağında (12) No.lı dükkânda bakkallık etmeket iken Senjorj hastahanesinde 6 — 12 — 934 de ölen İran tebasından Hasan'ın terekesine mahkemece el konmuştur. İlân gününden başlamak üzere alacaklı ve vereceklilerin Bir ay ve mirasçıların Üç ay içinde Beyoğlu dördüncü Sulh hukuk mahkemesine baş vurmaları ilân olunur. (3790)

İstanbul Üçüncü İcra Memurluğundan:

Mahcuz ve satılması mukarrer 3700 liralık gayri mübadiller bonosu 19 - 1 - 935 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 11 - 12 arası birinci açık arttırma ile ve arttırma bedeli kıymeti muhammenesinin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde 23 - 1 - 935 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 11 ile 12 arası ikinci açık arttırma ile Esham ve Tahvilât borsası kapısı önünde satılacağından talip olanların mahallinde memuruna müracaatları ilân olunur. (3784)

Ihsan Yavuz

Kadın ve erkek terzisi

Bütün şıklar hep orada giyinirler Her keseye ve arzuya uygun elbisenizi ancak orada yaptırabilirsiniz.

İstanbul Yenipostahane karşısında Foto Nur yanında Letafet hanında.

AKBA

Ankarada AKBA kitap evin'n birinci şubesi modern bir şekilde Maarif Vekâleti karşısında açılmıştır. AKBA kitap evleri her dilde kitap, mecmua, gazete ihtiyaçlarına cevap vermektedirler. Gerek kitaplarınızı, gerek kırtasiyenizi en ucuz olarak AKBA kitap evlerinden tedarik edebilirsiniz. Devlet Matbaası kitapları ve VAKIT in neşriyatının Ankarada satış yeri AKBA kitap evleridir.

AKBA Merkezi Telefon 3137
Birinci şube „ 1761
İkinci şube: Saman Pazarı

Fatih İcrasından:

Karısı Cüheydaya Fatih Sulh Üçüncü hukuk hâkimliğinin 34 - 633 No. lı 10 - 12 - 934 tarihli ilâmile mahiye 8 lira nafaka vermeye borçlu Şehremini Melek Hatun mahallesinde Dutlu bakkal sokağında 19 No. lı hanede mukim Hasan Tahsine icra emri tebliğ edilememiş ve borçlunun mahalli ikametgâhı halen meçhul kaldığı mübaşirin şerhinden anlaşılmış olduğundan bir ay müddetle ilânen tebligat icrasına karar verilmiştir. Tarihi ilândan bilitibar borcu ödemez veya tetkik merciinde icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirmedikçe cebrî icra yapılacağı ve gene bu müddet içinde mal beyanında bulunmadığı takdirde polisle tazyik olunacağı ve hakikata muhalif beyanatta bulunduğu takdirde hapisle cezalandırılacağı ilânen tebliğ olunur. (3786)

İstanbul İkinci İcra Memurluğuna:

Haczedilip paraya çevrilmesine karar verilen ve tamamına 2500 lira kıymet takdir olunan İstanbulda Abıçelebi mahallesinde Fıçıcılar caddesinde eski 2 yeni 4 No. ile mürekkam ve fevkinde odaları müştemil bir dükkânın tamamı 4200 hisse itibarile 560 hissesi arttırma komuş olup 19 - 2 - 935 Salı günü saat 14 ten 16 ya kadar dairemizde açık arttırma suretile satılacaktır. Arttırmak bedeli takdir edilen kıymetten mezkûr hisseye isabet eden kıymetin yüz de yetmiş beşini bulduğu takdirde mezkûr gayri menkul alıcısı uhdesine ihale olunacaktır. Aksi halde son arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma on beş gün müddetle uzatılarak 6 - 3 - 935 Çarşamba günü saat 14 ten 16 ya kadar gene dairemizde yapılacak olan açık arttırmasında satılığa çıkarılan mezkûr gayri menkul hissesi en çok arttıran üstünde bırakılacaktır. Arttırmağa girmek istiyenlerin mezkûr gayri menkule takdir edilmiş olan kıymetten mezkûr hisseye musip kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesi veya ulusal bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lâzımdır. Hakları tapuya yazılı olmıyan ipotekli alacaklılara diğer alâkadarlarm ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair iddialarını ilân gününden itibaren yirmi gün içinde dairemize bildirilmelidir. Aksi takdirde hakları tapuya yazılı olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasına giremezler ve birikmiş bina, vakıf icaresi ve belediye vergileri borçluya aittir. Daha çok malûmat almak istiyenler 26 - 1 - 935 Cumartesi gününden sonra dairemize açık dahili bulundurulacak olan arttırma şartnamesi 934 - 2434 No. lı dosyasında bulunan mezkûr gayri menkulün evsaf, mesaha vesaireyi gösterir vaziyet ve takdiri kıymet raporunu görüp arttırılacağı ilân olunur. 3785

Krem Balsamin —Kanzük—

Yegâne ciddî güzellik kremidir. Teninizin daimî tazeliğini Krem Balsamin ile koruyunuz.

Kanzük öksürük şurubu

Bilcümle öksürük, göğüs nezlelerile hat ve müzmin kasabat iltihablarında, zatüreye ve zatülcenb ve boğmaca öksürüklerinde çok faideli bir şuruptur. Göğüsleri zayıf olanlara da ayrıca tavsiye olunur. Her eczanede bulunur.

KAŞE NEOKALMiNA

Grip - Nevralji - Baş ve diş ağrıları - Artritizm - Romatizma

F. T. 649

TAM ATLAS

125 kuruş Ikbal Kütüphanesinde

YENI ÇIKTI

Al afranga ve alaturka

YEMEK ve TATLI KiTABI

Ciltli 125 ciltsiz 100 kuruş

Hergün pişecek yemeklerin ve tatlıların listesini ve yapılışlarını bu kitabda bulacaksınız.

Satış yeri; İstanbul Ankara caddesi No. 157

İnkılâb Kitabevi

Acele satılık

Kelepir perükâr salonu ve attar dükkânı 3,5 beyğir kuvvetinde Sarole a marka bir motosiklet ve Girigon markalı kursu mükemmel bir bisiklet.. Taliplerin Kurtuluş caddesi Tepe üstünde 11 numaralı dükkânda Attar Bay Mehmed Hayriye müracaatları. (3738)

KİRALIK ODA

2, arzu edilirse 1 oda kiraya verilecektir. Oldukça müstakil sayılabilir.

Kumkapı Nişancasında Mühre sokak numara (5)

Kiralık kahve

Yakacık Köyübüyük kahvehanesi iki sene müddetle kiraya verilecektir. Taliplerin 17 — 1 — 935 tarihine kadar Kariyei mezkûre muhtarlığına müracaatları.

İstanbul Beşinci İcra Memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen bakır kazanlar 26-1-935 tarihine müsadif cumartesi günü saat 12,30 da açık arttırma suretile satılacağından alıcıların bu tarihte İstanbul asma altı çukurhandaki memurumuza müracaat etmeleri ilân olunur. (3787)

HABER

Akşam Postası

İDARE HEYETİ

İSTANBUL ANKARA CADDESİ

Telgraf Adresi: İSTANBUL HABER
Telefon Yazı: 23872 İdare: 24990

ABONE ŞARTLARI

	1	3	6	12 aylık
Türkiye:	120	350	660	1250 Krş
Ecnebi:	150	440	840	1610

İLÂN TARİFESİ

Ticaret ilânlarının satırı 12,5t
Resmi ilânlar 10 kuruştur.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
HASAN RASİM US

Basıldığı yer: (VAKIT) Matbaası

Günün Fotografları

Muhtelif gazetelerde çıkan günün hadiselerine ait fotograflarla spor mecmualarında gördüğünüz spor hareketlerine ait fotograflar yalnız İstanbulda VAKIT kütüphanesinde satılmaktadır.

Asipirol Necati. Girip, nezle, baş ve diş ağrılarının kat'î ilâcıdır. Deposu: Bahçekapıda **Salih Necati** Eczahanesi F.T. 665

İlânlarınızdan fayda bekliyorsanız
HABER'i
Tercih etmeniz lâzımdır.

HABER

KUPON
15
17-1-935

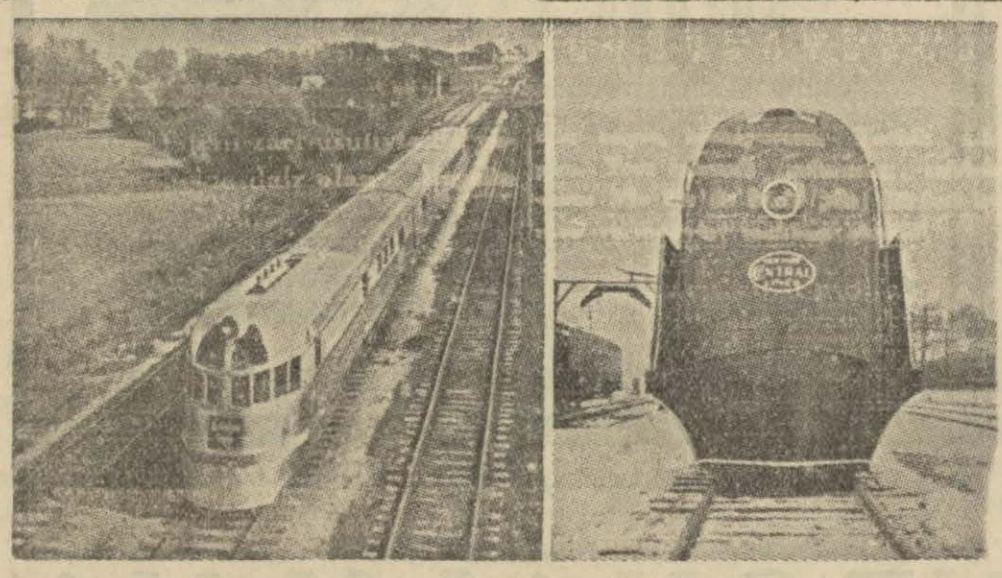

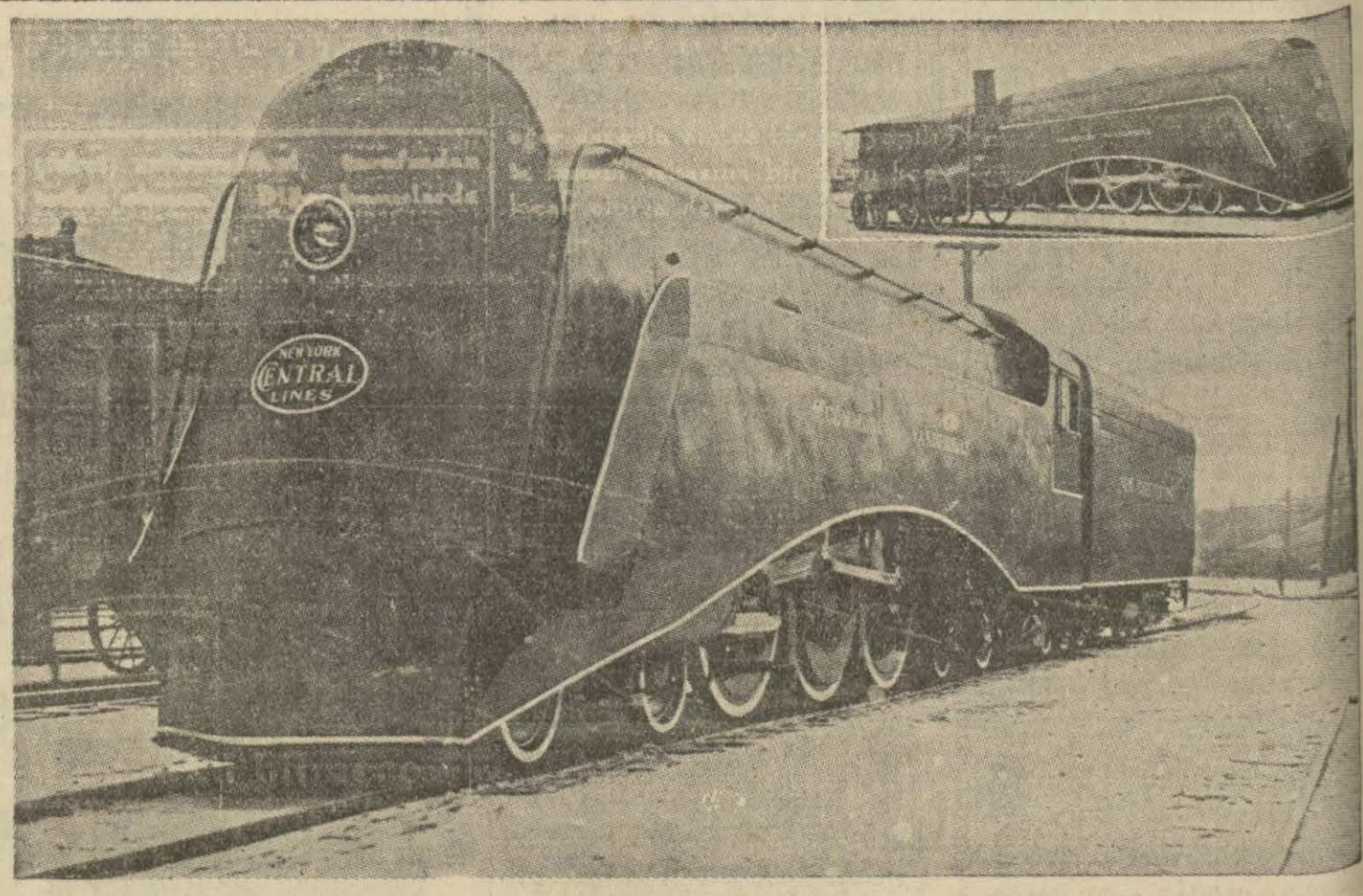

Amerikada Nevyork hattı bu har kuvveti yerine bezel motörü ile işliyen yeni sistem bir lokomo tifin tecrübesi yapılmıştır. 4075 beygir kuvvetinde olan motör, lo komotife saatte 90 mil, yani takri ben 170 kilometre sürat temin et mektedir. Ankara hattında işliyen ekspresin vasatî sürati saatte 45 kilometre olduğu düşünülürse bu süratin büyüklüğü derhal anlaşılır. Yukarıda bu lokomotifin muh telif resimleri görülüyor. Köşede ki ufak resim Amerikada ilk loko motiflerden biridir.

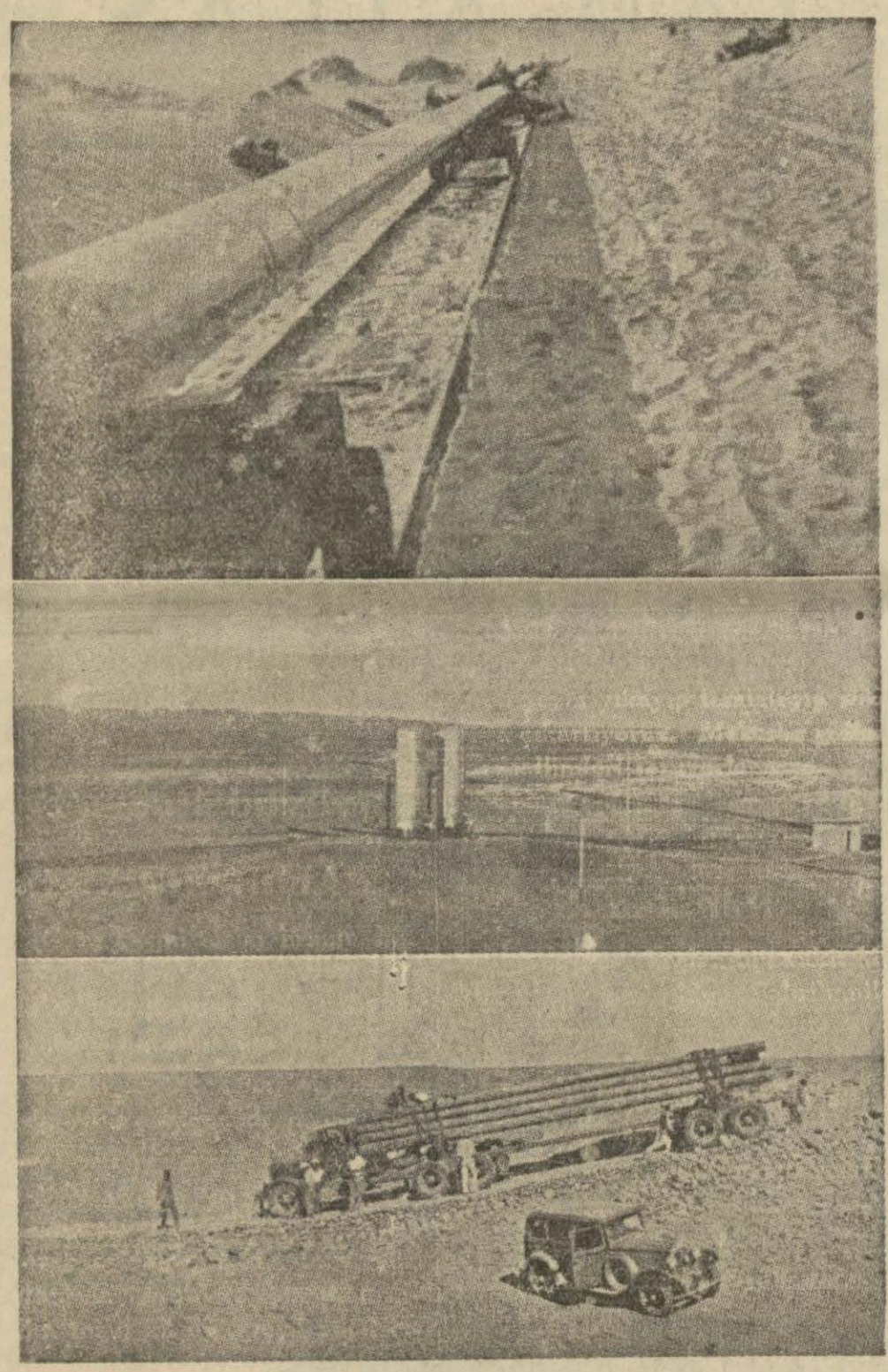

Irak petrollerini Akdenize akıtmak için yapılan büyük boruların geçenlerde açılma merasimi yapıldığını yazmıştık. Üstteki resimlerde bu boruların döşenmesine ait muhtelif intibalar tespit edilmiştir.

Şimdiye kadar kadın modası deyince akla evvelâ Paris, erkek modası denilince de Londra gelirdi. Son zamanlarda Berlin ve Londra Parise birer rakip çıkmışlardır. Yukarıdaki resimlerde Londra kadın terzilerinin vücuda getirdikleri ve İngilterede büyük bir rağbet bulan bir kaç şapka modası görüyorsunuz.

5 Kuruşa tam bir Roman
Kara Gölge
Her ayın 1 ve 15 inci günleri bir kitap neşrolunur.
Her bir kitap tam bir romandır.
Birinci kitap: *Bir Mühim Cinayet*
Neşrolunmuştur.
İkinci kitap: *Sarı Saçlı Adam*
Şubatın birinde neşredilecektir.
Son derce meraklı ve heyecanlı polis romanlarıdır. Kış geceleri iki saat eğlenceli vakit geçirmek istiyen okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Esnaf ve işçi

Ehliyet vesikası

Uzunçarşıda berber Faruk diyor ki:

Biliyorsunuz ki, Belediye tarafından yeni bir usul çıkarıldı.

Berberlerin ellerinde mevcut eski yazı ehliyet vesikalarının değiştirilmesi mukabili olarak istenen para çok fazla geliyor. Dukkân da iki kalfa bir usta ile teman üç kişi bulunuyoruz. Dün vesikaları tebdil ettirdik. On buçuk lira para verdik. Öyle zamanlar oluyor ki, bu parayı biz ancak on beş günde kazanıyoruz.

Bu ücretin daha mutedil bir şekle indirilmesi suretiyle hiç olmazsa emsalimizin zarardan korunması imkân yok mudur?

Sirkecide Demirkapıda berber Hakkı diyor ki:

On beş seneye yakın bir zamandan beri berberlik yaparım. Geçenlerde son vesikamı kaybettim. Belediyeye giderek bana nüshai saniye nevinden bir vesika verilmesini rica ettim.

Oradaki memurlar evrakımı bulub bakmağa lüzum görmeksizin bana yeniden vesika almağa mecbur olduğumu söylediler, Yeni bir vesikanın alınması beş liraya vapetedir.

Halbuki zavallından çıkardığım tahlilde yapacağım masraf miktarı ancak elli kuruştan ibarettir. Bu zararı görmekliğim doğru mudur?

Kömürcüler

Seyyar kömürcülerin çalıştırılmamalarını istiyorlar

Geçen gün seyyar kömürcü Saminin şikâyetini yazmıştık. Dün öğleye doğru matbaamıza dükkân sahibi bir kömürcü geldi. Beyoğlunda Tarlabaşı caddesinde 62 numaralı dükkânda kömürcülük eden Ömer dedi ki:

— Biz de Sami gibi kanımızı bu memleket uğuruna döktük. Yanımda üç adam çalıştırıyorum. Onar lira maaş veriyorum. Avrıca ayda yirmi lira da dükkân kirası var. Hükûmetin vergilerini, Belediyenin resimlerini de zamanında ödüyorum. Senede verdiğim vergi 150 — 160 lirayı tutuyor.

Biz dükkân sahipleri son zamanlarda türeyen bu seyyar kömürcülerden çok şikâyetçiyiz. Seyyar kömürcüler ne kazanç, ne vergi verirler. Üç gün evvel Taksimde seyyar bir kömürcüyü belediye memurları çevirdiler. Belediyenin nizamına uymıyan bir kantar buldular. Sattıkları kömür de iyi değildir. Çoğu marsıktır, toz karışıktır. Seyyar esnaf burada, sizi aldatır, noksan verir, günlerce o semte uğramaz. Halkın da aldandığı yanına kâr kalır. Halbuki dükkân sahiplerinin müşteri peydahlaması düşüncesi aldatmağa manidir. Bizim sattığımız kömürler daha iyi ve hem de ucuzdur.

Kazancımızı, vergimizi tam verelim. Dükkân kirası ödiyelim, üç dört kişiye maaş verelim. Üstelik seyyar kömürcüler meydanı boş bulup dolaşsınlar değil mi? Bu apaçık haksızlıktır. Belediyenin bunlarla mücadele etmesi çok doğru ve yerindedir.

Satılık Ev

Akşam gazetesinin 25 - 12 - 3[illegible] tarihli nüshasında İstanbul Ziraat Bankası tarafından yapılan ilân da Kocamustafapaşa Hacı Hamza mahallesinde Sarayönü sokağında 29 - 31 - 33 No. lı ahşap iki hane ve bahçenin 2 - 15 hissesinin sahibi firarî eşhastan olduğundan satılmaktadır. Bu hanenin 13 - 15 hissesinin sahipleri ise Sotiri, Anastas ve Vangel Sotirinin oldu ğu ve bunlardan Sotiri Anastasın vefatiyle veresesi Vasil Anastas ve Sotiri Vangelde 13 - 15 hisselerini satmakta olduklarından iş teklilerin vekilleri bulunan Galatada Nazlı Handa 1 - 6 No. lı yazıhanede H. Hüsnüye müracaat etmeleri ilân olunur. (6822)